

Ob prvem maju, mednarodnem prazniku dela, čestitamo naročnikom in bralcem Vestnika ter vsem delovnim ljudem Pomurja. Uredništvo in uprava

NASLOV

Leto XXXVII

Št. 17, 18

Murska Sobota
30. APRIL
1986

CENA 80 DIN

VESTNIK

Z izročili OF do družbe dela in svobodnih delavcev

V teh dneh mineva 45 let od zgodovinskega 27. aprila 1941, ko je bila ustanovljena OF slovenskega naroda, kot plod vsega tistega in dela vseh tistih, ki so hrepeneli po svobodi in v srcu nosili zavest pripadnosti slovenskemu narodu ter spoznanje o njegovi zgodovinski in usodni povezanosti z drugimi jugoslovanskimi narodi. Vedno, ko praznujemo različne dogodke iz naše revolucionarne preteklosti, se nam postavljajo različna vprašanja. Najpogostejše pa: kje so bili tisti resnični izvirni, ki so omogočili tako prelomna dejanja, kot je bilo to za Slovence ustanovitev OF in od kod je ta črpa moč za svoje delo. Vprašamo se tudi: v kolikšni meri in kako uspešno bogata izročila in izkušnje enkratnih zgodovinskih dejanj prenašamo in uporabljamo v naši današnji vsakdanji, živni praksi.

Če poskušamo odgovorjati na prvo vprašanje, moramo reči, da je bila ustanovitev OF slovenskega naroda samo na videz spontan odgovor okupatorju na njegovo raznarodovalno in politiko fizičnega uničevanja nekaterih narodov. V resnici je bil to zavesten akt vseh naprednih sil, ki so se oblikovale vzporedno z evolucijo Slovencev kot naroda in še posebej njihovega najrevolucionarnejšega dela, ki se je izoblikoval med obema vojnama in strnil svojo vizijo slovenskega naroda v manifestu ustanovnega kongresa KPS na Čebinah leta 1937.

Drugi odgovor lahko iščemo predvsem v tesni povezanosti OF z ljudskimi množicami. V jasnem in globoko ljudskem programu, ki ga je Slovincem prinesla OF. Navsezadnje je treba njeno učinkovitost v tako težkih razmerah pripisati njenim oblikam organiziranosti in dela, ki so ob koncu vojne segle v sleherni slovenski vas.

Danes lahko z gotovostjo trdimo, da korenine, ki so tako trdno vezale OF z ljudskimi množicami, segajo nekaj stoletij nazaj. Pogledati so začele hkrati s prvimi oblikami samozavedanja Slovencev kot naroda, kjer je gotovo imel usoden prispevek prihod Trubarja, katerega 400-letnico smrti praznujemo v letošnjem letu in ki nam je dal prvo v slovenskem jeziku pisano knjigo. Posebej pa so se te korenine začele razraščati z razvojem delavstva na naših tleh in s tem tudi pojavi

oblik delavskega gibanja pri nas. Ideje delavstva in ideje proletarskega maja so naletele na plodna tla tudi med našim mladim proletariatom in delom napredne inteligence. Iz teh vrst so izšli ljudje, ki so v usodnih trenutkih znali združiti in mobilizirati revolucionarno moč ljudskih množic in jih popeljati v boj za uresničitev stoletnih želja našega naroda po svobodi.

OF je bila vsenarodna osvobodilna gibanje in borbena ljudska organizacija v najširšem smislu, ki je popeljala slovenski narod v oborožen odpor v času, ko je vsa Evropa ječala pod fašističnim škornjem in ko so fašistične horde začele rušiti prvo državo socializma v svetu. Z OF smo Slovenci dobili tisto silo, ki je prvič v njihovi zgodovini zagotovila to, da so sami začeli odločati o svoji lastni usodi. Ob tem je bila OF od vsega začetka tudi enotna politična organizacija slovenskega naroda. Kot politična sila in neposredni mobilizator ljudi za boj je bila sočasno tudi organizator nove ljudske oblasti. Kot taka je imela OF pod idejnim vodstvom KPS tudi globoko revolucionaren značaj, saj se je v svojih programskih opredelitvah odločila za novo družbeno ureditev in odpravo izkoriščanja in izkoriščevalskih kapitalističnih družbenogospodarskih odnosov, na katerih je slonela stara Jugoslavija.

Revolucija, ki je trajen proces naše preobrazbe v družbo svobodnih proizvajalcev socialističnega združenega dela, mora nenehno posegati k svojim izvirnim izročilom in izkušnjem. To zagotavlja stalnost revolucije in ji daje tisti življenjski sok, ki ji ne dopušta, da bi njena moč začela pojenjati. Zato tudi danes ne more biti dileme, če naj posegamo po bogatih izročilih OF ali ne. Izprazniti pa moramo svoje ravnanje v vsakdanji praksi in ugotoviti, če to v zadovoljivi meri in dovolj dobro uporabljamo. Še posebno je to pomembno za SZDL kot naslednico OF slovenskega naroda. Akcijska in idejna vpetost subjektivnih sil, združenih v frontni SZDL v ljudske množice, je v sedanjih kriznih razmerah prav tako usodnega pomena za učinkovitejšo reševanje nakopičenih problemov in protislovij, ki so jih obelodanili kongresi slovenskih sindikatov, mladine in komunistov. Delavci, delovni ljudje in občani, posebno še mladi, pa od nas pričakujejo, da zberemo dovolj moči in

mobiliziramo vse ustvarjalne sile in usmeritve kongresov sprememimo v življenje. Ne smemo dovoliti, da opredelitve kongresov ponovno ostanejo le črka na papirju, brez odziva in konkretne akcije v vsakdanjem delu in življenju.

Izkoristiti moramo pripravlenost delovnih ljudi in občanov, ki je prisotna in se potrjuje v naših akcijah, da sprejete naloge uresničujemo še zavzeteje in učinkoviteje, in če je potrebno, tudi z lastnim odrekanjem.

To smo ljudje ob Muri že neshetokrat dokazali. Nazadnje na sprejetih referendumih za občinske samoprispevke in z najvišjo volilno udeležbo v SR Sloveniji na spomladanskih skupščinskih volitvah. To dokazujejo tudi z dodatnim zbiranjem sredstev za dokončno usposobitev novega kurirskega bloka soboške bolnišnice.

Ko se vračamo k avtentičnim izvirom revolucije vedno znova tudi odločno izpričujemo svojo nadaljnjo usmeritev, ki je izključno v nadaljnjem razvoju samoupravljanja znotraj Socialistične federativne republike Jugoslavije, skupnosti bratskih narodov in narodnosti. Odločeni smo vztrajati na poti, ki smo si jo začrtali pod vodstvom Tita in drugih velikanih naše revolucije. Nismo za lakiranje preteklosti, niti sedanjih razmer. Ne smemo pa dovoliti, da poskuša kdorkoli blatiti najsvetlejšo pridobitve in vrednote naše revolucije in zničati rezultate naše povojne graditve, ki jih tudi v Pomurju ni malo.

Sedanjí trenutek je ponovno izvir vsem organiziranim socialističnim silam in dela pripravljenim posameznikom. Pred nami je ponovno čas dejanj in preizkušenj. Delovni ljudje in občani so postali kritični, zato zahtevajo od vseh nas, predvsem pa DPO in novih delegatskih skupščin, učinkovite akcije in konkretne rezultate. Razvodele, pod birokratsko obnašanje in valutarizem omejene razprave morajo zamenjati akcije, ki bodo prispevale k hitrejšemu spreminjanju razmer.

Tako kot leta 1941 OF je sedaj na preskusu SZDL, ki se mora potrditi kot fronta in množično gibanje vseh socializmu predanih ljudi. Kot množična socialistična zavest pod idejnim vodstvom ZK in kot notranja gibalna sila razvojenega delegatskega sistema.

Se posebno odgovorne naloge čakajo vse nas, ki živimo na manj razvitem območju. Ob prizadeva-

njih širše družbenopolitične skupnosti, se bomo morali predvsem sami primerno organizirati ter se nasloniti na lastne sile in lastno znanje, ter na danosti, ki jih imamo v naši pokrajini in tvorijo določene prednosti na nekaterih gospodarskih področjih v primerjavi z drugimi deli SRS. V prvi vrsti gre za nadaljnji razvoj kmetijstva in predelovalne industrije. Razvoj turizma na osnovi toplih vrelcev in razvoj drobnega gospodarstva. Okrepiti moramo naložbeno aktivnost in tako zmanjšati brezposelnost. Usmeriti jo moramo v programe, ki zahtevajo sodobno tehnologijo, sposobne kadre in več znanja. Le tako bomo lahko premoščali prepad in dosegli stik z razvojem sodobne tehnologije. Hitreje moramo reševati odprta vprašanja infrastrukture in družbenih dejavnosti, predvsem v vzgoji in izobraževanju, zdravstvu, otroškem varstvu in socialni politiki.

Pri tem si moramo še posebno prizadevati, da bodo prišli do večje veljave mladi. Ljudje s svojim entuziazmom in predvsem potrebnim znanjem. Omogočiti jim moramo prevzemanje delovnih in družbenih obveznosti ter jih vključiti v družbenoekonomske in samoupravne dogajanje.

Zagotoviti moramo, da tako kot je OF strnila naše ljudi v borbo za nacionalno in socialno osvoboditev, strnemo vse naše sile v fronto dela. Delo in ustvarjalnost morata biti gonilna sila in merilo vseh vrednot v družbi. Vzpostaviti moramo takšne odnose v družbi, kjer bo sleherni produktivno delo najbolj cenjena človekova dejavnost. Doseči moramo, da bomo postali družba dela in ustvarjalnosti. Družba, ki bo spodbujala delo, kreativnost in inovativnost. To bo naša oddolžitev izročilom OF in 1. maja in najboljša osnova za prehod v 21. stoletje in nadaljnjo graditev družbe samoupravljanja in svobodnih delavcev.

Na koncu mi dovolite, da vam vsem iskreno čestitam k prazniku OF in prazniku dela — 1. maju.

Geza FARKAŠ,
predsednik občinske konference
SZDL
Murska Sobota

Priznanja OF in sindikata

V petek zvečer so v Ljutomerškem Domu kulture pripravili osrednjo slovesnost ob dnevu Osvobodilne fronte Slovenije. Po glasbenem uvodu in recitalu so podelili srebrne znake Osvobodilne fronte, ki so jih prejeli: Anton Kapun iz Ljutomera za delo v družbenopolitičnih organizacijah in za utrjevanje delegatskih odnosov, Jože Vauport iz Cezanjevca za aktivno delo v družbenopolitičnih organizacijah in pri utrjevanju krajevnih samouprave, Ema Tibaut iz Veržaja za delo v ljubiteljski kulturi, Mirko Stric iz Borec za delo v Zvezi rezervnih vojaških starešin in pri Splošnem ljudskem odporu in družbeni samozasči ter Franjo Kapun iz Berkovec za uspešno delo v krajevni skupnosti.

10 posameznikom in 5 društvom in družbenim organizacijam pa so podelili posebna priznanja OK SZDL Ljutomer. V nadaljevanju so priznanja za aktivno delo v Zvezi sindikatov podelili tudi srebrne znake Zveze sindikatov Slovenije. Prejeli so jih: Marija Gjerkeč-Dugonik iz Ljutomera, OO ZS Občinski upravni organi, Nataša Novak iz Ljutomera, OO ZS Elektromontaža, Zlatko Zdovc iz Ljutomera, OO ZS Osnovna šola Cvetko Gotar in Slavko Rus iz Ljutomera, OO ZS tozdr Les in TZO Klas ter OO ZSS delavcev pri zasebnih obrtnikih Križevci pri Ljutomeru.

Po podelitvi se je praznovanje dneva OF nadaljevalo z občinsko revijo odraslih pevskih zborov, na kateri je nastopilo 7 zborov in dve pevski skupini: mešani pevski zbor in moški pevski zbor Kuda Ivan Kaučič iz Ljutomera, moški in ženski pevski zbor društva upokoencev iz Ljutomera, mešani pevski zbor iz Cezanjevca ter moška pevka zbor iz Razkrižja in Cvena ter Veržejski oktet in mladinski mešani nonet.

D. L.

Priznanja vsestranski dejavnosti

Najvišja občinska priznanja za vsestransko aktivno, posebno še družbenopolitično delo, so v soboški občini podelili na sobotni skupni slavnostni seji občinske konference Socialistične zveze in občinskega sindikalnega sveta. Posebna priznanja so prejeli še štiri društvene organizacije, srebrna znaka sindikata pa poleg posameznikov tudi dve sindikalni organizaciji. Slavnostni govornik je bil predsednik OK SZDL Geza Farkaš, nastopil pa je tudi sindikalni mešani pevski zbor Štefan Kováč iz Murske Sobotice.

Srebrne znake Osvobodilne fronte so dobili Štefan Čahuk iz Murske Sobotice za vsestransko družbenopolitično aktivnost, Lilijana Flisar iz Murske Sobotice za delo v mladinski organizaciji, Štefan Jambor iz Murske Sobotice za dolgoletno družbenopolitično delo, Franc Lukač iz Kroga za politično in društveno dejavnost v krajevni skupnosti, Aleksander Malačič iz Kančevca za delo v OF, pozneje v njeni naslednici in drugih DPO, Miroslav Pirih iz Gerlinec za družbenopolitično in kulturno delo, Franjo Škarabot iz Murske Sobotice za aktivno in vestno delo v krajevni samoupravi, delegatskem sistemu in društvih, Jože Tivadar iz Lipovec za delo v DPO in gasilstvu, Andrej Vöröš iz Beltincev za družbenopolitično delo in prizadevanja v gasilskem, kulturnem in športnem društvu, Jolanka Zadravec iz Sečla za požarovalno delo v krajevni skupnosti od osvoboditve dalje in Ludvik Železen iz Sebebovec za delo v krajevni skupnosti in gasilstvu.

Dobitniki društvenih priznanj so gasilsko društvo Prosenjakovi, gasilsko društvo Moravske Toplice, sekcija za družbeno aktivnost žensk v soboški krajevni skupnosti Park in nogometni klub Beltinka iz Beltincev.

Na sobotni slovesnosti so podelili še petnajst srebrnih znakov sindikata. Dobili so jih Ladislav Abraham in Panonije za 20-letno delo v sindikatu, posebno še za delo v občinskem odboru kovinarjev, Marija Brunec iz DO Sobotice, tozdr Komunalna, za delo v sindikatu in prenašanje bogatih izkušenj na mlade, Irena Ferencik iz DO SGP Pomurje za dolgoletno delo v organih občinskega sindikata in v delovni organizaciji, Biserka Flegar za osnovne šole Bakovci za aktivno družbenopolitično in društveno delo,

Ivan Karoli iz Avto-moto društva za dolgoletno delo v občinskem sindikatu, v zborih SO in krajevni skupnosti, Elizabeta Koršič za osnovne šole Dane Šumenjak Murska Sobota za aktivno delo v raznih organih OVIZ in v občinskem sindikatu, Marija Marič iz Mure za dolgoletno delo v osnovni organizaciji sindikata in doseganje visokih delovnih rezultatov, Dezider Novak s Termeljnega sodišča v Murski Soboti za uspešno delo v organih občinskega sindikalnega sveta, Franc Perkič iz Tovarne močnatih krmil, DO KG Rakičan, za delo v sindikatu in samoupravnih organih, Erna Perkič iz Mure za delo v osnovni organizaciji sindikata, Branko Radešić iz Splošne bolnišnice Rakičan za več kot tridesetletno aktivistično delo v sindikatu in samoupravnih organih, Matija Slavic iz Beltinke za delo v sindikatu, samoupravnih organih in v delegatskem sistemu, Gizela Šijanec iz Potrošnika za uspešno delo in vodenje sindikalne organizacije, osnovna organizacija ZKS KG Rakičan, tozdr Poljedelstvo in govedoreja iz Rakičana, in konferenca osnovnih organizacij ZS delovne organizacije Potrošnik.

ib

Laušco kaj aján

(Lepo, da ste prišli)

Okrog 100 udeležencev iz slovenskih občin, kjer so naseljeni Romi, se je minulo sredo in četrtek zbralo v Murski Soboti na republiškem posvetu o vzgojnem delu z otroki Romov pri pripravi na šolo in 1. razred osnovne šole, ki ga je pripravil a organizacijska enota Zavoda za šolstvo SRS M. Sobotice. Udeležili so se ga tudi dr. Vaneč Šiftar, dr. Jože Zadravec, prof. Mladen Tancer in več strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju. Vsi so najprej z navdušenjem spremljali nastop romskih predšolskih otrok enote vrtca na Pušči in učencev Romov soboških osnovnih šol. Sicer pa so na posvetu obravnavali tri osrednje teme: Pomembna spoznanja iz zgodovine Romov Pomurja, Ugotovitve zdravstvenega stanja Romov v Pomurju ter Dosedanja prizadevanja in dosežke na področju vzgoje in izobraževanja Romov. Ogleдали so si tudi hospitalnijski nastop v enoti otroškega vrtca na Pušči. O ugotovitvah s posveta bomo pripravili obširnejši zapis za prihodnjo številko Vestnika.

J. G.

V SOBOTO, 7. JUNIJA

O LETOŠNJEM VESTNIKOVEM VLAKU PREBERITE NA STRANI 9. Tisto, kar smo prejšnji teden zapisali o ceni je »skrat«, pravilno je 3.800 dinarjev

Bradop (Broz delavski dopisnik) ostrega, izzivalnega peresa in daljnosežnih političnih pogledov je že v 20-ih letih svaril: »Tukaj, tovariši, ne pomaga nič drugega, kot da se opremo na svoje sile. Nihče ne skrbi za nas, vse socialne institucije so samo na papirju. Zato, tovariši, moramo vsi pristopiti v svojo borbeno sindikalno organizacijo in tako začeti energično borbo proti zvitemu izkoriščanju nenasitne buržoazije...«

Neomajen, ko podira staro, in vztrajen, ko gradi novo. V 50-ih in 60-ih letih je na vprašanje, če moremo demokracijo kriviti za to, da stvari niso v redu, odvrnil: »Demokracija je lahko za nekoga tudi bog, za drugega pa vrag. Zato moramo zadeve naravnati tako, da bo demokracija enaka za vsakogar. O demokraciji pa govorimo tudi takrat, ko gre za želodec: vendar mora biti zasnovana na materialnih možnostih. Ljudje ne bodo od nas zahtevali tistega, česar ni, nezadovoljni pa so in protestirajo, ko vedo, da nekaj imamo ali bi lahko imeli, pa tega vseeno ni dobiti.«

Njegovo geslo kot vrhovnega poveljnika se je glasilo: ni brezizhodnih okoliščin!

S preprostimi besedami je v znamenitem pismu leta 1972 mobiliziral delavstvo in kasneje nekajkrat ponovil: »Kdo vodi naše gospodarstvo? Vodijo ga komunisti, komunisti so na vodilnih mestih. Torej smo za vse odgovorni mi komunisti. Če mi ne bomo v tem dosledni in ne bomo vztrajali, da bi komunisti ravnali, kakor od nas terja položaj, potem ne bomo ničesar dosegli... Je pa tudi nekaj, kar me nekoliko moti. Tisti, ki delajo napake, nekako zmeraj ostajajo anonimni. Mislim, da je čas, da tiste, ki delajo napake, javno imenujemo.«

Za kateri čas gre? Priznati moramo, da nam Tito, človek našega stoletja, njegovih navzkrižij in sanj, danes, v kriznih časih in razmerah, manjka bolj kot kdajkoli prej. Predvsem njegov legendarni instinkt. Ko nas je septembra pred dvema desetletjema prvič obiskal, smo si zapomnili: »Videl sem podjetja, delovne ljudi in dobil zelo dober vtis. Nisem slišal tarnanja. Menim, da o nekaterih težavah namerno niso hoteli spregovoriti. Verjamem, da jih bodo v prihodnje še hitreje reševali. (B. Ž.)

Tito in naš čas

Od Ormoča, preko Ljubljane, Lendave, Murske Sobote, Radgona in Lenarta je deset in deset tisoč delovnih rok za kratek čas ustavilo stroje, odložilo orodje, da pomahajo v pozdrav velikemu sinu naše zemlje - dragemu tovarišu Titu

Titova izjava po končanem obisku:
Ljudje so veliko ustvarili
Po izjavi Titu obisku v Sloveniji. Tito je izjavil, da je bil v Sloveniji zelo zadovoljen. Njegova izjava je bila zelo pozitivna. Ljudje so veliko ustvarili. Tito je izjavil, da je bil v Sloveniji zelo zadovoljen. Njegova izjava je bila zelo pozitivna. Ljudje so veliko ustvarili.

VESTNIK

Predsednik Tito v Pomurju

Obiskal je tudi...
Tito je bil v Pomurju...
Obiskal je tudi...
Tito je bil v Pomurju...

Mnogi ne bodo praznovali

Premalo delegatskega poguma

Zbor republik in zvezni zbor sta prejšnji teden opravila svoje poslednje dejanje: oceno lastnega dela in oceno zveznega izvršnega sveta.

Zbor republik in pokrajin je sprejel poročilo o štiriletnem delu zveznega izvršnega sveta, kritično pa so razpravljali tudi o lastnem delu. Obvladovalo je mnenje, da so bili delegati prečesto premalo pogumni, kar je prispevalo tudi k manjši učinkovitosti zbora. Izrečena je bila ocena, da so delegati premalo odločno zahtevali naj zvezni izvršni svet dela kot izvršni organ skupščine, niso pa tudi dovolj omogočali, da bi zvezni izvršni svet tako lahko delal.

Delegati zveznega zbora so ugotavljali, da je ZIS vendarle veliko prispeval k urejanju gospodarskih tokov, oživilanju in postopnemu povečevanju proizvodnje in izvoza, k odpravi primanjkljaja in presežku v plačilni bilanci, rednemu odplačevanju dolgov, nemotenim preskrbi gospodarstva in prebivalstva in k večjemu spoštovanju ekonomskih zakonitosti.

V razpravi je bilo rečeno, da je ZIS vodil inflacijsko politiko in

politiko slabljenja dinarja, kar je pripeljalo do tega, da se je osebna poraba premožnejšega dela prebivalstva povečala, revnejšega pa zmanjšala.

Delegati zbora republik in pokrajin so poročilo o štiriletnem delu ZIS sprejeli brez razprave. V poročilu samem je bilo rečeno, da je ZIS pogostokrat zamajal pri oblikovanju predpisov in ukrepov, kar je povzročalo še počasnejše odpravljanje vzrokov gospodarske krize. Pogostokrat je ZIS zahteval, naj se zakoni in drugi splošni akti v skupščini sprejmejo po hitrem postopku, kar je vplivalo tudi na kakovost rešitev in povzročalo precejšnje težave v delu zbora republik in pokrajin oziroma republiških in pokrajinskih skupščin. Zbor je sprejel 272 zakonov in drugih aktov, za katere morajo dati soglasje republiške in pokrajinske skupščine, več kot polovico od omenjenega števila zakonov pa je bilo sprejetih po hitrem postopku.

globus

SYDNEY — ZDA bi rade na avstralskih tleh zgradile veliko vojaško oporišče, ki naj bi bilo nekakšno nadomestilo za sedanja ameriška oporišča na Filipinih. Avstralski obrambni minister je izjavil, da se sedanja laburistična vlada v Canberri s tem ne strinja. Pogodba o ameriških oporiščih na Filipinih bo potekla leta 1991.

DAKA — Zaradi neurja se je v bližini Dake v Bangladešu prevrnil rečni trajekt, na katerem je bilo približno tisoč ljudi. Utopilo se je najmanj 400 potnikov.

WASHINGTON — Ameriški predsednik Ronald Reagan je v nekem televizijskem govoru dejal, da se utegne zgoditi kaj podobnega kot libijskemu glavnemu mestu Tripoliju tudi siriskemu Damasku in iranskemu glavnemu mestu Teheranu. Svojo grožnjo je Reagan oprl na trditev, da tako Sirija kot Iran podpirata mednarodni terorizem.

BRUSELJ — Mornariške sile pakta NATO so v Sredozemlju opravile manevre »moč odvračanja 1986«. V vajah, ki jim povečuje italijanski viceadmiral Cesare Pellini, sodelujejo ladje Italije, Velike Britanije, Turčije in ZDA.

HAAG — Štiriindvajset ministrov Evropske skupnosti se je odločilo, da bodo v boju proti terorizmu sodelovale evropske varnostne službe skupaj z ameriško obveščevalno in varnostno službo.

ISLAMABAD — V afganistanski provinci Paktia so uporniki sestrelili deset sovjetskih vojaških letal, kot poroča Tanjug.

HIROŠIMA — V protest proti novim ameriškim jedrskim poskusom je več sto prebivalcev japonske Hirošime stavkalo. Eno uro so sedeli po več mestnih trgih, največ pa se jih je zbralo pred spomenikom žrtvam atomske bombe, ki so jo ob koncu druge svetovne vojne vrgli na Hirošimo.

VARŠAVA — Prepovedani poljski sindikat Solidarnost je svoje privržence pozval, naj z »neodvisnimi« prvomajskimi povorkami pokažejo odločnost v »obrambi svobode zborovanja«.

globus

NAMESTO »V ŽARIŠČU DOGODKOV«

JUGOSLOVANI PO JUGOSLOVANSKO

Televizija Novi Sad je pred dobrim mesecem gledalce prijetno presenetila: znani gledališki umetniki z raznih koncev Jugoslavije so pripovedovali šale. Izbrali smo jih nekaj za našo prvomajsko številko.

NACIONALIZEM

Hrvat pojasnjuje, kaj je to nacionalizem: Kako bi vam rekel? To je nekako tako, če nekdo o Srbih huje govori kot je običajno.

DRAGE PAPIGE

Prišel je človek v trgovino, da bi kupil papigo, in se zagleda v največjo.

- Ta stane tri milijone!
- Ampak, zakaj je tako draga?
- Na pamet ve cel Kapital...
- Pa tista druga, nekoliko manjša?
- Ta pa stane štiri milijone.
- Ta ve vsa zbrana dela Marxa in Engelsa...
- In tista najmanjša...
- Eh, ta je najdražja, stane pet milijonov!
- Kaj za božjo voljo, kaj pa ve ta?
- Tega ne vemo, je bil trgovčev odgovor, vemo pa, da jo drugi dve nazivata s šefom.

TRI ŽELJE

Šiptar, Bosanec in Slovenec so ujeli zlato ribico, ki jim je obljubila, da jim izpolni vsakemu po eno željo, če jo izpustijo.

— Rad bi, da se vsi Šiptarji vrnejo na Kosovo, pravi prvi. Ko sliši to Bosanec, se navduši nad Šiptarjevo željo in si prav tako zaželi, da bi se vsi Bosanci vrnili v Bosno. Na vse to Slovenec: »Nimam nobene želje.«

ZA TA DENAR!

Srečata se Črnogorca in eden od njiju šepa. Pa ga vpraša drugi:

- Kaj šepaš?
- Ranjen sem.
- Kako za božjo voljo?
- V vojni.
- Imaš kaj pokojnine?
- Nekaj dobim...
- Koliko?

- Nekaj čez dva milijona.
- Nekaj čez dva. Za ta denar pa ne bi šepal!

INFORMACIJA

- Oprostite, veste, koliko je ura?
- Vem.
- Hvala.

GOVORNIK

Zgrabili so ljudožerci Angleža, Francoza in Jugoslavana, in kot je tudi pri njih običaj, vsakemu so izpolnili poslednjo željo. Anglež je pomolil za svojo kraljico, Francoz si je zaželel lepotic. Obama so želje izpolnili potem pa so ju vrgli v kotel. Jugoslovani si je izbral govor. Povzpел se je na drevo in pričel:

- Tovariši ljudožerci, imate tudi pri vas samoupravljanje?
- Nimamo.
- Imate sozde, ozde, pozde?
- Nimamo.
- Imate širše in ožje družbenopolitične skupnosti, sise, rise itd.?
- Nimamo.
- Kako pa ste potem postali ljudožerci?

DVOJEZIČNI PLAVALEC

Mož ves vesel razlaga ženi, da je dobil zaposlitev.

- Kaj pa boš delal?
- Učitelj plavanja bom.
- Pa saj ne znaš plavati.
- To že, ampak upoštevali so mojo dvojezičnost!

KORAK

Govornik na sestanku:

— Tovarišice in tovariši, naše gospodarstvo je na robu prepada. Moramo stopiti korak naprej!

KOT VŽIGALICE

Mujo vpraša Hasa: Si že šlišal, kaj so novega izumili Japonci?

- Kaj?
- Posodo za dvajset litrov.
- Eh, pa to že poznamo...
- Ampak tista Sonijeva je majhna kot vžigalčna škatlica.

● Nemiri na vseh kontinentih tega sveta, lakota, socialne in nacionalne krivice, grožnje in nasilje... V tajlandskih begunskih taboriščih, ki so v dolžini 70 kilometrov postavljena ob tajlandsko-kampučijski meji je preko pol milijona kampučijskih beguncev. NA SLIKI: v enem od takšnih taborišč.

Poziv k razumnosti

V dvajsetminutnem govoru preko televizije je avstrijski predsednik dr. Rudolf Kirschschiäger zavzel stalšče k dokumentom iz arhiva OZN in od svetovnega judovskega kongresa k »zadevi Waldheim.« Predsednik je dejal, da ne more biti razsodnik. Zatrnil pa je, da je moral biti Waldheim zelo dobro obveščen o vseh zločinih okupatorja na ozemlju Jugoslavije, Balkana pa celo Sredozemlja, čeprav ni bil obveščevalni, temveč pomožni štabni oficir. Njegova naloga je bila po Kirschschiägerjevih besedah vsakodnevno pripravljati poročila o gibanju okupacijske vojske in o bojih s partizanskimi in uporniškinimi gibanji.

Kirschschiäger je prepustil Avstrijcem, da sami ustvarijo sliko o tem primeru. Pozval je volivce k razumnosti in ohranitvi miru v državi pred in ob predsedniških volitvah 4. maja.

PRED 100 LETI

Leta 1886 so delavci v ameriškem Chicagu zahtevali osemurni delavnik. Demonstraciji so, policija pa je z demonstranti krvavo obračunala. Vse to se je dogajalo 1. maja omenjenega leta. Druga internacionala je potem leta 1889 sklenila naj bodo odtlej 1. maja množične demonstracije in stavke. Tako je postal prvi maj dan razrednega boja.

O ZASTAVAH

Delovna skupina Skupščine SFRJ za pripravo enotnih osnov za uporabo zastav narodnosti poudarja, da je treba to vprašanje čimprej urediti. Uporaba zastav narodnosti v SFRJ mora temeljiti na naslednjih načelih: pripadniki narodnosti lahko svobodno uporabljajo zastavo na celotnem ozemlju SFRJ. Zastava mora vsebovati simbol suverenosti in ce-

lovitosti SFRJ. Izobešati jo je mogoče samo ob zastavi SFRJ in republiški zastavi, tema pa je treba zagotoviti častno mesto.

Delovna skupina bo sredi maja poslala predsedniku Skupščine SFRJ in predsednikom skupščin republik in pokrajin poročilo in predlogo v zvezi z uporabo zastav narodnosti v SFRJ.

S telesom in dušo predana tovarni

Se dobri dve leti in Ana Šraj, delavka v lendavskem Indipu, se bo po 35 letih zaposlitve poslovila od kolektiva in odšla v zasluženi pokoj. Enkrat se tega veseli, drugič pa si spet misli, da ji bo doma dolgčas. Takšne pomisleke ima pač človek, ki je garal od mladih let in se težka sprizajni, da ima tudi on pravico, da preloži delo in skrbi na mladi rod.

»Veste, izhajam iz siromašne kmečke družine, kjer je bilo 6 otrok. Narodila sem se 1935. leta v Mostju pri Lendavi. Kmalu po osnovni šoli sem se pridružila skupini delavcev, ki so šli na sezonsko delo v Bačko. Na kmetijskem posestvu sem opravljala razna poljska dela, podobno tudi v Kočevju, kamor sem šla pozneje in delala dve sezoni. Moji starši namreč niso imeli denarja, da bi nadaljevala šolanje, štipendij pa takrat še ni bilo. Veliko olajšanje mi je prineslo 1955. leto, ko sem se zaposlila v lendavski Dežnikarni.«

— Kako se spominjate svoje prve redne zaposlitve?

»Dežnikarsko delavnico smo imeli na Partizanski ulici v Len-

Šrajeva ne moreta brez trte. Tako sem imel tudi sam priložnost poskusiti dobro kapljico.

Več kot 30 let ste v »dežnikarskem« kolektivu. Bili ste priča vzponom in padcem tovarne, vendar ste ji ostali zvesti. Kaj vas je posebej pritegnilo?

»Pritegnilo? Delo vendar, saj brez dela... Pa kaj bi vam pravila, ko pa sami veste... ni jela! Kot človek, ki je odvisen samo od dela v tovarni, mora vztrajati, da se industrija dežnikov pri nas ne sme prekiniti. Bili smo v velikih težavah, tovarno so hoteli ukiniti, delavce pa preusmeriti v Varstroj. Precej jih je res odšlo, zlasti oni iz Pletilstva in Mehanike, nam, ki smo ostali, pa ni žal. Nadaljujemo dežnikarsko tradi-

»Z vsemi dodatki zadnje mesece zaslužim po 75.000 dinarjev. Ni malo, pa tudi veliko ne, saj je izredna draginja. Človek si ne more privoščiti vsega, kar bi rad, čeprav moram reči, da zdaj, ko smo končno dogradili hišo, nekoliko lažje dihamo. Toda kaj, ko pa je tudi pri nas tako, kot marsikje drugje: z mojem sva ostala sama, saj si je hčerka ustvarila dom drugje.«

Ana Šraj je zelo zgovorna ženska. V podjetju pravijo, da tudi zelo kritična in da rada opozarja na napake oziroma daje predloge, kako bi naredili to in ono, da bi bilo bolje. Za svoje pobude ima veliko privrženck tudi med sodelavkami v proizvodnji, vendar je te velikokrat puste na cedilu, ko je treba priti reči do kraja v samoupravnih organih, družbenopolitičnih organizacijah ali pa pri posameznih »šefih«. Da je res odločna, dokazuje tudi to, da ni vztrajala, naj tega, kar ste pravkar prebrali, ne bi zapisal.

— S sodelavkami se torej dobro razumete. Menda pa vas je le še nekaj starejših delavk, vse več je mladih. Kako pa z njimi shajate, oziroma, kakšne so kot delavke?

»Tista dekleta oziroma mlade žene, ki pridejo v družbo dobrih in poštenih starejših delavk, ponavadi postanejo tudi same dobre ustvarjalke: dosegajo normo in si prizadevajo za kakovost. V obratu Dežnikarne so, mislim, same take, s čimer pa ni rečeno, da tu in tam ne pride do nesoglasij, vendar jih hitro izravnamo.

Zdi se mi, da smo vsi, tudi mladi, prevečkrat živčni. Mlade delavke rade delajo tudi v podaljšanem delovnem času, seveda predvsem tiste, ki še nimajo otrok. Materam pa je res težko, ko se morajo zjutraj rano posloviti od dece, in če bi delale še več kot osem ur, jih takorekoč pol dneva ne bi mogle videti.«

— Pa še beseda, dve o družbenem standardu.

»V Indipovi kuhinji pripravljajo izdatno malico, za katero mesečno »iz žepa« prispevamo le po 230 dinarjev. Iz vseh krajev, od koder so naše delavke, vozijo delavski avtobusi; delovna sredstva so novejša in nam omogočajo nekoliko lažje delo... Mislim, da bi na obvezne sistemske preglede morale tudi delavke iz šivalnih strojev...

Tako torej Ana Šraj, ki se sicer veseli prvomajskih praznikov, vendar pa že vnaprej ve, da bo sta minila kvečjemu dva dneva in že se ji bo stozilo po tovarni.

Kaj bo šele — čez kaki dve leti — ko bo imela dovolj delovnih let in bo izpolnila pogoje za redno upokojeitev. Slovo od Indipa bo gotovo težko. Pa ne samo zanjo, ampak tudi za njene sodelavke, zlasti pa za tiste mlajše, ki so pri njej dobile marsikak koristen nasvet, ki jim je bila kot mati... Pa kaj bi že zdaj o tem! Še je dovolj časa, veliko prevlek za dežnike mora sešiti in veliko predlogov in nasvetov podati.

Pogovarjal se je
STEFAN SOBOČAN

ČESTITAMO ZA PRAZNIK DELA

**VSEM OBČANOM,
DELOVNIM KOLEKTIVOM ORGANIZACIJ
IN USTANOV POMURJA IN JIM ŽELIMO
ŠE MNOGO DELOVNIH USPEHOV NA
VSEH TORIŠČIH UDEJSTVOVANJA!**

**SKUPŠČINE OBČIN
IN IZVRŠNI SVETI**

**OBČINSKE KONFERENCE SZDL
OBČINSKE KONFERENCE ZKS
OBČINSKE KONFERENCE ZSMS
OBČINSKI SINDIKALNI SVETI
OBČINSKI ODBORI ZZB NOV**

MURSKA SOBOTA

GORNJA RADGONA

LENDAVA

LJUTOMER

davi in v njej nas je sprva delalo okrog 40, pretežno žensk, ki smo šivale prevleke za dežnike. Imeli smo nekaj starih strojev, sicer pa je veliko postorila tudi ročna šivanka. Delavci seveda nismo imeli tople malice, ampak smo si od doma prinašali kruh, zaseko, včasih pa je pri katerem zadila tudi salama, tista najcenejša seveda. Pa plače so bile slabe. Ni bilo organiziranih prevozov na delo in tudi iz oddaljenih krajev so prihajale delavke peš, nekatere pa tudi s kolesi.«

— Ste se tudi sami dolgo vozili s kolesom?

»Ker sem se pač namenila z doma, dom seveda nisem mogla ostati; poiskala sem si prenočišče v Lendavi, 1956. leta pa sem se — stara 20 let — poročila. Zdaj mi je bilo nekoliko lažje, saj je tudi mož prinašal v gospodinjstvo denar, čeprav so bile tistikrat zelo slabe plače. Z izboljševanjem delovnih razmer — preselili smo se namreč v nove prostore v sedanji Industrijski ulici — je bilo nekoliko lažje tudi na delovnem mestu.«

Z Ano Šraj sem se bežno srečal najprej v Indipu, kjer pa ni bilo časa za pogovor. Tega — debelo uro je trajal — sva imela na njenem lepo urejenem domu v Ribarjevem naselju. Za obisk sem si sam določil popoldan, in res sem imel srečo, da sem sogo-vornico našel doma, saj če bi prišel nekaj minut pozneje, bi jo moral iskati v vinogradu. Tudi

cijo in letos bomo praznovali celo 80. obletnico ustanovitve Dežnikarne.«

— Kako pa je danes v vašem »ženskem« kolektivu?

»Delamo in res ni časa za klepet, kaj šele za postopanje. Norma je vselej, kadar uvedemo nov izdelek, znosna, potem pa pridno delamo, da bi jo presegle in več zaslužile, pa nam jo spet zvišajo. Večkrat si mislim, le kam to pelje? Kot strojna šivilja imam dnevno normo (8 ur) sešiti 220 najlonskih prevlek za dežnike. Ker vsaka prevleka sestoji iz 8 ali več delov, dnevno naredim kar nekaj deset kilometrov šivov. Pri senčnikih je norma 57 prevlek, vendar pa je spet težje šivati, ker je trdo platno.«

— Dosegate normo?

»Za zdaj ne le da jo dosegam, ampak si prizadevam, da jo tudi presežem, vse to pa zaradi te nenehne borbe za primeren osebni dohodek. Od doseganja oziroma preseganja norme je odvisno nagajevanje (spodbuda), sicer pa na »plačo« vpliva tudi stalnost (če greš na bolniško si že »tepen«), je pa res, da vse bolj občutim, da tega tempa ne bom dolgo zmogla: z živci pride človek do konca, pa hrbtenica boli. Za zdaj pa sem še vedno med tistimi, ki takoj, ko pridejo na delo, čeprav ura še ni 6, začno delati in tudi čas za malico čisto prekinajo in začno šivati.«

— In koliko tako pridna delavka oziroma vi osebno zaslužite?

— LENDAVA

VARSTROJ NA SEJMIH

V treh tozidih lendavskega Gornja Varstroja so v prvih treh mesecih letošnjega leta ustvarili milijardo 877 milijonov dinarjev celotnega prihodka, kar je v povprečju za 141 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju. Načrti prihodka za prvo četrtletje tega

leta so v tozdu Tovarna varilne opreme dosegli 21-odstotno, v tozdu Montaža-Purlen 27-odstotno in v tozdu Varis 23-odstotno. V Varstroju so letos predvsem povečali izdelavo in prodajo varilnih polavtomatov, raznih izolacijskih cevi in materialov, še

posebej dobre uspehe pa dosegajo v tozdu Varis, saj so v obravnavanem obdobju izdelali 643 sanitarnih kabin, kar je za 34 odstotkov več kot lani v prvih treh mesecih. Dobro je stekla tudi izdelava betonskih strešnikov.

Položaj na tržišču seveda ni idealen in si je treba nenehno prizadevati za povečano prodajo. To dosegajo s kakovostnimi in novimi izdelki ter seveda s predstavitvami na sejmi in razstavah. Tudi letos bodo sodelovali na vseh pomembnejših prikazih doma in v tujini, saj potem navadno sklenejo tudi več ugodnih kupcij. Ker pa bi radi predstavili svoje izdelke kar največ občanom oziroma delovnim organizacijam, bodo pripravili več prikazov v posameznih krajih.

Š. S.

Počitnice v Baški

Zveza prijateljev mladine občine Lendava tudi letos organizira počitniško turo v Baško na otoku Krku. Na voljo bo 150 mest, in sicer v prvi izmeni od 11. do 20. avgusta 1986 in v drugi izmeni od 21. do 30. avgusta 1986. Cena počitnic v tem priljubljenem mladinskem letovališču je 12.450 dinarjev. Starši lahko prijavijo svoje otroke pri socialnih delavcih na osnovnih šolah oziroma pri vzgojiteljih v vrtcih.

Š. S.

Ljubitelji delajo zavzeto

Pred dvajsetimi ali več leti je bila dramska dejavnost na našem podeželju močno živa: skoraj ga ni bilo kulturnega društva, ki ne bi uprizorilo znanih dram, veseloiger. V zadnjih letih si v programe delovanja spet zapisujejo taka dela, celo poskrbe za prepise tekstov in začno z vajami, vendar se le malokje iz tega kaj izčisti. No, v kulturnem društvu Ferdo Godina na Bistrici so premagali vse težave in pred kratkim so na oder postavili zgodovinsko dramo Spomenik pri Hrastovcu. Po tem tekstu so najbrž posegli, ker gre za bolj ali manj znano vsebino — dramo, ki so jo nekateri že videli in so si jo znova zaželeli. Sicer pa, četudi posega več stoletij nazaj in dasi-

ravno se drama dogaja na gradu, je njena sporočilna vrednost »uporabna« tudi v sedanjem času: zlo je slej ko prej kaznovano.

Igralci, kakih 20 jih je nastopilo, so bili odlični. In če bi bilo katerega treba posebej pohvaliti za prepričljiv nastop, bi potem to storili za Slavo Donko, ki je upodobila grofico (in tudi režirala dramo), ter Cilko Krampač, ki je doživeto oživila lik Agate.

Bistriškimi igralcem, ki so s svojim Spomenikom že gostovali v nekaj bližnjih krajih, so gledalci hvaležni za pogum in pripravljenost, da tudi v tem času, ko se ljudje ženejo le za gnojnimi dobrinami in »nimajo nič časa«, uprizore dramsko delo.

S. Sobočan

Kultura naj razgiba družbo

»Živimo v času, ki nepridobitniški dejavnosti, kot je kultura, ni naklonjen, odločitve o tem so bile sicer sprejete v politiki in ekonomiji, kljub temu pa moramo stabilizacijo čutiti predvsem o družbenih dejavnostih. Kultura v dosedanji zgodovini slovenskega naroda pa je bila tista, ki je razgibala družbo.« Tako je med drugim v svojem razmišljanjem uvodu dejal, Marjan Cenar, novi predsednik skupščine občinske kulturne skupnosti v Murski Soboti.

Poleg njega pa so na tokrat izjemno številni in tudi zato slovesni skupščini delegati potrdili tudi predsednike in namestnike zbora izvajalcev in uporabnikov.

Na torkovi konstitutivni skupščini so bili soglasno izvoljeni tudi drugi organi skupščine. V analizi delovanja kulturne skupščine v minulem delegatskem obdobju pa je bila kritično poudarjena nesorazmernost v delegatski sestavi. Od 81 delegatov jih je namreč kar 68 iz vrst uporabnikov, in to večina iz krajevnih skupnosti, ki doslej niso kazale prevelikega zanimanja, to pa naj bi bilo osnova tako imenovanih interesnih skupnosti.

Dosedanji predsednik skupščine kulturne skupnosti Ivan Obal je zato v skladu s statutom in zakonodajo umestno predlagal preveritev organiziranosti in potrebe po zmanjševanju delegatskih mest. Ostala pa je dilema, ali naj so vsi sklici skupščin v enem tednu, kot je bila zaradi lažjega sestavljanja temeljnih delegacij dosedanja praksa, ali v večjem časovnem razmahu zaradi odsotnosti delavcev — delegatov z dela v tednu, ko skupščine potekajo.

B. Bavčar

Slovesen začetek

V sredo, 23. aprila, so se novi delegati prvič zbrali na seji skupščine občinske kulturne skupnosti. Prišlo jih je (glede na dosedanjo slabšo udeležbo) kar veliko, zato je nova predsednica skupščine, Mira Marko, dejala, da upa, da bo dvetretjinska večina v prihodnje običajna. Da je bil začetek slovesnejši, ne pa suhoparen s predlogi, sklepi in podobnim kot na drugih skupščinah, so delo skupščine kulturne skupnosti začeli z branjem odlomkov iz del Ivana Cankarja, kar je vsem delegatom ugajalo. Najprej so izvolili novo predsedstvo, ki je takoj nato prevzelo delo, ter odbore za razvojne in planske naloge in svobodno menjavo dela, za organizacijo in delovanje ljubiteljske dejavnosti ter kadrovska vprašanja, za SLO in DS ter odbor za samoupravični nadzor. Delegati so se tudi seznanili z delom skupščine in kulturne skupnosti v minulem letu ter z nalogami, ki jih čakajo. Odbori se bodo — tako kot doslej — sestajali po potrebi, skupščina pa se bo letos sestala še dvakrat. Mira Marko pa je v svojem pozdravnem nagovoru poudarila, da mora biti med uporabniki in izvajalci kulture vedno demokratični dvogovor.

bp

KULTURNI NAGRAJENEC

IVAN OBAL

Na pobudo občinske Zveze kulturnih organizacij v Murski Soboti je nagrado in priznanje ob minulem slovenskem kulturnem prazniku sprejel predsednik skupščine kulturne skupnosti, »ki je v svojem mandatskem obdobju zavzeto in odgovorno opravljal svoje delo v korist kulturnega razvoja soboške občine, se z izjemno prizadevnostjo vključeval v reševanje problemov v kulturi in ima velike zasluge za razvoj kulture v občini v zadnjih dveh mandatskih obdobjih. Tako je zapisano v predlogu, pripisimo pa še zapisano v utemeljitvi, da je »Ivan Obal svoje bogato znanje, delovno vneto in osebno odgovornost vključeval ne samo v odgovorno delo na delovnem mestu, ampak se je z izjemno odgovornostjo ter smislom za reševanje vsebinskih in ekonomskih problemov vključeval v reševanje perečih vprašanj v kulturi v soboški občini, v kulturni skupnosti in tako tudi v izvajalskih kulturnih institucijah v občini.«

Ivan je zelo neposreden sogovornik, zato je odkrito priznal, da je nagrade in priznanja vesel, saj se mu zdi, da ga je dobil za dolgoletno delo. Kot diplomirani ekon-

mist se je namreč znal spopasti s številnimi, se pa so pomembne tudi v dejavnosti kot je kulturna. Skromnu sredstva je namreč treba razsodno porazdeliti in njegovo izhodišče je, da le z osebnimi prejemki zadovoljni izvajalci lahko pripravljajo in izvajajo take programe, ki bodo zadovoljili uporabnike v kulturi. Ti so na skupščinah, ki naj bi bile mesto enakovrednega dialoga, bolj tihi, če so sploh bili zvrzani, zato se bo potrebno tako organizirati, da bodo zainteresirani. Prepričati jih mora kulturna ponudba, s katero Ivan Obal kot Sobočan sicer ni najbolj zadovoljen, pravi pa, da tudi kot povprečen obiskovalec ne razočarja.

Brigita Bavčar

PREJEMNIKA ODLIČJA SVOBODA Z ZLATIM LISTOM

Zveza kulturnih organizacij Slovenije podeljuje vsako leto odličja svobode z zlatim in srebrnim listom. Med letošnjimi prejemniki sta, kot smo vas že seznanili v notici na Kulturnih obzorjih, tudi Marija Rituper iz soboške Mure in Karel Krajcar iz Porabja na Madžarskem. Predstavljamo ju skozi njuno delo s poudarkom na ljubitelstvu v kulturi, ki jo sooblikujeta v svojih okoljih.

Obojestranska zvestoba

»Priznanje za moje delo na kulturnem področju, ki sem ga dobil v Sloveniji, me je zelo presenetilo in se zanj najtopleje zahvaljujem. Prepričan sem, da ni namenjeno samo meni, kajti veliko je skupnega truda vseh, ki nam je kulturno delo tu v Porabju pri srcu. To so predvsem mladi. Sam, brez njih, bi težko kaj naredil,« se je razgovoril eden izmed 14 dobitnikov zlatega odličja svobode, naš zamejski rojak Karel Krajcar iz Števanovec v Porabju, ko smo ga zmotili pred prvo spominsko slovesnostjo ob stoletnici rojstva Avgusta Pavla na Gornjem Seniku.

To petkovo dopoldne je še delal z mladimi na Visoki učiteljski šoli v Szombathelyu, kjer je zdaj že nekaj let predavatelj. Pred večerom se je vrnil v domače Števanovec, kjer živi kljub delovnemu mestu v Szombathelyu. In zvečer seveda ni izpustil prireditve v sicer precej oddaljenem Seniku, kajti spet je šlo za kulturo in povrh za spomin na rojaka, ki je današnjim rodovom zapustil bogato dediščino. Če ima človek nekaj rad, potem mu to ni težko. In kultura je prijateljica, ki ostaja zvesta in ji moraš biti zvest.

Po končanem študiju sem se vrnil v Porabje in potem tu učiteljeval 22 let. V našem narodnem blagu sem videl veliko bogastvo, ki smo ga premalo varovali, zato sem čutil neko notranjo potrebo, da ga po svojih močeh ohranjam pred zobom časa in pozabo. Najprej sem začel zbirati različne predmete in jih spravil v muzej v Števanovcih. Stara hiša, v kateri je bil, je dotrajala in te zbirke sedaj ni več. Nekaj predmetov je ostalo pri meni doma, nekaj jih je na ogled v monostrskem muzeju. Tako nam je v Porabju uspelo ohraniti nekaj starih lončarskih izdelkov, pripomočke za predelovanje lanu in razno drugo kmečko orodje. Prepričan sem, da bomo to muzejsko zbirko zdaj izpopolnili v monostrskem muzeju, kjer za to nastajajo prostorske možnosti.

Drugo bogato narodno dediščino je Karel Krajcar odkril v ljudski besedi. Že kot otrok in v mladosti ob raznih kmečkih opravilih — ko so na primer lupili seme — je dobesedno požiral pripovedovanje starejših. Znali so na desetine zgodbic, najbolj sočne pa so bile tiste, ki jih je pripovedoval sosed. Že ko je bival v Ameriki, so ga tam Slovenci radi poslušali in tako je bilo tudi po vrnitvi v Porabje. »Občudoval sem te ljudi in njihovo pripovedovanje. Ko mi je prvič uspelo dobiti magnetofon, kar pred leti ni bilo lahko, sem vse, kar je še ostalo v spominu ljudi, posnel in zdaj končno tudi zapisal.«

Porabci radi segajo po tej knjižici, kar dokazuje že to, da so natisnjeni izvodi v glavnem razprodani. O njihovem pomenu pa je v uvodni besedi zanimivo misel zapisala dr. Zlata Vokačeva: »Kot nam vsaka stvar iz preteklosti govori o minulem življenju ljudi, nam porabske pravljice posredujejo duh Porabja, to se pravi mišljenje, čustvovanje, upanje in sanje malega človeka. Človek je v pravljici izpovedal svojo tesnobo, ki ga je morila pri belem dnevu in polni zavesti, in svojo morečo stisko, ki ji ni znal dati imena, temveč je privedla iz njegove podzavesti — tega skritega vira temnih, brezdanjih globin.«

In veliko krivico bi naredili tovariši Krajcarju in njegovim sodelavcem in vsem Števanovčanom, če ne bi omenili tudi njihovega skupnega dela na dramskem področju. Kot ustanovitelj dramske skupine je sestavil narečni tekst Gostovanje, s katerim je skupina tudi večkrat nastopila. Potem je nekaj let vse skupaj zamrlo. Letos pa so se mladi znova zbrali, vzeli v roke nekoliko zaprašen tekst in vse skupaj znova oživili na odru. Toplo mi je postalo pri srcu, ko sem jih kot njihov gost gledal na srečanju narodnostnih kulturnih skupin pred kratkim v Pečuju.

»Ostale sem zvest svojemu kraju in Števanovčanom. Zdaj je sicer veliko dela s študenti, če je le čas, pa ga namenim domačemu kraju in kulturi. Tudi med študenti nam marsikaj uspe. Čeprav predstavljajo na šoli majhno skupino, se s tem, kar dosegaмо na kulturnem področju, res lahko pohvalimo. Ni samo to, da delamo in nastopamo, še več vredno se mi zdi to, da so naši diplomanti po končanem študiju in vrnitvi v Porabje jedro kulturnega in narodnostnega življenja.«

Ko smo ga povprašali še po načrtih, je dejal, da jih je veliko, le časa je vedno premalo. Rad bi pa predvsem dvojce: obdelal slovensko narečje v Porabju in sestavil narečni slovar. Z njim bi postal knjižni jezik ljudem bližji, stare besede pa ne bi šle v pozabo.

Prepričani smo lahko, kolikor poznamo Karla Krajcarja, da ne bo ostalo samo pri načrtu in želji. Njemu namenjeno zlato odličje pa je gotovo prišlo v prave roke. Čestitamo!

Irma Benko

Za kulturo, ki je blizu srcu

Živahna in gostobesedna je MARIJA RITUPER, ki meni, da je prava tista kultura, ki je za uho in oko prijetna — kratka kultura, ki je srcu blizu. Tako kultura širi med ljudmi od svojih zgodnjih let, posebej pa zdaj, ko združuje delo v največjem pomurskem delovnem kolektivu — tovarni oblačil in perila Mura. Za republiško priznanje, ki ga je prejela, pa meni, da so ga hkrati z njo dobili vsi tisti številni ljudje, odrasli in otroci, ko so delali z njo, pa najsi je bilo to na glasbenem, folklornem ali dramskem področju. »Brez njih ne bi mogla ustvarjati tako, kot sem delala ves čas z veseljem, z občutkom, da se razdajam ljudem, ki lahko ob tem delu izrazijo svoja čustva in razpoloženje v družbi, ki je vse bolj napeta in materialno usmerjena. To delo pa je bila duhovna hrana za srčnejše in prijetnejše dni, tako mladim kot odraslim, tako teh, ki so ustvarjali z mano in ob meni, kot tudi za tiste, za katere smo se trudili.«

Svojih začetkov pa se spominja že iz zgodnjih šolskih let, ko je raje, kot posegala po šolskih knjigah, igrala, pela, plesala. Na svojem prvem službenem mestu v Bistrici je, kot se spominja, začela orati ledino v kulturi. Nastopala je s pevskim zborom in režirala, plesala s folkloro in se hkrati izpopolnjevala na raznih tečajih. »Kajti povsod, kjer sem službovala, mi je bilo prvo, da sem pogledala okoli sebe, kaj imajo. Ali so na šoli potrebni instrumenti in drugi pripomočki, ki bi jih lahko uporabljali. Ali so noše, ali je volja, običajno je bila, saj sem že v prvem trenutku pridobila okoli sebe ljubitelje kulture.«

Posebej z veseljem se spominja službovanja na Sladkem Vrhu, kjer sta bila takrat pedagoga tudi znani kulturnik Tone Partljič in igralec Peter Ternovšek. »Bili smo trojica, ki je veliko ustvarila, in še danes se radi spominjamo tistega obdobja. Kot se rada spominjam tudi službovanja na Goričkem v Šalovcih in Gornjih Petrovcih, ter odzivnosti v kulturi, ki pa zadnja leta zamira in sta od številne folklorne ostala le Šandor in Dragica, ki se vključujeta v kulturnoumetniško društvo v Muri.«

Zaposlitev v Muri pomeni Mariji prelomnico, saj pravi, da ji ni bilo nikoli tako prijetno delati kot prav z delavci, ki so prisrčni, enostavni, dostopni in ji blizu.

»Tu imamo razvit tak način dela, da se skupaj dogovarjamo, rešujemo probleme in smo nekakšna velika družina znotraj delovne organizacije, v kateri je delo na prvem mestu. To imamo pred očmi v vsakem trenutku, vendar smo si tudi v okviru delovnega procesa tako organizirali kulturno dejavnost, da se lahko sestajamo med izmenjama in vadimo ali nastopamo. V začetku je bilo nekaj težav, kot zdaj ko smo prodrli in je naša številčnost prepričljiva tudi izven Mure.«

Kulturnoumetniško društvo Mura šteje že okoli 1500 članov, in čeprav jih je aktivnih le štiristo, so že skorajda nepogrešljivi, ko gre za predstavitev na kakšni proslavi. Tako se bodo predstavile Murine mažoretke tudi na prvomajskem shodu na predvečer praznika dela, ko bodo zaplesale okoli mlaja tudi folkloristi in pridali k vzdušju živopisnosti svojih oblačil.

Marija Rituper poleg kulture in obveščanja v Muri vodi tudi odbor za kulturo pri občinskem sindikalnem svetu in je tako soudeležena pri organizaciji izletov v kulturnejša središča, kamor so se zaposleni v pomurskem združenem delu že nekajkrat odpravili. Predvsem v Cankarjev dom v Ljubljani, pa v mariborsko Opero in še kam.

Doma pa je poskrbela za izid literarnih iskanj, širitev knjige v Muri in drugih delovnih kolektivih, kjer so tudi literarna srečanja z avtorji del in prodajne razstave knjig. Skratka, zraven je povsod tam, kjer je tako imenovana delavska kultura, kot sama poimenuje svoje kulturno ljubitelstvo, za katerega je prejela republiško priznanje. Pridaja pa, da najraje dela pristrčne programe za vedro vsebino, ki sprošča po napornem delu in razbremenjuje človeka vsakdanjih skrbi in je kot smo v uvodu zapisali za uho in oko prijetna ter srcu blizu. O kakovosti meni, da ni tako presodna, saj ji je bolj od nje pomembna množična odzivnost in je torej prava oseba, ki ji je bilo vročeno odličje svobode z zlatim listom, za dolgoletno ljubitelstvo in kulturo.

Brigita Bavčar

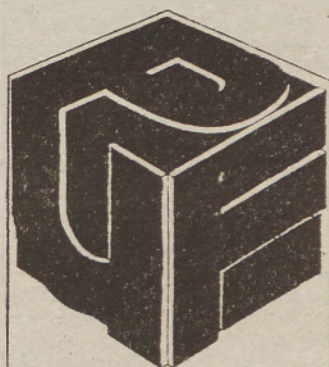
kulturni koledar

ČETRTEK, 30. APRILA

RADENCI — V počastitev praznika dela in Osvobodilne fronte bo ob 13. uri proslava na kateri bo nastopil mešani pevski zbor Radenske. Prireditve bo v Kongresni dvorani hotela Radin, v Razstavnem salonu pa bo otvoritev del akademskega slikarja Ignaca Medena iz Murske Sobotice.

PETEK, 1. MAJA

RADENCI — V restavraciji hotela Radin bo ob 21. uri nastop folklorne skupine iz Senegala z AFRIŠKO MAGIJO.

pomladni
ustvarjalni
festival
m. sobota
maj 86

PETEK, 2. MAJA

MURSKA SOBOTA — V okviru Pomladnega ustvarjalnega festivala bo ob 18. uri v Klubu mladih otvoritev razstave likovnih del prekmurskih mladih umetnikov: Sandija Čerkeva, Milana Gumilara, Jožeta Denka, Mirka Rajnarja in Vasilija Kozarja.

ČETRTEK, 8. MAJA

MURSKA SOBOTA — V Galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec bo ob 18. uri pričetek večera z Bojanom Štihom, ki se bo predstavil v pogovoru pod naslovom Drug drugemu ogenj dajmo.

PETEK, 9. MAJA

MURSKA SOBOTA — Ob 20. uri bo v Galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec koncert SVETLANE MAKAROVIČ, ki je izbrala lastne songe s plošče Kako temna je noč in songe s plošče Dajdamski potreti.

SOBOTA, 10. MAJA

MURSKA SOBOTA — ob 20. uri bo v Klubu mladih kantavtorski večer s Fedorjem.

razstave

LENDAVA — V Galeriji Lendava je do 20. maja na ogled razstava keramik Jánosa Nemetha iz Szombathelya na sosednjem Madžarskem. Razstava sodi v okviru kulturnih izmenjav med dvema mejnima deželama.

Knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni DOBRA KNJIGA V MURSKI SOBOTO SO: Jože Zadavec — LJUDSKO ZDRAVSTVO V PREKARJU (Pomurska založba) Jazbec, Vrabi, Juvanc, Honzak — V SADNEM VRTU (Kmečki glas) in ATLAS SLOVENIJE (Mladinska knjiga).

NARODNA POLITIKA NI POPISAN PAPIR — TO JE TOVARNA, ŠOLA, CESTA...

Težko je kaj novega zapisati o človeku, ki ga večina ljudi v naši pokrajini, še posebej pri pripadniki madžarske narodnosti, dobro pozna. Ne po naključju, poznamo ga po delu, ki že desetletja pušča sledove pri rešitvah in uveljavljanju narodnostne politike, v delu Socialistične zveze in v drugih družbenopolitičnih organizacijah v delegatskem sistemu, v konkretnem političnem delu med ljudmi na terenu, posebej priznan in priljubljen pa je med gasilci soboške občine in Pomurja, ki so mu zato zaupali tudi najodgovornejše funkcije v svoji organizaciji. Vse to zahteva čas in energijo, če pa dodamo k temu še vodenje temeljne organizacije Pletilstvo v Prosenjakovcih, potem moramo zapisati, da je tovariš Ernest Eöry človek, ki zmora izjemno veliko. Dela enostavno ne zna odkloniti, vsako določeno sprejme s čutom odgovornosti in jo tako tudi opravlja. Ni polovičar, je odločen in vztrajen, kritičen in ustvarjalen. Nered govori o sebi, razgovori pa se, ko je beseda o problematiki področij, na katerih dela. Zato pogovor z njim ob prejemu zlatega odličja OF ni izvenel v bolj ali manj prazno leporečje...

Po tem, kako delate in gospodarite v tovarni, oddaljeni od vseh centrov, bi sodili, da je vse, kar se počnete, na neki način podrejeno tovarni?

Samo pritrdim vam lahko, čeprav bi mi ljudje velikokrat lahko očitali, da sem malo v kolektivu in na delovnem mestu. Vendar moram reči, da ne poznam delovnega časa. Začne se mi zjutraj ob petih, šestih in velikokrat sem na delovnem mestu še ob osmih, devetih, desetih zvečer. Ali je to dobro, je seveda stvar presoje tistih, ki to lahko ocenjujejo in vidijo. Današnji čas je v gospodarstvu tako zahteven, da na delovnem mestu terja celega človeka. Za sebe vem, da kljub odsotnosti in številnim obveznostim v poprečju preživim v mojem kolektivu več kot osem ur na dan.

Kako v današnjem času vidite položaj tovarne, ki dela v bistveno drugačnih razmerah kot tiste v urbanih naseljih?

Moram reči, da so trenutni rezultati primerni današnjemu času in razmeram. Naš razvoj je razburkan, hiter. Pred osmimi, devetimi leti nas je bilo v tem kolektivu okrog 80, danes nas je že 240. Marsikdo bo rekel, da gre za ekstenzivni razvoj, vendar moram pojasniti, da gre za programe, dogovorjene skupaj z drugimi temeljnimi organizacijami v Tekstilu in tudi zunaj njih, ki so delovno intenzivni.

Lansko poslovno leto smo končali v skladu z načrti. V prvih mesecih letošnjega leta se ta tok nadaljuje — smo celo nekoliko nad načrtovanimi gibanji in to nam daje neko realno upanje, da bomo naše cilje dosegli. Povem naj samo, da smo v prvih treh mesecih za blizu 15 odstotkov presegli načrtovani obseg celotnega prihodka, dohodka in tudi akumulacije.

Tovarna je v obmejnem prostoru in na manj razvitem območju. V tem okolju ima posebno vlogo. Kako jo po vaše uspeva izpolnjevati?

Vsi, ki delamo v tovarni, in tudi odgovorni v Tekstilu in naši družbenopolitični skupnosti smo resno vzeli našo skupno odgovornost do hitrejšega razvoja tega manj razvitega in obmejnega območja. O tem pri nas v raznih dokumentih in sklepih veliko govorimo, vendar na žalost v praksi malokdaj dosežemo konkretne rezultate. Za te kraje in ljudi so industrijski obrati življenjsko usodna stvar, kajti v kmetijstvu se z razvojem sprošča delovna sila. Če zanjo v domačem okolju ni dela, se mora izseliti. In prav tu mislim, da je naša tovarna to svojo posebno vlogo v celoti izpolnila.

Včasih je bilo nekako nesprejemljivo povezovati gospodarski razvoj z uresničevanjem narodnostne politike. To območje je namreč tudi narodnostno mešano. Danes že mislimo drugače — tudi za uresničevanje narodnostne politike je gospodarski razvoj osnovan...

Točno. Še približno pred desetimi leti smo govorili, da teh dveh vprašanj ni mogoče povezovati, čeprav pa moram povedati, da smo tisti, ki na teh območjih živimo, že takrat opozarjali na medsebojno vezanost obojega. Končno pa so nas že tudi teo-

retiki marksizma učili, da brez gospodarskega razvoja za narod ni perspektive. To drži tudi za razvoj narodnosti, čeprav smo v družbi rabili kar precej časa, da smo to dojeli.

Ko smo pred dobrimi štirimi leti v skupščini Slovenije obravnavali uveljavljanje posebnih pravic pripadnikov italijanske in madžarske narodnosti v Sloveniji, smo že glasneje povedali, da je to povezano s hitrejšim vsestranskim razvojem narodnosti. V lanskem in letošnjem razpravi v zborih slovenske skupščine pa je ta medsebojna povezanost že prišla do izraza v stališču, da posebnih pravic, ki niso neki privilegiji, ni mogoče uveljaviti, če za to ni prave gospodarske osnove.

Če te ni, ljudje zapuščajo svoje avtohtono območje, kar je za narodnost še posebno usodno. Kako ta problem čuti narodnostno mešano območje v soboški občini?

Izseljevanje obstaja. Najhuje je bilo v letih 1955 do 1966, pa spet okrog leta 1970, ko so ljudje množično odhajali na tuje. Razi-skave, ki sicer vse niso najbolj dodelane, pa vendar dovolj zgovorno kažejo, na primer lanskega v Dobrovniku in ugotovitve raziskovalnih taborov, da je izseljevanje problem. Mladi so odhajali s teh območij. Če bi bil tu gospodarski razvoj intenzivnejši, kar mislim, da bi moralo veljati za vsa obmejna območja, ne le za narodno mešana, bi ljudi gotovo zadržali doma. Za pripadnika narodnosti je izselitev v večini primerov tudi izguba narodnostne identitete. Ne bi omenjal besede asimilacija, ampak bi rekel, da je vprašanje pripadnosti narodnosti po izselitvi pod velikim vprašajem.

Tovarna v Prosenjakovcih je tu kot dragocen jez, saj je z 240 zaposlenimi zadržala doma toliko ljudi in njihovih družin. Drugo pomembno področje je kmetijstvo. A tudi to sledi razvoju in potrebam sodobnega časa.

Rekel bi, da sledi. To je seveda relativna ocena. Hitrejši razvoj kmetijstva z usmerjanjem kmetij se je začel v sedemdesetih letih in je pomemben element hitrejšega gospodarskega razvoja. Vendar pa naj še enkrat ponovim, da sodobno kmetijstvo sprošča delovno silo, zato je nujen razvoj industrije.

Da ljudi vleče drugam, pa je krivo še marsikaj drugega. Največkrat opozarjajo na slabo prometno povezanost in sploh komunikacijsko nerazvitenost. Najslabše je s cestami. To zimo so ljudi dobesedno odrezale od sveta...

Ceste so slabe v celi občini. Več 100 kilometrov neurejenih občinskih cest izredno negativno vpliva na hitrejši gospodarski razvoj občine. Stanje na obmejnem in narodnostno mešanem območju je še za spoznanje slabše. V preteklosti je bilo zato vedno premalo denarja. Lani sprejeti referendumski program predvideva premike, vendar bo to še vedno premalo. Ceste bodo še dolgo slabe, kar bo vplivalo na naš razvoj.

Ko so v Prosenjakovcih gradili centralno dvojezično osnovno šolo, je bilo ljudem obljubljeno, da bo dvojezično območje soboške občine s šolo povezano s sodobno cesto. Ljudi zanima, kdaj to res bo?

Torej, to pa so naše izredno velike napake in neodgovorno obnašanje. Približno pred desetimi leti je bilo na vseh zborih in narodnostno mešanem območju nekako povedano, da ne bom rekel obljubljeno, da bo cesta od Hodoša do Movarjevca urejena in da bo za to najpomembnejši delež prispeval takratni cestni sklad naše republike. To je bilo celo dogovorjeno na sprejemu pri takratnem podpredsedniku republiškega izvršnega sveta tov. Sinigoju. Na žalost je ostalo samo pri dogovorih. Tudi v tem srednjeročnem obdobju so predvidena samo manjša vlaganja od Križevca proti Domanjševcem in pa v prosenjakovski krajevni skupnosti od Motvarjevca do Prosenjakovca. Vse drugo ostaja nereseno, kar seveda ni dobro. Občani imajo popolno pravico, da zahtevajo odgovornost in odgovore, zakaj smo nekaj obljubljali in zakaj se to ni zgodilo.

Razumejo, da ni denarja, obljube pa so bile. In problem seveda ostaja odprt. Že v tej letetki, vsekakor pa do leta 1995, se bo k tem problemom potrebno vrniti

Visokega družbenega priznanja, to moram najprej povedati, si gotovo nisem prislužil sam. Za mojim delom je veliko kolektivnega ustvarjanja in sodelovanja. Pomeni mi izredno veliko, predvsem pa odgovornost, obvezo za delo v prihodnje, da poprimem tam, kjer bo to pač potrebno in zaželeno.

in vračati. V pristojnih republiških organih je potrebno to vprašanje znova zaostri, kajti to ni samo problem tega dvojezičnega območja in te občine, to je širši problem. Obmejna cesta, o kateri govoriva, ni le povezava vasi, temveč tudi dveh mednarodnih mejnih prehodov, tu pa so še drugi interesi in potrebe, zato je ta problem nujno rešiti.

Ne gre pa samo za to cesto. Slabe so tudi druge. Če bi tu in na drugih obmejnih območjih v ceste več vlagali, bi se ljudje, v to sem prepričan, laže odločili za obstanek oziroma celo za vrnitev.

Kaj pa je recimo bilo pri vas usodno, da ste se odločili za gradnjo hiše v Murski Soboti?

Kaj je bilo odločilno, bi težko rekel. Sam si ne znam prav odgovoriti. Mi smo hišo v Murski Soboti sicer naredili, vendar bom jaz zagotovo za vedno ostal predan temu narodnostno mešanemu območju in celotnemu Goriškemu.

Gospodarski razvoj, kot vsa rekla, je že neločljivi del uresničevanja narodnostne politike. Med ustavno opredeljenimi posebnimi pravicami pa je gotovo ena najpomembnejših izobraževanje. V dvojezičnem osnovnem šolstvu lahko govorimo o velikih dosežkih, precej pripomb pa je na možnosti dvojezičnega izobraževanja v srednjem usmerjenem izobraževanju.

Razvoj dvojezičnega osnovnega šolstva je velika stvar. V prvi vrsti je osnova za vsestransko sožitje večinskega naroda in narodnosti. Za nas so zgodovinski sklepi izvršnega komiteja CK ZKJ iz leta 1959. Kar smo dosegli zdaj že v 28. letu uresničevanja, ni primerljivo z nobenim sistemom narodnostnega šolstva. V komisiji za narodnosti pri republiški konferenci SZDL smo te dni obravnavali znanstveno študijo o dosežkih dvojezičnega šolstva, ki nakazuje tudi smeri prihodnjega razvoja. Moram reči, da so še določena vprašanja,

na katera nakazuje nekaj odgovorov že sama študija.

Veliko več pa je nerešenih vprašanj v nadaljevanju dvojezičnega izobraževanja v srednjem usmerjenem izobraževanju ter na višjih in visokih šolah. V Lendavi sicer imamo dvojezično srednjo šolo, vendar pa ta vsega ne rešuje. Znani 14. člen iz zakona o usmerjenem izobraževanju pa letega za učence dvojezičnih šol, ki nadaljujejo šolanje zunaj dvojezičnega območja, ne opredeljuje tako, da bi lahko bili zadovoljni z uspehi v praksi. Osebnostno mislim, da sedanja zakonodaja teh vprašanj zdaleč ne rešuje, kot bi bilo to potrebno. Posledice neurejenosti so nam jasne. Zastoj je dobra dvojezična osnovna šola, če tega ne nadaljujemo tudi v srednjem usmerjenem izobraževanju ter navšploh in visokih šolah.

Kakšna bi bila po vaše konkretna rešitev?

Težko bi rekel, kako. Vsak ima svoj osebni pogled. Mislim pa, da bi morali najti tako zakonsko

Koliko je danes v praksi že uveljavljena ideja, da vsak govori v svojem jeziku, pa se vsi med seboj razumejo?

Moram reči, da je tega že veliko. V mojem delovnem okolju je na primer že tako daleč, da velikokrat niti ne pomisli na to, v katerem jeziku govoriš. Rekel bi, da je funkcionalna dvojezičnost prihodnost sožitja in narodnostnega razvoja.

In koliko pripadniki narodnosti na raznih mestih, tudi zunaj narodnostno mešanega območja, uporabljajo svojo materinščino?

To je res pomembno vprašanje. Moram priznati, da sami velikokrat delamo napake, ko svojega materinega jezika ne uporabljamo niti tam in takrat, ko bi morali in kjer bi lahko. Morda je to neka mentaliteta, mogoče da so to ostanki preteklosti. V prvi vrsti bi se morali sami pripadniki narodnosti odgovorneje obnašati. Ne bi rad delal primerjav, vendar se podobno dogaja tudi z nami vsemi skupaj, ko gremo na primer v Beograd, in kar naenkrat pozabimo, da bi morali govoriti v materinem jeziku. Samo po sebi ni to nič slabega, vendar, če bi hoteli biti dosledni, potem bi morali pripadniki narodnosti resnično vseh vseh v javnem in političnem življenju uporabljati svoj materni jezik.

Tovariš Eöry, drugi ste bili izvoljeni za delegata v družbenopolitični zbor slovenske skupščine. Kolkoli so bila v tem zboru prisotna narodnostna vprašanja?

V vseh zborih republiške skupščine smo na široko in poglobljeno razpravljali o uresničevanju pred dobrimi štirimi leti sprejetih sklepov o narodnostni problematiki. Skupščinska komisija za narodnosti bo zdaj izdelala akcijski program in naš dogovor v zboru je bil, da je potrebno reševati vsa odprta vprašanja, in to ne samo v skupščini, temveč tudi v občinah, v družbenopolitičnih organizacijah in skratka povsod, kjer so problemi. Veliko je problemov, ki jih lahko rešimo z malo več dobre volje, brez dodatnih materialnih sredstev in drugih ukrepov. Kar precej vprašanj je neresenih in te stvari je družbenopolitični zbor zelo odgovorno opredelil.

In k temu bi dodal še misel, kje vidim širšo vlogo zbora, v katerem sem delegat. Mislim, da bi morali bolj uveljaviti njegovo, rekel bi kontrolno funkcijo izvajanja v skupščini sprejete politike. Sprejeli smo na primer kmetijske zakone, pa jih nihče ne uresničuje, sprejeli smo protinflacijski program, inflacija pa je vedno večja, in tako naprej. To

so temeljna vprašanja razvoja samoupravnega socialističnega sistema in torej tisto področje, kjer prav družbenopolitični zbor republiške skupščine nosi najpomembnejši del odgovornosti.

Kolikšno pa je razumevanje večinskega naroda v naši republiki do posebnih pravic narodnosti?

Mislim, da veliko. Sploh ni diame, da slovenska družba teh stvari noče reševati. Že z ustavno opredelitvijo, da slovensko družbo sestavljajo pripadniki slovenskega naroda ter italijanske in madžarske narodnosti, smo po moje rešili temeljno dilemo. Iz tega potem izhajajo posebni členi ustave, kjer so stvari podrobneje obdelane. To razumevanje je deklarirano tudi v drugih političnih dokumentih, vse skupaj pa seveda potrjuje naša praksa od zagotavljanja materialnih sredstev naprej. Nekatere stvari pa se pri vsakdanjem delu vseeno zastavljajo, na primer pri uveljavljanju funkcionalne dvojezičnosti v združenem delu, tudi pri dvojezičnem poslovanju in tako naprej o čemer sva že govorila. Prav ta vprašanja pa so tudi osnovna vsebina stališč, sprejetih na tej zadnji razpravi v družbenopolitičnem zboru.

Na katerih področjih pa republika Slovenija še ne izpolnjuje za razvoj narodnosti nujno potrebnih obveznosti?

Da sploh ne bi, takšnih področij ni. Dosti več bo po moje morala narediti v izobraževanju. Gre za izvajanje politike, ne toliko za materialno osnovo. Že sem omenjal zakonodajo usmerjenega izobraževanja in znani 14. člen iz zakona. Drugi večji korak pa bo republika morala narediti v informativni dejavnosti. Gre za informiranje narodnosti in o nas v slovenskem prostoru. V Pomurju informiranje narodnosti v materinem jeziku ni urejeno kot bi bilo potrebno. V prvi vrsti moramo za to dejavnost ustvariti materialne, tehnične in kadrovske možnosti ter urediti druge stvari, o čemer smo se in se v zadnjem času spet veliko pogovarjamo. V slovenskih informativnih hišah je pripravljen tudi za tiste drugi vidik — informiranje o narodnosti, vendar širšo javnost še vedno preskopo informiramo o našem delu in življenju.

Irma Benko

MIZARSTVO LJUTOMER

Storilnost večja za 60 odstotkov

PREDVIDEVAJO, DA BODO POSLOVALI BREZ IZGUBE!

V Lesnininem tozdu Mizarstvo v Ljutomeru, kjer je zaradi slabih poslovnih rezultatov skupščina občine Ljutomer uvedla ukrep družbenega varstva, se po nekaj mesecih že kažejo boljši gospodarski rezultati. Lanskoletno izdubo 82.320.000 dinarjev jim je pred dnevi v celoti pokrila Lesnina. Zaradi težav v proizvodnji so izvedli reorganizacijo v režijskih službah in proizvodnji, zmanjšali število zaposlenih, izvoz preusmerili iz ZDA in Francije v arabske države ter ga zmanjšali, tako da sedaj več prodajajo doma. Z boljšo organizacijo dela in boljšo disciplino se je storilnost dela v zadnjih mesecih povečala celo za 60 odstotkov na delavca, v prvih štirih mesecih letošnjega leta pa bodo povečali proizvodnjo za 3,5-krat v primerjavi z enakim obdobjem lani. To je zelo pomembno, ker so bili ti uspehi doseženi v zelo kratkem času in z manjšim številom delavcev. Tako predvidevajo, da bodo že

ob letošnjem polletju sklenili poslovanje brez izgube. Po besedah Martina Novaka predsednika začasnega kolektivnega organa, pa kljub zasičenosti trga z lesnimi izdelki in velikim obrestnim za kratkoročne posojila smelo gledajo naprej. To je še en dokaz, da se z dobro organizacijo dela in prizadevanostjo zaposlenih veliko narediti in prebrskati najhujše težave. Člani ljutomerskega izvršnega sveta, ki so obravna-

vah stanje v Mizarstvu, pa so se zavzeli za to, da je potrebno kolektivno še naprej pomagati pri reševanju kadrovskih težav, posojilnem poslovanju in iskanju možnosti združitve z Marlesom. To tem bolj, ker bo sedanji predsednik začasnega kolektivnega organa Martin Novak po prenehanju družbenega varstva odšel in je potrebno pravočasno poiskati nadomestilo.

Feri Maučec

Osnovna šola Štefan Kuhar-Bojan Puconci obvešča starše, da bo:

— Vpis otrok v 1. razred osnovne šole za šolsko leto 1987/88. Vpisovali bomo otroke, rojene leta 1980, in pogojno otroke rojene do 31. 8. 1981.

— Vpis otrok v vrtec

za enoti Puconci in Mačkovci za šolsko leto 1988/89. Vpisovali bomo otroke z dopolnjenim tretjim letom starosti. Pri vpisu je potrebno predložiti izpisek iz rojstne matične knjige. Vpis bo v tajništvo šole Puconci 6., 7. in 8. maja od 8. do 15. ure.

VEŠ, ENERGETIK, SVOJ DOLG?

● Paradoks je v tem, da smo programirani za kameno dobo. Živimo pa v atomskem stoletju. To je pretresljiva ugotovitev sodobnih antropologov: »Mi smo ljudje kamene dobe, a držimo v roki atomsko bombo namesto preproste kija.« pravi dunajski etolog Otto Koenig. (Dr. Anton Trstenjak)

Sogovornike za sedmo okroglo mizo smo nagovorili: »Naj za vaši mislimi ne bivata nikakršna organizacija ali celo sistem oblasti. Skušajte se opredeljevati v imenu samega sebe, iz sebe za sebe, zlasti še, ko je najprej namen, da spoznamo diagnozo stanja, kakršna je zdaj in tu v pomurskem energetskem gospodarstvu.« Po skoraj trurnem razpravljanju se je izkazalo, da marsikaj tačas še ni zrelo za objavo ali je v tolikšni meri kočljivo, da bi njegova objava mogla imeti neprijetne posledice za govorca. Vabilu so se odzvali vsega štirje: **Stanko Juršič**, dipl. inženir kemijske tehnologije, in **Tibor Vörös**, dipl. inženir gradbeništva, oba z Zavoda za ekonomiko in urbanizem v Murski Soboti, **Štefan Smej**, profesor filozofije na soboškem Srednješolskem centru tehniško-pedagoške usmeritve, in **Dušan Žižek**, dipl. inženir geologije in delovne organizacije Radenska. Računali smo, da pridejo še nekateri, pa smo se ustili.

KJE ZAREZATI? KAJ SPRE- MENITI?

Če bi kljub vsemu imeli moč in vpliv, torej oblast, ki bi najprej zarezali, kaj spremeniti v pomurski energetski politiki, smo izrazili udeležence. **Stanko Juršič**: »Tako pri oblasti kot pri drugih organizacijah in republikah, ki se ukvarjajo z energetiko, bi morali doseči, da širše zastavijo možnosti energetske preskrbe. Pred sabo imam osnutek energetske bilance Slovenije do leta 2000, kjer so še vedno zajeti samo električna energija, nafta, zemeljski plin, premog in drva. Zelo skopo pa so obdelani novi energetski viri. To je že v osnovi zgrešeno gledanje in razmišljanje. Vsekakor ima Pomurje še druge vrste energetskih zmogljivosti; poleg tega, da bomo odprli rudnik premoga v Benici, da se pripravljamo na gradnjo hidroelektrarn na reki Muri in da so se ponovno pospešeno začele raziskave nafte in plina, so tu alternativni energetski viri. Med njimi je vsekakor najbolj zanimiva

Stanko Juršič

geotermalna energija in ravno na njenem izkoriščanju bi začel najprej pospešeno delati. Po dosedanjih izkušnjah in izračunih ter glede na količinske potrebe po tej nizkotemperaturni energiji smemo trditi, da lahko nadomesti precejšen del električne energije, zlasti pa tekočih in trdnih goriv. Mesto Murska Sobota je edinstven primer v Sloveniji, kjer je izdelana študija o vlogi in porabi geotermalne energije tako v industrijskih kot v bivalnih, poslovnih in drugih prostorih,« je povedal Juršič.

Štefan Smej: »Najprej bi rad ukinil vsiljen občutek, vsiljen zato, ker nam ga podtikajo v Sloveniji, češ da se Pomurci izogiba-

mo prispevati lasten energetski delež k energetski preskrbi republike. Tukaj imam analizo z naslovom Energija v Sloveniji danes in jutri. Od štirih temeljnih virov, kakor jih tukaj poimenuje tovarš Piskernik, je Prekmurje eksplicitno omenjeno trikrat in implicitno enkrat, to se pravi, kar se tiče premoga, plina, geotermalne in vodne energije. Slednja zadeva predvideno gradnjo hidroelektrarn na Muri. Značilno je, da Piskernik in Elektrogospodarstvo sploh ne omenjajo bioenergije. Omenjajo energijo zraka, vetra, vode in tako naprej. Če mene vprašate, kaj bi naredil, bi predvsem prestrukturiral gospodarstvo. Ne zato, da bi se izognil kakršnimkoli novim ekološkim posegom, ampak zato, ker je to po naravi gospodarskega položaja v tej pokrajini nujno. Če ni neke iztočnice, in v tem primeru je to energetski oziroma ekološki problem, potem do preustroja gospodarstva ne pride, ampak se določeno stanje, torej to značilno stanje, podaljšuje. O ustroju gospodarstva je vsekakor mogoče dosti povedati.«

Tibor Vörös

VELIK ZALOGAJ — LEŽI V PREDALIH

Gotovo je gospodarski preustroj velik zalogaj. »O tem bolj ali manj samo govorimo,« je bil skeptičen Juršič, »pri čemer si bore malo predstavljamo. Če hočemo naravnati dolgoročno razvojno strategijo tako, da bo mogoče gospodarske dejavnosti prestrukturirati v željene smeri, moramo biti dobri poznavalci gospodarskih tokov v svetu. Šele nato je mogoče kakovostno razmišljati, kaj bomo delali dolgoročno z domačimi danostmi in kako bomo preusmerjali gospodarstvo.« A Pomurje sploh ima strategijo razvoja, nas je zanimalo.

V iskanju projekta Pomurje 2000 (XX)

lo. Zvedeli smo naslednje: »Zavod za ekonomiko in urbanizem je izdelal študijo o preustroju pomurskega gospodarstva, ki ima določene elemente in smernice. Končana je, vendar je obležala v predalih in je po mojem ne bo nihče bral.«

Poznamo dokument, ki se imenuje družbeni dogovor o skupnih temeljnih planov razvoja Pomurja za to srednjeročno obdobje, imeli pa smo ga tudi za minulo petletko. V njem o razvojnih alternativah bolj malo najdemo, da o področju energetike niti ne govorimo. »Vem za ta dokument, saj sem pri njegovem nastajanju tudi sam sodeloval. Skušali smo v kratkih obrisih vsebinsko vnesti določene novosti v razvoj pomurskega gospodarstva za naslednje plansko obdobje. Toda če bi ga skušali povsem vsebinsko opremiti, bi bila to knjiga, čeprav je sedanjí, za to petletko, vsekakor kakovostnejši od prejšnjega. Tu so skratka elementi, ki temeljijo na lastnih danostih. V energetiki so živa razmišljanja o tistih tehnologijah, ki se bodo lahko razvijale z doma-

Štefan Smej

čimi energetskimi zmogljivostmi. Predvsem merim na biotehnologijo, ki v svojih tehnoloških procesih uporablja nizkotemperaturno energijo, na primer geotermalno, genetski inženiring, embrionalni inženiring, biokemijo. Slednje pravzaprav že imamo z otvoritvijo Lekovega obrata (programa) gentamicina v Lendavi in na tem področju bi v prihodnjem planskem obdobju lahko več naredili.« Smej: »Ne da bi posebej razmejeval racionalizacijo od prestrukturiranja, vendar je racionalizacija včasih tako korenita, da dobesedno prehaja v prestrukturiranje. Kako sam to razumem? Lahko bi začeli že pri preskrbi prebivalstva z mlekom. Namesto da mleko, ki ga podoji sosed, vozijo v predelovalne centre — za kar rabimo veliko energije — in od tam spet nazaj, bi v smislu globalnega prestrukturiranja, kar je sicer dokaj alternativno ekološko opredeljeno mišljenje, mleko dostavljali neposred-

PRIHODNJIČ: Še nekaj časa se bomo pomudili v sozdu ABC Pomurka, nato pa se ustavili v lendavski Ina-Nafti in nazadnje obširneje razčlenili projekt izkoriščanja geotermalne energije v Pomurju.

no. Gre tudi za prestrukturiranje vrednot. Pravimo, da delovnemu človeku sodi prosti čas, počitek. V čem vidim uživanje prostega časa? V tem, da se njegova rekreacija mimo porabe ali z majhno porabo približa njegovemu delovnemu mestu. Torej v prestrukturiranju gospodarstva ne vidim samo vedno zgledovanja po belem svetu, vrhunskih, visokih tehnologijah, kajti priznati moramo, da Pomurje nima za to niti znanstvene osnove niti kapitala. Težko je nenadoma stopiti ob bok in reči: tako, zdaj pa razvijamo biotehnologijo! To so v resnici izzivi, ki — če jih tako primerjamo — vsaki podobni zahtevi po prestrukturiranju dajo malo naiven prizvok. Zato je prestrukturiranje ne samo, ampak predvsem sprememba načina življenja. Energija je vendarle izčrpana in energetski viri so omejeni. Nekoč bomo prišli do meje, ko bo treba radikalno spreminjati in racionalizirati,« je menil profesor filozofije Smej.

Kako oz. v kolikšni meri se veliki pomurski sistemi, najprej sozd ABC, odzivajo na pobude

Dušan Žižek

po razvijanju nekaterih projektov v biotehnologiji? Juršič: »Del tega že imajo na živinorejsko-veterinarskem zavodu.« Toda to je klasika, smo ugovarjali. Juršič: »Je sicer klasika, ampak hkrati zametek, kjer lahko embrionalni inženiring dobi svoje mesto.« Že, že, ampak ali bodo ob zdajšnji zasedenosti in prizadevanjih v tej ustanovi sploh kos novim nalogam? »Odvisno je od tega, kako se bodo angažirali,« se je izognil neposrednemu odgovoru Juršič, »in od tega, koliko časa bodo namenili študiju. Genetski inženiring ne rabi ogromno kapitala, kot si zamišljajo nekateri. Opreme laboratorijev in podobno niso tako zahtevne kot pri klasičnem razvojnem delu. Potrebno pa je veliko znanja in strokovnjakov in v tem je moč. Oprema ne predstavlja bistvenega stroška. Je pa vprašanje, koliko študentov biotehnologije ima sozd ABC Pomurka.«

BRANKO ŽUNEC
Posn.: Albert Abraham

Krepiti vlogo komunistov

Občinski komite Zveze komunistov iz Ljutomera je moral že kmalu po opravljeni volilni konferenci ponovno izbirati novega sekretarja. Dosedanji sekretar Boris Sunko prevzema namreč nove dolžnosti in zato se na njegovo mesto izvolili Antona Kosija, dosedanjega predsednika IS SO Ljutomer. Čeprav so nekatere osnovne organizacije menile, da potek izbire novega sekretarja ni bil v skladu z usmeritvami in pravili, pa so na seji zagotovili — in tudi dokazali — da so bili vsi pravilni. Zato so Antona Kosija izvolili soglasno.

Na tej seji so ocenili tudi programsko-volilne seje osnovnih in občinskih organizacij. Razprave so bile pestre in številne, komunisti pa so obravnavali vse temeljne probleme današnjega časa in današnje družbe, ki tarejo občino Ljutomer in posamezna okolja. Nekatere razprave so presegale povprečje in tako so razpravo, ki so jo imeli v osnovni organizaciji Križevske opekarnice, tako visoko ocenili, da so jo poslali tudi na CK ZKS. Vse omenjene razprave v osnovnih organizacijah in občinski pa so dobra osnova za sprejeti program dela, za katerega pa so menili, da nikakor ne sme biti statični dokument, saj so pred komunisti še pomembni dogodki — kongresi, ki bodo dopolnili programsko delovna izhodišča občinskega komiteja in osnovnih organizacij komunistov v občini Ljutomer. D. L.

Komu štipendija

Za tiste mlade v Pomurju, ki bi radi jeseni nadaljevali z izobraževanjem na srednjih, višjih ali visokih šolah, pa bi jim bila zato nujno potrebna štipendija, je naposled znano, kakšne kadre namerava gmotno podpirati pomursko združeno delo. Preteklo sredo je bil namreč objavljen skupen razpis kadrovskih štipendij.

V občini Gornja Radgona so jih razpisali 116 — 60 za srednješolce, druge pa za višje in visoke šole. Med srednješolci nameravajo delovne organizacije v radgonski občini gmotno podpirati največ učencev, ki se bodo usposabljali za poklice v kovinarstvu, gostinstvu in kmetijstvu, študentom pa so namenjene predvsem štipendije za študij strojništva, ekonomije, lesarstva, elektronike in kmetijstva.

S številom razpisanih štipendij je najbolj ugodno presenetila občina Lendava. Kar 184 jih je namenjenih za srednješolce — večinoma za poklice v kovinski in obutveni industriji, gradbeništvu in naftni industriji — 70 štipendij pa bo na voljo za višje in visoke šole, in to za študij strojništva, gradbeništva, ekonomije, naftnega rudarstva in.

Dokaj skromen razpis kadrovskih štipendij pa so ponudile delovne organizacije iz ljutomerske občine — 51 za srednješolce in 31 za študente višjih oziroma visokih šol. V obeh primerih prevladujejo štipendije za strojništvo, gradbeništvo in kmetijstvo. Morda je v nasprotju s pričakovanjem pokazal dokajšen interes po izobraženih kadrih Tehnostroj, saj je

(bil) v dokaj neugodnem položaju.

V občini Murska Sobota pa so za srednješolce razpisali 170 štipendij in od teh je največ namenjenih za tiste učence, ki se bodo usposabljali za poklice v kovinski industriji, gradbeništvu, živilski industriji, kmetijstvu, konfekcijski industriji itd. Za višje in visoke šole pa so v soboški občini namenili 92 kadrovskih štipendij, in to največ za študij strojništva, tekstilnih usmeritev, elektrotehnike, ekonomije in. Skoraj čudno pa je, da niso niti ene štipendije razpisale delovne organizacije Potrčin, Blišč, Kroj, Graditelj, Belčinci, Temelj Cankova, Agromerur in Komuna Belčinci. Ali to pomeni, da že imajo dovolj vseh vrst izobraženih kadrov? To je najbrž dvomljivo.

Kot kaže, pa so v vseh pomurskih občinah razpisali premalo štipendij za tiste srednješolske usmeritve, ki jih nimamo v Pomurju, kot so računalništvo, lesarstvo, kemija in farmacija — kajti tem učencem bo še najtežje nadaljevati študij po končani osemletki. Za tolažbo nekaterim sicer ostane možnost štipendije iz združenih sredstev.

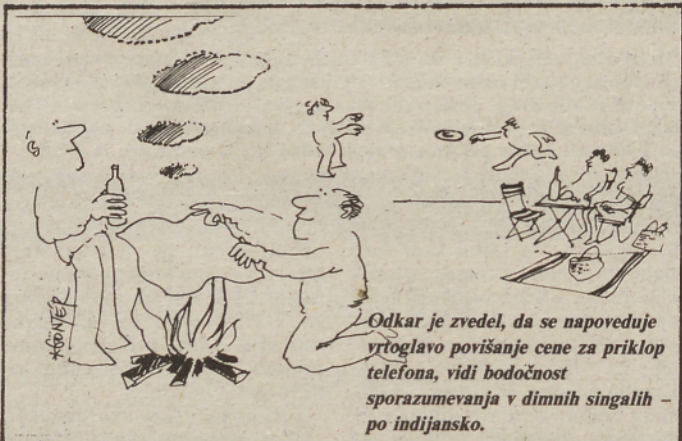
Jože GRAJ

TA VRAŽJI TELEFON!

To bi lahko dejali — malce hudomušno, seveda — po seji pomurskega medobčinskega sveta SZDL. Med drugim so namreč razpravljali tudi o telefoniji v Pomurju oziroma o izredno visokih cenah za nove naročnike. Obrav-

DPO. Podobno se bodo zavzemali za reševanje vprašanj v zvezi s sofinanciranjem pravosodnega dejavnosti.

Predstavniki Pomurskega zdravstvenega centra je udeležence sestanka seznanil s tem,

Letos 50 delavcev na brezplačni dopust!

Pobuda soboških sindikatov, da bi letos omogočili brezplačno letovanje vsaj 50 delavcem, vzbuja precejšnjo pozornost. O njej so podrobneje spregovorili na seji predsedstva občinskega sveta Zveze sindikatov v Murski Soboti. V ta namen so v finančnem načrtu občinskega sindikalnega sveta oblikovali sklad za regresiranje letovanja, za kar so predvideli milijon 500 tisoč dinarjev. Želja soboških sindikatov je, da bi v naslednjih letih omogočili ceneno letovanje, čim več delavcem, zlasti še v počitniškem domu Jelka na Pohorju. Tu so namreč prenočitvene zmogljivosti, posebej zunaj glavne turistične sezone, premalo izkoriščene. To je bil tudi eden od vzrokov, da so imeli lansko leto okrog milijon 700 tisoč dinarjev izgube.

Po predlogu, ki so ga potrdili na seji predsedstva OS ZSS, bi omogočili na osnovi razpisa v vseh osnovnih sindikalnih organizacijah soboške občine že letos — prva skupina lahko začne letovati junija — 50 delavcem enotedenski brezplačni dopust v domu Jelka na Pohorju, poleg tega bi 50-odstotno regresiralni dopust še enemu družinskemu članu. Vsekakor zelo spodbudna akcija soboških sindikatov, o čemer bodo v naslednjih dneh in tednih nedvomno veliko razpravljali v

140 osnovnih organizacijah zveze sindikatov soboške občine. Predvsem o merilih, katere delavce poslali na zaslužen brezplačni dopust. In kdo naj bi imel prednost? To so starejši delavci, najbolj aktivni delavci v družbenopolitičnih organizacijah, predvsem v organih sindikata ter samoupravnih organih organizacij združenega dela in skupnosti,

delavci na težjih delovnih mestih in vsi tisti, ki so iz zdravstvenih razlogov potrebni preventivnega odihla. Kot kolektivni član sindikata naj bi tudi društvo upokojencev izbralo pet svojih aktivnih članov. Pričakovati je, da bo vse do 25. maja, dokler se bo mogoče prijaviti na razpis, v sindikalnih skupinah in izvršnih odborih osnovnih sindikalnih organizacij

potekala izredno živahna aktivnost. Očitno pa petčlanska komisija za letovanje, ki jo je imenovalo predsedstvu OS ZSS, pri usklajevanju dokončnega predloga ne bo imela lahkega dela. Zato v delovnih organizacijah ne bi smeli biti nestrpni, saj vsi ne bodo mogli priti na vrsto že letos, ampak bodo morali počakati do naslednjega razpisa. Milan Jerše

Veliko nalog soboških sindikatov

Letošnji operativni program dela občinskega sveta Zveze sindikatov v Murski Soboti in njegovih organov je precej obsežen. Izhaja iz sprejetih usmeritev na skupščini občinske organizacije in uresničitve, nekaterih nalog z nedavnega 11. kongresa slovenskih sindikatov. V programu pa bodo sproti vključevali tudi druge naloge, za katere se bodo dogovorili na republiški ravni in bodo še posebej aktualne za soboško občino. Poleg tega pa gre za aktivnosti, ki jih bodo narekovale trenutne družbenogospodarske razmere.

In katere so najpomembnejše naloge v pokongresnem ob-

dobju? V prvi vrsti je to sprotno spremljanje možnosti in rezultatov gospodarjenja v organizacijah in skupnostih, pri čemer bo poudarek na uresničevanju ciljev občinske resolucije. V ta sklop sodijo tudi ocena uresničevanja družbenogospodarskih odnosov v samoupravah in interesnih skupnostih materialne proizvodnje, kmetijska politika in razvojne možnosti občine (gradivo pripravila delovna skupina OK ZKS), kakor tudi ocena razvojnih predvidevanj v letu 1987 in resolucije o družbenogospodarskem razvoju občine v naslednjem letu. Nič manjšega pomena pa niso naloge pri dopolnitvi sistema nagrajevanja s pomočjo spora-

zumov dejavnosti, analiziranje osebnih dohodkov delavcev v negospodarstvu in pospeševanju raziskovalne, predvsem pa množične inventivne dejavnosti v združenem delu. Z akcijo Razmišljanje in predlagaj nekaj koristnega nameravajo začeti že meseca maja. Takrat bodo tudi spodbudili dodatno zbiranje sredstev za dograditev kirskega bloka v Rakičanu. V operativnem programu pa dajejo velik poudarek tudi družbenopolitičnemu izobraževanju sindikalnega članstva, mednarodnemu sodelovanju, izvedbi delavskih športnih iger in drugim aktualnim nalogam sindikata.

M. Jerše

Tudi v Brežicah se začne Panonska nižina

● POTOVATI Z VESTNIKOVIM VLAKOM JE DOŽIVETJE, KI GA LAHKO OPIŠE LE TISTI, KI JE NA TAKEM POTOVANJU ŽE BIL. VESTNIKOV VLAK BO ODPELJAL 7. JUNIJA, OB ŠESTIH ZJUTRAJ IZ ENEGA OBROBJA PANONIJE V DRUGEGA. TUDI PRI BREŽICAH SE NAMREČ PRIČNE PANONSKA NIŽINA. PRISEDI-TE K NAM, VESTNIKOV VLAK VAS PRIČAKUJE!

POSAVJE NAS PRIČAKUJE

Tam, kjer se reka Sava izvija iz tesni alpskega predgorja in se umiri v ravnici Panonskega nižavja, je POSAVJE. To je mejna pokrajina s Hrvaško, bogata z zgodovino, ki jo izpričujejo prazgodovinske izkopanine, najdbe iz keltskih in rimskih časov, ko so tukaj čez po suhem in po vodi peljale živahne trgovske poti. V srednjem veku je bila dežela fevd mogočnih grofov celjskih. Doživljala je njihov vzpon med prve plemiške rodbine tedanje Evrope kot tudi njihov nagli, tragični padec. V 16. stoletju doživlja Posavje turške vpade, protestantsko gibanje in slovensko-hrvaški kmečki punt.

VESTNIKOV VLAK bo vozil ob Savi. V 18. stoletju so to reko regulirali od Renk do Radeč in potem je tukaj cvetela rečna plovba. Danes je POSAVJE cvetoča pokrajina z razvitim poljedelstvom, sadjarstvom, vinogradništvom, turizmom in nekaterimi najmodernejšimi industrijskimi objekti. POSAVJE slovi kot domovina znanih vin cvička in bizeljčana. Pot skozi POSAVJE se najbolj naravno prične v Sevnici, slikovitem mestecu pod gričem z gradom, na stičišču z miransko dolino, kjer se na progo Zidani most—Zagreb priključi dolenska železnica. Stari grad iz 13. stoletja se ponaša s štirimi stolpi in z Lutrovo kletjo, v kateri je učil Jurij Dalmatin.

KRŠKO JE GOSPODARSKO SREDIŠČE POSAVJA

VESTNIKOV VLAK bo vozil skozi Krško, največje mesto in gospodarsko središče POSAVJA. To je rojstni kraj protestantskega pisatelja in avtorja prve slovenske biblije Jurija Dalmatina. V tem mestu so sodili Veroniki Deseniški, tu je deloval Valvazor s svojimi zgodovinopisci.

Videli bomo Trško goro in Libno. Okoli 400 metrov visoko hribovje, od koder je lep razgled po POSAVJU. Z mogočne pečine nad Savo nas bo pozdravil grad Brestanica. Tukaj so imeli Nemci med vojno središče za izseljevanje. Danes je v njem muzej slovenskih pregnancev in galerija likovnih samorastnikov.

V GOSTEH BOMO V OBČINI BREŽICE

Nad sotočjem Save in Krke domuje nad 600 let staro mesto Brežice. In v tem mestu in njegovi bližnji in daljnji okolici se bomo največ mudili.

Mesto Brežice se je razvilo ob srednjeveškem gradu na levi obali reke Save. Lega ob sotočju dveh rek, Save in Krke, je vplivala na nadaljnji razvoj mesta. Sledovi prebivalcev so tu izpričani že iz prazgodovine. K naselitvi ozemlja današnjih Brežic v prazgodovini je pripomogla naravna pot ob Savi, ki vodi mimo današnjih Brežic iz prostrane panonske nižine v predalpski svet.

Ko se je okoli leta tisoč na reki Sotli izoblikovala med srednjeveško nemško državo in ogrsko hrvaškim kraljestvom, sta začela rasti vloga in pomen Brežic. Salzburški nadškofje, ki so bili svetni

burzanom Friderikom III. in ogrsko hrvaškim kraljem Matijo Korvinom je mesto doživelo veliko pustošenje. V tem vojaškem spopadu je ogrsko hrvaški kralj zasedel Brežice in držal mesto polnih deset let. Po mirovni pogodbi je nato mesto prešlo v posest Habsburžanov. Tako so postale Brežice deželno knežje mesto z vsemi pravicami ki so jih imele že pred tem.

Brežice si še niso opomogle od vojnega opustošenja, ko so bile ponovno močno prizadete v času vseslovenskega kmečkega upora 1515. Ti dogodki so povezani z nasiljem plemiča Marka iz Klisa.

Brežički grad čuva umetniške zaklade

gospodarji ozemlja med Savo in Sotlo, so Brežice povzdignili v upravno in gospodarsko središče tega ozemlja. Upravnim in obrambnim namenom je služil grad, ki je imel zelo ugoden položaj na bregu reke Save. Grad in mesto so poimenovali po njegovi legi. Po bregu rečne struge (bregci — brežci — Brežice).

V gospodarskem smislu so postale Brežice pomembno tržišče in središče za trgovanje, ki je segalo daleč na vzhod. To nam potrjuje tudi kovnica denarja, ki je delovala v Brežicah že leta 1220. Brežički kovanci so služili za trgovsko zamenjavo s pokrajinami na današnjem hrvaškem in madžarskem ozemlju. Prvič se Brežice omenjajo kot mesto 1322. V tem času je bil tu že sedež mestnega sodnika in sodišča, mesto je imelo notranjo samoupravo.

Brežice so ostale v posesti salzburških nadškofov do konca 15. stoletja. V vojni med Habs-

burgi in punitarskih dogajanjih sta bila zažgana mesto in grad. Turški vpadi so narekovali, da so začeli 1529 obnavljati grad in mestno obzidje. Mesto je bilo večkrat prizadeto zaradi požarov in kuge. Naravne nesreče in izgubljanje vloge trgovskega središča so povzročile, da je mesto postopoma ubušalo.

Brežice so si kot mesto ponovno okrepile položaj po letu 1848. Postale so sedež nove uprave in sodstva ter nosilec pokrajinskega gospodarskega liberalizma. Koncem preteklega stoletja je prišlo do popolnega razcepa med Slovenci in Nemci. Močni narodnostni boji so trajali vse do začetka prve svetovne vojne. V Brežicah je v tem času delovala čitalnica, knjižnica Sokol in politično društvo Sava. Pred koncem prve svetovne vojne, 29. januarja 1917 je mesto močno prizadejal potres, ki je povzročil veliko materialno škodo.

V Termah Čatež bo skupno kosilo in rahanje za tisoč potnikov VESTNIKOVEGA VLAKA

Med obema vojnama Brežice niso doživele večjega gospodarskega napredka. Delavsko gibanje je pognalo korenine koncem trideset let. Prva organizacija KP se je razvila v letih 1936/37. Posebno usodo so doživele Brežice v času druge svetovne vojne. Takoj po okupaciji so začeli Nemci z izgonom slovenskega prebivalstva ter ga nadaljevali tudi v času splošnega izгона Slovencev iz Posavja in Obsotelja. V oktobru 1941 je bila ustanovljena Brežička četa, ki je imela nalogo preprečevati izgon Slovencev. Zaradi izdaje je bila koncem novembra 1941 uničena. Iz Brežic so Nemci izgnali skoraj vse Slovence in tu naselili kočevske in druge Nemce. Kljub nasilju okupatorja in izgonu slovenskega prebivalstva se je tudi v tem delu nadaljeval odpor in prispeval delež k dokončni osvoboditvi.

Hitrejši razvoj so doživele Brežice šele po končani drugi svetovni vojni. To nam potrjujejo tudi podatki o številu prebivalcev. Po podatku iz leta 1810 je živel v Brežicah 749 prebivalcev. Do leta 1931 je število naraslo samo na 1229. Po popisu iz leta 1981 pa živi v Brežicah 3763 prebivalcev. V Brežicah se je v povojnem času razvilo več industrijskih obratov, močan razmah pa sta doživela tudi trgovina in turizem.

RAJALI BOMO V TERMAH ČATEŽ

7. junija ob 14. uri se bo zbralo tisoč potnikov VESTNIKOVEGA VLAKA na velikem skupnem kosilu. Po običajno obilnem VESTNIKOVEM KOSILU bo sledilo rahanje ob zvokih priznane narodnozabavnega ansambla Tonija Hervola. Veselje bo trajalo v Termah vse do večera in se bo nadaljevalo na VESTNIKOVEM VLAKU, ki bo predvidoma odpeljal iz Brežic malo pred osmurnajsto uro. Na vlaku se bo tudi letos odvijal poseben radijski program, na njem bo dovolj pijače in jedil in običajna presenečenja.

Spoznajmo še nekoliko TERME ČATEŽ. Tople vrelce so našli tukaj leta 1797. Najprej so zgradili zasebno kopališče, ki so ga v letih 1924/25 modernizirali.

Voda ima stalno temperaturo 57,2 stopinji C in so tukajšnji vrelci najtoplejši v Sloveniji.

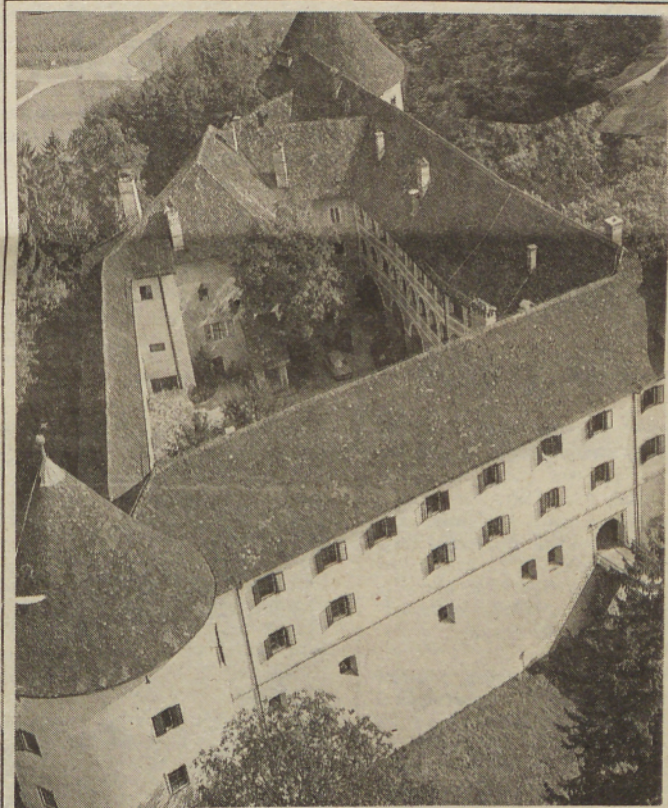
Zdravijo različna revmatska in druga obolenja. Po letu 1963 se je zdravilišče hitro širilo, tako da je danes tu velik zdraviliško turistični kompleks Emona hoteli tozdr Terme Čatež. Urejena je popolna zdraviliška terapija, poskrbljeno je za rekreacijo: odprti in zaprti bazeni, kegljišče, teniška igrišča, mini golf itd. Lepo je urejen tudi camp.

Ravninski kompleks v Čateških toplicah izkorišča tudi Agraria Brežice. Tu je 5 hektarjev pokritih rastlinjakov, kjer pri gojiti lončnic, rezanega cvetja in orhidej izkoriščajo toplo vodo. Ob magistralni cesti je veliko parkirišče s črpalko in velikim Motelom Petrol tozdr Gostinstvo.

IN KAJ VSE SI BOMO POSEBEJ OGLEDALI V BREŽICAH IN OKOLICI?

Redki so tako obsežni izleti, ki nudijo potnikom toliko pestrih programov, kot to leta dolgo de-

sade prelepega cvetja v Čatežu. Ljubitelji zgodovine bodo občudovali enkratno poslikano dvorano brežičkega gradu in tamkajšnji muzej Posavja. Spet drugim bo pritegnil pozornost mogočni grad Mokrice. In tretji bodo navdušeni nad ogledom nuklearne elektrarne v Krškem. Kot vedno doslej si bomo tudi tokrat ogledali nekatere tovarne. Sprejeli nas bodo v tovarni avtomobilskih prikolic, v opekarni, v Jutranjkinem in Betinem tozdu, v Trimu in drugod.

Grad Mokrice očara slehernega obiskovalca

la VESTNIK za svoje bralce. Tudi v Brežicah, Krškem, Čatežu in drugod bo 7. junija letos izredno zanimivo.

Številni potniki si bodo ogledali vinograde, kleti in polnilnice Slovina v Brežicah in okolici. mnogim bo pritegnil pozornost ogled tradicionalnega brežičkega živinskega sejma. Zanimivo bo videti sadovnjake Agrarie, farmo pitancev ali Agrarine pokrite na-

IN NE POZABITE! POTOVANJE Z VESTNIKOVIM VLAKOM OSTANE ZA VEDNO V PRIJETNEM SPOMINU. NEKATRI SO NA NJEM SPOZNALI CELO SVOJE SEDANJE ŽIVLJENJSKE SOPOTNIKE!

Franček Štefanec

Gradbeno podjetje Temelj, p. o. Cankova

Delavski svet Gradbenega podjetja Temelj, p. o., Cankova ob-

javlja prosta dela in naloge

DIREKTORJA delovne organizacije.

Za opravljanje del in nalog je lahko imenovan kandidat, ki poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjuje še naslednje:

- dipl. inž. ali inž. gradbeništva
- 5 let delovnih izkušenj ali
- druga ustrežna izobrazba
- 15 let delovnih izkušenj

Dela in naloge bo izbrani kandidat opravljal 4 leta. Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Gradbeno podjetje Temelj, p. o. Cankova, 69 261 Cankova. Kandidate bomo o izidu razpisa obvestili v 15 dneh po izbiri.

Sodobna blagovnica v Brežicah

Pri Fickovih v Črncih

V Pomurju so trije Črnci: Murški, Gornji in Črnci na desni strani Mure v Stajerju. Tokrat smo obiskali Gornje Črnce na Goričkem, tam, kjer je svet že rahlo valovit in so doma gostoljubni ljudje. Ta ugotovitev vsekakor drži za Fickove, kjer smo se zaustavili. Gospodarja Avgusta smo zmotili pri delu v gospodarskem posloju, mati Terezija je bila za štedilnikom, kjer ji je tako kot pri vseh bišnih in drugih delih v veliko pomoč snaha Jožica, ki združuje delo tudi v Muri, sin Ernest pa je znan daleč naokoli, da zna poprijeti za vsako delo. Za trenutek so se vsi zbrali na dvorišču, da jih je lahko zabeležil objektiv, potem pa je stekla beseda o življenju, aktualnih dogodkih in problemih za mizo prostorne jedilnice, skozi okno katere so bili lepo vidni ozeleneli travniki in v oddaljeni cesti med Cankovo in Kuzmo, ki vodi tudi čez mejo.

Čprav Gornji Črnci niso neposredno ob meji, je bližina Avstrije vplivala tudi na življenje Fickove družine. Hčerka Nada živi na Dunaju, od koder se je oče Avgust pred kratkim vrnil z obiska.

»Štiri dni sem bil tam in ni mi bilo treba iti na Dunaj in pustiti trebuha zunaj, ker sem bil v odlični oskrbi. Hitro pa je z delavskim avtobusom, ki vozi naše ljudi tja iz Moravskih Toplic v nedeljo zvečer in se vrača ob petkih zvečer, minila tudi pot. Štiri ure je trajala brez vmesnih postaj in vtisov je veliko.« Več kot o njih pa je zgovorni sobesednik začel govoriti o cestah. Ne tistih, ki vodijo v avstrijsko prestolnico, ampak o domačih: vaških in občinskih v okolišju.

»Že deset let imamo občinsko cesto, pa je bila doslej le malo-krat navožena z gramozom. Še slabše pa je z vzdrževanjem jarkov. Tako se je zgodilo pred kratkim, da so »šane« skopali le na pol in ga potem tako pustili, da je voda začela ubirati svojo pot in je preplavila cesto ob prvem večjem nalivu. Seveda smo najbližji sosedje poprijeli za krampe in lopate ter občestni jarek sami očistili.«

Branko Stražišar, predsednik vaškega odbora v Gornjih Črncih.

Tudi sicer so vaščani Črnce složni in s skupnimi močmi so pred leti uredili gasilski dom, zdaj pa bi radi kupili še motorno brizgalno. O njej smo povprašali Branka Stražišarja, predsednika vaškega odbora, sicer pa poslovodjo prodajalne Slovenijašport v Murški Soboti, ki je bil na delovnem dopustu. »Za novo pridobitev smo zbrali sredstva v gasilskem društvu, ob pomoči kra-

Fickovi na dvorišču.

jeve skupnosti in ob finančni podpori občinske gasilske zveze. Dobili naj bi jo v maju, v tem mesecu pa načrtujemo tudi navoz gramoz na vaško in občinsko cesto, saj so povezave res slabe. Kolikor se bo dalo, bomo naredili sami, izdatnejšo pomoč pa pričakujemo tudi iz občine.

Poleg Fickove je v Gornjih Črncih še 34 hiš in v njih 140 ljudi, med njimi nekaj priznanih mojstrov zidarske obrti, kar je opazno po lepih pročeljih in novih hišah ter gasilskem domu sredi vasi. Pravzaprav je o središču težko govoriti, saj ga ni, kot tudi drugih objektov, ki dajejo utrip krajevnim središčem, ne. Tako se prebivalci morajo oskrbovati na Cankovo ali še dlje, in slabe ceste jim pri tem niso v prid. No, prvošolca Klavdija, ki se je takrat, ko smo se poslavljali od Fickovih, vrnil domov, očitno ne motijo preveč, čeprav mora vsak šolski dan na pešpot in šolski avtobus, da lahko pride do hiše znanja, ki ga sprejema z velikim navdušenjem. Njegovi zvezki so vzorni in oči zvedave,

tako da, kot pravijo v pogovoru ljudje — bo nekaj iz njega.

Tako kot Fickove je čas priganjal tudi nas, čeprav bi bilo zanimivo podrobneje prisluhniti še o njihovi osnovni dejavnosti — kmetijstvu. Domačiji s številko 13 ta očitno ne prinaša nesreče, saj se pozna, da je poleg staršev pri hiši še dvojce pridnih mlajših rok, za delo pa poprimejo vsi. Zato je v hlevu trinajst glav živine, nekaj prašičkov, ne manjka perutnine in zemlje, ki daje, če vanjo vlagas. Kot večina kmetov na cankovskem območju tudi Fickovi sejejo sladkorno peso, koruzo, pšenico in nekaj ječmene. Prav te pomladne dni, ko setev zaradi daljše zime nekoliko kasni in bo potrebno posaditi tudi krompir, jim dela me manjka. Nekoliko slabše je z denarjem, ker so krmila predraga, vendar v družini, kjer živita v sožitju dve generaciji in raste tretja, to ni toliko občuten problem, da bi ne bila predvsem ob nedeljah in praznikih, ko se zberejo v širšem številu, miza polna dobrot.

Brigita Bavčar

Posnetek: Bojan Peček

srečanje

Delavec, kipar in ljudski godec

Redki so tisti, ki jih neka no- tranja sla in želja po ustvarjanju ne dasta miru, svojo domišljijo in občutke morajo preliti v izdel- ke iz lesa, kovine, gline in plasti- ke — čeprav za to ne dobijo pri- mernega priznanja širše družbe. Le redkokdaj namreč najdejo umetniki samouki razumevanje pri tistih, ki bi jim lahko največ pomagali.

Mladi umetnik Milan Kež- man ustvarja že dolga leta, če- prav ga v domači občini in v Po- murju niti ne poznajo, kaj šele da bi ga priznali kot umetnika. Tudi sam je bolj skromen in zmeraj pravi, da vse, kar de- la, dela pač iz lastnega veselja. V veliko veselje mu je tudi igra- nje na harmoniko in prijatelji tr- dijo, da je edini pravi naslednik ljudskih godev.

Milan se je rodil 1958. leta v Mariboru, sedaj živi v Gornji Radgoni (verjetno pa več časa kot doma preživi na Stavešin- skem Vrhu, kjer si hoče urediti atelje, kdaj bo to, še ne ve —

prostori v gradu) v zelo slabem stanju, zato so jim ga zaprli, drugega pa niso dobili. Sčasoma je tudi društvo prenehalo oh- stajati. Ne smemo pozabiti nje- govega sodelovanja z občinsko konferenco ZSMS Gornja Rad- gona, za katero je naredil štiri

Pdoba matere, narejena iz lesa, krasi okolico apaške šole.

Kamniti »Johanes« (kakor mu pravijo domačini) ima po Milanovi zaslugi po sedmih letih spet glavo.

pravi, da vsak dan kaj malega naredi, zato mu bo nekoč že uspelo).

S kiparstvom se je začel ukvarjati že v osnovni šoli, to ga je od nekdaj zanimalo, in vse, kar je naredil, je delal po svojih občutkih, brez učiteljev. »V mo- jih izdelkih se odraža podoba kraja, ne delam nekaj abstrakt- nega,« je dejal Milan. Ne ustvarja za denar, ampak ima vse izdelke doma, največkrat jih komu podari. Pisanje smo začeli s tem, češ da družba ne prizna dovolj mladih umetnikov. Po- vsem to ne drži, kajti Milan Kež- man je leta 1978 sodeloval v ko- loniji Od Gubca do Lacka v Vid- mu, v koloniji Avtoradgona — El- rad ter v Zvezi likovnih skupin Slovenije. Razstavljal je že v raz- nih krajih Slovenije, predvsem pa v mnogih delovnih organiza- cijah. Pred leti je okrog 10 mla- dih ustvarjalcev v Gornji Radgo- ni ustanovilo Likovno društvo. Tudi Milan je bil član in na gra- du so imeli svoj atelje. Vendar je bil prostor (tako kot tudi drugi

občinske štafetne palice. Vsaka je nosila neko sporočilo. Za svoj trud je lani prejel občinsko mla- dinsko priznanje.

In kaj si želi mladi delavski umetnik, zaposlen kot mehanik na Kmetijskem kombinatu v Gornji Radgoni: »Dosegel bi rad, da bi bili ljudje pozornejši do te umetnosti. V Gornji Rad- goni je še posebej slabo, saj ni- mam nobenega primerne prostora za razstave. Edini taki primerni (prej neprimerni) pro- stori so v lokalih ali v čakalnici zdravstvenega doma.«

Njegova dela krasijo že mno- ge prostore delovnih organizacij in šole (eno je pred osnovno šolo v Apačah). Zasluga Milana Kež- mana pa je tudi, da je »Joha- nes« na Janževem Vrhu (kužno znamenje) po sedmih letih spet dobil glavo.

Verjetno je še veliko takšnih neodkritih umetnikov, ki usivar- jajo holi zase kot za druge. Pa vendar bi bilo prav, da bi tudi ti lahko pokazali širšemu občin- stvu, česa so sposobni in kaj so naredili.

bp

TURIZEM

Vinotoči tudi v radgonskih vinogradih

Med prvimi odloki Skupščine občine, ki jih je obravnaval Izvršni svet po volitvah, je Odluk o urejanju vinotočev v občini Gornja Radgona. Namen odluka je popestriti turistično ponudbo in predstaviti radgonsko vinorodno območje s pridelki in izdelki kakovostnim vinom ter drugim.

V marcu so začeli odpirati vinotoče tudi v podravskem območju, obravnavajo pa jih kot dopolnilno dejavnost na vinorodnih območjih. Nekatere občine so to uredile s posebnimi odluki ali pa v okviru odluka o kmečkih turizmi ter odluka o ureditvi nekaterih vprašanj s področja obrti. V radgonski občini je vse več občanov, ki jim je vinogradništvo dopolnilna dejavnost, zato bodo s tem odlukom o vinotočih lahko postali »kmečki gostin- ci«.

Vinotoče bodo lahko imeli družinski člani, ki bodo opravi- lili ustrezen zdravniški pre- gled in tečaj o higieni. Lahko jih imajo v zasebnih gospo- dinjstvih ali pa tudi v počitni- škah in vinogradniških hišicah, v objektih, ki ustrezajo mini- malnim tehničnim in higien- skim zahtevam. Poslovali bo- do lahko vse leto, sezonsko, ob koncu tedna ali pa vsak dan, prodajali bodo vse, kar je do- mače, izjema je mineralna vo- da. Tako bodo lahko turisti poskusili domače stekleničeno ali nestekleničeno vino, vinske sadne pijače, naravno domače žganje in doma pripravljene pijače na osnovi domačega žganja. Poleg pijač bodo v vi- notočih lahko prodajali doma- či kruh in pecivo, narezke iz domačih mesnih izdelkov, oc- virke, zaseko, kompote, mar- melado in druge domače sladi- ce.

Bernarda Peček

Moka bolj zadišala kot marke

Šestnajst let je Anton Kolenko iz Srednje (prej Gornje) Bistrice služil marke v Nemčiji. Tudi žena je bila deset let z njim, potem pa so morali otroci v šolo in Anton je ostal sam v tujini.

»Splachalo se je že, in tudi delo ni bilo trežko, saj sem delal veči- noma na gradbiščih atomskih central, toda doma smo si postavi- li hišo, čakali so me žena, sino- va, oče, mati ... In tako sem sklenil, da se tudi jaz za stalno vrnem v domovino.«

delal v mlinu. No, naposled je vseeno prišla vrsta name. Oče je ostal in nikakor ne bi rad dočakal, da bi naš mlin utihnil. Sam pa tako ni mogel več delati. Jaz sem bil najbližji in dogovorili smo se, da bom mlin posodobil in prevzel. Oče mi ga je najbrž iz-

Na zunaj ga niso veliko spreminjali, notri pa je veliko novih strojev, tako da se skoraj nič ne praši in moka ni treba mešati. (Posnetek: J. G.)

Toda kam v službo? je razmišl- ljal Anton. Izučil se je sicer za kovinostrojarja, vendar v sebi je že dolgo let nosil drugo željo — da bi prevzel očetov mlin, če bi se mu ponudila takšna prilož- nost.

»Vendar sem na to čakal in čakal, kajti bilo nas je osem otrok in morda bi kateri še rajši kot jaz

ročil s težkim srcem. Tudi mama je še vedno tesno navezana nanj.«

Ves svoj prihranek, ki mu je ostal po šestnajstletnem delu v tu- jini, je torej Anton vložil v obno- vo mline. Na zunaj ga niti ni do- sti spreminjal, znotraj pa so zdaj takšni stroji, da se skoraj nič ne praši in tudi moka ni treba več

Na podlagi 70. člena Statuta Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji

razpisna komisija pri SDK v SR Sloveniji, podružnica MURSKA SOBOTA

OBJAVLJA

prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

— OPRAVLJANJE ZAHTEVNIH PREGLEDov PRI UPORABNI- KU DRUŽBENIH SREDSTEV — 2 DELAVCA

POGOJI:

- imeti mora visoko izobrazbo ekonomske ali pravne smeri,
- dve leti ustreznih delovnih izkušenj,
- prenehanje pravnih posledic po 176. čl. Zakona o SDK,
- reelekcija vsaka 4 leta.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev sprejema razpisna komisija pri SDK v SR Sloveniji, podružnica Murska Sobotna, 15 dni po objavi.

Kandidate, ki se bodo prijavili za opravljanje razpisanih del in nalog, bomo obvestili o izbiri v 30 dneh po izteku prijavnega ro- ka.

mešati ročno, kar je bilo prej naj- težje mlinarjevo delo. V eni uri lahko zmleje okrog 250 kilogra- mov zrnja. Tako je moka vedno dovolj za zamenjavo — mehke ali ostre.

»Prej to skoraj ni bilo možno, ker ni bilo takšnih strojev. Poleg tega oče ni mogel mleti rži ali ži- ta, kot mi pravimo po domače.«

V Kolenkovem mlinu na Bi- strici je torej spet dokaj živahno. Največ zrnja pripeljejo tja seve- da »Bistričanci«, ne manjkajo pa tudi kmetovalci iz Črenšovca, Tr- nja in Žižkov, zadnje čase pa pri- hajajo nekateri tudi iz Velike in Male Polane, Nedelice, Gomili- ce, Brezovice in še od kod.

Nekoč, do leta 1948, je stal Kolenkov mlin na Muri. Tedaj je bila energija seveda tako rekoč zastoj.

»Tudi danes bi bilo to zelo do- bro, vendar Mura nima več takš- nega toka in obrežja. Če bodo na njej postavili elektrarne, pa bi to itak pomenilo konec za vse mur- ske mline. Sam na Bistrichah jih je bilo nekoč šest, na Melincih menda prav toliko in ...«

Kdaj so že minili tisti časi: Ko mlinček ropoče in voda šumlja, veselo mi srček igra? No, Anto- novo srce kljub vsemu zadovolj- no bije v njegovem mlinu. Tudi starša sta vesela, da ni utihnil.

Jože GRAJ

V mestu Murska Sobotna snujejo nove načrte

Središče Pomurja in soboške občine Murska Sobotna je razde- ljeno na šest krajevnih skupno- sti. V krajevnih skupnostih Tur- polje, Partizan, Park, Ali Kardoš, Boris Kidrič in Lendavska so ob- čani s skupnimi močmi uredili že marsikateri objekt širšega druž- benega pomena. In tako bo goto- vo tudi v prihodnje! Posebej za- to, ker so v minulem obdobju uspeli razviti vrsto novih oblik delovanja občanov v krajevni sa- moupravi.

V letu 1986 bodo nadaljevali z nekaterimi nalogami, ki jih niso uspeli uresničiti v tem srednje- ročnem obdobju. Prav te naloge pa so že vključene v referendumski program. Veliko prizadevanj je usmerjenih zlasti v gradnjo večnamenske telovadnice pri osno- vni šoli Edvard Kardelj v Murski Soboti, ki je nedvomno širšega družbenega pomena. Pri tem so vključeni trije financieri, to so krajeve skupnosti mesta Mur- ska Sobotna, sivi in organizacije

zdrženega dela, ki naj prispeva- jo k čim večji racionalizaciji gradnje objekta. Poleg tega jih čaka vrsta pomembnih nalog za občane mesta in gospodarstvo. To je med drugim razširitev vo- dovodnega zajetja v Krogu, kjer je angažirana občinska komun- alna skupnost. Problem pomanjka- nja vode pa je v pomurskem sre- dišču že nekaj časa navzoč. Nič manjšega pomena ni razširitev čistilne naprave, ker zdajšnje zmogljivosti več ne dovoljujejo novih priklonov. S tem pa je ne- posredno povezan nadaljnji raz- voj gospodarstva v Murski Sobo- ti. Prav tako naj bi uredili odgo- vornost za zelenice, otroška igriš- ča, kopališče in tržnico. Še pose- bej pa izstopa skrb za javno raz- svetljava, kjer bo treba zaradi ne- čimernosti posebnosti najti ustrezno rešitev. Predvsem zato, da bo jav- na razsvetljava ustrezno delova- la in da bo na primeren način vzdrževana.

In kako je z načrtovanjem raz- voja mesta Murska Sobotna do le-

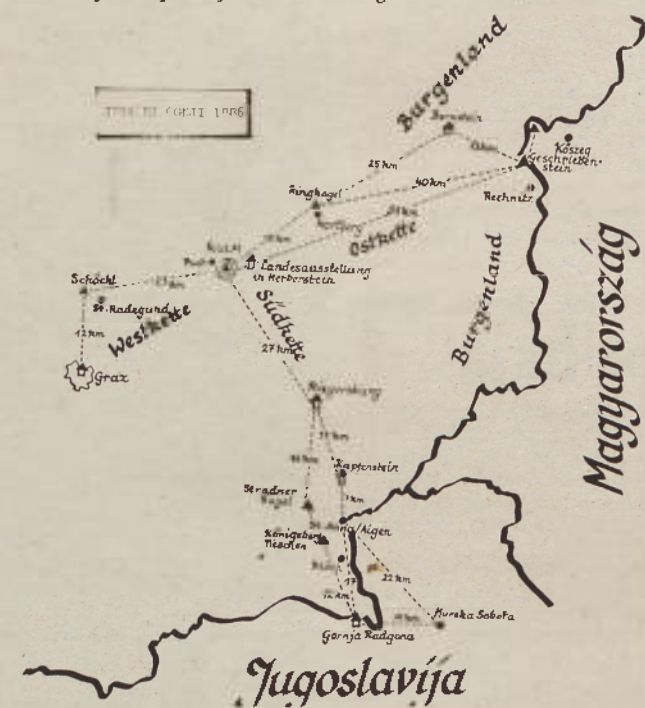
ta 1990? Poglavitni cilj je, da bi vsa gospodinjstva v naslednjih petih letih imela možnost pri- ključitve na mestni vodovod in kanalizacijo ter da bi vse ulice dobile asfaltno prevleko. Hkrati bo treba zagotoviti razširitev me- stne kanalizacije do take mere, da ne bo več poplavljal, kar naj bi uredili z južnim kanalskim zbiralnikom. To pride v poštev ob koncu srednjeročnega obdobja. Še prej pa naj bi to uredili na ulici Ob kanalu in povežavo s se- vernim kanalskim zbiralnikom. V načrtu je tudi ureditev Titove ulice v središču mesta, kjer bi po- stopno zaprli promet za vozila. Hkrati bodo uredili ustrezne ob- voze, in sicer ob preboju Gregor- čičeve in Kocljave ulice. Ob manjših posegih na področju kulture, kot je obnova gradu, in otroškega varstva z ureditvijo dnevnega varstva otrok bi dose- gli dokaj normalno zadovoljeva- nje najpomembnejših potreb ob- čanov Murske Sobotne.

Milan Jerše

Ponovno stražni ognji

Turški vpadi na naše ozemlje so davna zgodovina, spomin nanje pa zlasti v sosednji Avstriji velikokrat budijo. Spominimo se le postavljene spominskega kamna v Modoncih na južnem Gradiščanskem v trajen spomin in opozorilo pred grozotami vojne vsake vrste. Tokrat je pobudnik spominskega dejanja zvezna dežela Štajerska. Od Graza prek Kulma do madžarskega Köszega in od Kulma prek Klöcha, Radgone do Murske Sobote naj bi prvega maja ob 20.20 zagoreli kresovi — stražni ognji. Kot so nekoč opozarjali pred prihodom krvi žejnih in zlata lačnih bojevnikov, tako bi zdaj zažareli v opozorilo pred klavci današnje dobe.

V soboški občini so nalogo zaupali mladim. Ti bodo na Središkem bregu pripravili kres, ki, po navodilih pobudnikov, mora goreti najmanj pol ure in biti viden s točke, na kateri gori prvi naslednji stražni ogenj. Računajo, da se bo »naša« ogenj videl pri Sv. Ani, ob dobri vidljivosti pa verjetno tudi v Radgoni in na Klöchu. JOS

Zahodna, vzhodna in južna — so polmenovali Avstrijci tri verige stražnih ognjev.

mnenja, stališča, pisma

PAT POZICIJA ZDRAVSTVENE ŠOLE

Pisati o izobraževanju je kočljiva zadeva, ker je veliko dejstev in argumentov težko zagovarjati. Ker pa si v 14. številki Vestnika Zdravstvena šola (ZŠ) članek Tudi naravoslovci so v moji deželi, ki sploh ni bil namenjen njej, po svoje razlaga, navedimo še nekaj pojmov in potem bodi (upam vsaj) zadeva res zaključena, saj ni več niti aktualna.

O naravoslovcih v moji deželi tole:

1. Pokopati šolo lahko pomeni tudi na hitro se znebiti nekega problema, ne pa ukiniti ali pa zapreti šole.

2. O tem, da delavci sami rešujejo svojo šolo in sebe, v članku ni govora.

3. Tudi podatki o nezaposlenosti kadrov s srednjo zdravstveno šolo niso navedeni, omenjeno je le povpraševanje po kadrih.

4. Avtor se »jasnovidno« (beri: iz previdnosti) ne opredeli ne za in ne proti ZŠ in murskim elektrarnam.

5. Stil pisanja je morda nenavaden, toda vsebina ne napada kolektiva ZŠ, temveč govori o težavah v šolstvu.

Pri branju članka lahko razmišljamo o naslednjem:

1. Ker kmetijska šola ni hotela privoliti v združitev, naj bi združili ZŠ in naravoslovno usmeritev SCTPU.

2. Ugled učiteljev in družbeno skrb zanje sta nična. Učitelji OD so nizki — kljub enaki izobrazbi in enaki kakovosti dela so mnogo manjši od OD v gospodarstvu.

3. Za učitelje se brigamo le z besedami, ko ti zaženejo hrup ali pa ko pripelje stanje na rob kake katastrofe (v tem primeru težavnih razmer na ZŠ).

4. Prava inovativnost na šolah je zaradi pomanjkanja denarja vprašljiva, če pa že je, je to zaradi tega, ker dela učitelj inovacije v svojem prostem času in zastonj.

5. Učenci naravoslovne usmeritve spadajo med najboljše učence, ker od okoli sto odličnikov s povprečno oceno »skoraj« pet izberejo 72 dijakov za prvi letnik. S tem ni rečeno, da so ti učenci več vredni in elita, vsi drugi pa so vredni manj. Osnovno vodilo naj bi bilo vedno in povsod: vsakemu svoje mesto.

6. Za resnico ni treba argumentov. Kar kolektiv ZŠ očita, ni res, zato bi bilo dobro vedeti, česa ne očita.

7. Članek je naperjen proti načinu izvajanja in reševanja nekaterih problemov in namiguje na to, da odločitve in predlogi strokovnih organov niso nujno strokovni, ter da se ti organi velikokrat zatekajo h kompromisom na škodo enih ali drugih, vede ali nevede. V tem primeru bi bili dolgoročno gledano oškodovani obe šoli. Reševanje problemov na ZŠ je bolj stvar prizadete šole, Zavoda za šolstvo in ustanovitelja, manj pa SCTPU.

Tretjo točko ugovora lahko vzamemo kot moralni nauk, v katerem je precej resnice, namiguje pa na vprašljivo jasnovidnost in odnos med izobrazbo in izobražencem itd., ki z omenjeno

guje pa na vprašljivo jasnovidnost in odnos med izobrazbo in izobražencem itd., ki z omenjeno

temo nima nobene zveze. Presečna pa namig kolektiva (izobraževalne ustanove!) ZŠ uredniku, da naj ta lektorira mnenja in stališča, ter da naj vsakdo piše vsem razumljive stvari. Osnovna pravica vsakega človeka je, da piše in pove stvari tako, kot se zdi nje-mu prav, če pa ga bralci razumejo, je drugo vprašanje. V obeh primerih je urednik storil prav.

Na nedavnem zboru delavcev SCTPU v M. Soboti so delavci centra razpravljali o predlogu selitve naravoslovne usmeritve na ZŠ v Rakičanu. Izhodišče zbora je bil obisk nekaterih delavcev centra in predstavnikov organizacij sene Zaveda za šolstvo iz M. Sobote na ZŠ v Rakičanu. Organizacijska enota pa je tudi pripravila izvešček o ocenah prostorskih možnosti za reorganizacijo srednjih šol v občini M. Sobota.

Kljub predvideni adaptaciji ni mogoče trditi, da bi potekal pouk normalno. Z delnim prenosom učil s SCTPU na ZŠ, ki ga predlaga poročilo, bi okrnili pouk na obeh šolah. Nobena usmeritev zase namreč nima dovolj učil za kakovostno izvajanje predpisanih programov.

Korak nazaj pomeni tudi predvideni pouk v dveh izmenah od 7.10 do 17.20 in predlog, po katerem bi potekal del pouka na Kmetijski šoli ter del pouka OTP, če ga ne bi mogli realizirati v fizikalnici ZŠ, na sedanjem centru v M. Soboti. Vse to bi pomenilo konstantno skrajšanje ur pouka pri predmetih, ki bi jih izvajali v drugi stavbi, saj učenci ne morejo priti iz ene stavbe v drugo v petih minutah, kolikor običajno traja odmor.

V poročilu ni omenjeno, da greje prostore ZŠ bolnišnica in da šola zaradi interesov bolnišnice stroškov kurjave ne plača v celoti. S tem, da bolnišnica verjetno nima razloga, da bi dajala kurjavo predvideni naravoslovni šoli napol zastonj, postane finančna slika predloga preselitve čisto drugačna. S preselitvijo bi se zmanjšal tudi izkoristek stavbe SCTPU, kar pomeni tudi večje stroške vzdrževanja in ogrevanja stavbe.

Od Zavoda za šolstvo in ustanovitelja šol bi pričakovali, da vzameta za prevladujoče kriterije ustreznosti stavbe ZŠ, možnost kakovostnega izvajanja pouka in

perspektivo razvoja šole. Da temu ni tako, se prepričamo pri branju nekaterih odstavkov poročila; enega citiramo v celoti:

»Komisija predvideva, da bi iz SC tehniško-pedagoške usmeritve na novo vzgojno-izobraževalno organizacijo morali preusmeriti: 1,5 učitelja za slovenski jezik, 1,5 učitelja za tuji jezik, 3,5 učitelja za matematiko, 2 učitelja fizike, 1 učitelja biologije-somatologije, 2 učitelja kemije, 2 učitelja STM, 0,5 učitelja obrambe in zaščite, 1 učitelja telesne vzgoje (pri telesni vzgoji in obrambi in zaščiti bi zasedbo kombinirali s potrebami na Srednji kmetijski šoli.«

Iz poročila ni mogoče razbrati finančne konstrukcije, ki bi omogočila predvideno preselitev in stališče o posledicah, ki jih lahko taka odločitev dolgoročno prinaša. Nikjer ni zapisano, s čigavim denarjem bi predlog realizirali, saj bi samo za vsakega izmed predmetov kemija, biologija in fizika potrebovali nekaj deset milijonov dinarjev.

Ocena se niti z besedico ne dotakne razvoja Kmetijske šole. Glede na naravne možnosti razvoja kmetijstva v pomurski regiji bi pričakovali predlog združitve s Kmetijsko šolo. Komisija ne bi smela spregledati, da tudi brez kakovostne kmetijske šole ne moremo pričakovati napredka v kmetijstvu.

Ob diskusiji, ki se je razvila po razlagi poročila in posredovanju mnenja komisije, da je preselitev možna, predstavnik zavoda ni znal odgovoriti na niti eno vprašanje tako, da bi bili prisotni zadovoljni. Večkrat je ponovil le to, da je preselitev možna in strokovno utemeljena, ni pa vedel povedati vsebine strokovne utemeljitve, razen tega, da sta medicinski in naravoslovni program sorodna in da se še vedno ne ve, kaj bo s pedagoškim programom v bližnji prihodnosti, recimo v novem šolskem letu.

Takih diskusij so učitelji Srednješolskega centra vajeni, saj v preteklosti marsikateri občinski ali republiški mož ni mogel dovolj tehtno odgovoriti na postavljena vprašanja. Nobeden izmed njih pa se ni nikoli spomnil, da bi lahko storil to post festum pisno.

Andrej Kuhar, Z. Veljarija 41, M. Sobota

dopisniki so zabeležili

—RADENCI—

Neuporabni hidranti

Radenski gasilci so na nedavnem občnem zboru ocenili svoje delo. Rekli so, da morajo pomladiti članstvo in postaviti pionirsko desetino, pri čemer računajo na pomoč gasilskega pionirskega krožka na osemletki.

Veliko so govorili o izobraževanju in o vodnih razmerah v kraju. Ugotovili so, da več kot polovica hidrantov v Radencih ni uporabna, nekaj pa so jih

prevlekli z asfaltom. O tem so obvestili tudi krajevno skupnost. Letos bodo radenski gasilci praznovali 60-letnici društva. V ta namen so na občnem zboru izvolili poseben pripravljalni odbor. Krajanje Radenec in Boračove veliko pomagajo svojem gasilskemu društvu, zato si takšno sodelovanje gasilci želijo tudi za naprej.

Franc Bračko

V znani Miškovi kleti v Lendavskih gorah je bila leta 1938 ustanovna konferenca komiteja KP Slovenije za Prekmurje. Nekoliko so jo obnovili, letos pa bodo tej stavbi namenili več pozornosti.

Foto: Jože Žerdin

Tekmovanje v okviru Jugoslovanskih pionirskih iger

KAJ VEŠ O PROMETU

Večkrat prvaki, mladi promettiki OŠ Branko Bernot-Aljaž Križevci pri Ljutomeru, so po pooblastilu Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri IS SO Ljutomer sredi aprila organizirali 18. občinsko šolsko prometno tekmovanje. Kaj veš o prometu. Tekmovanja se je udeležilo 56 učencev v ekipah dveh starostnih skupin osnovnih šol Ivan Cankar Ljutomer, Janko Ribič Cezanjevič, Franc Belšak Bučkovič, Jože Hedžet Šafarsko, Branko Bernot-Aljaž Križevci, OŠ Veržje in OŠ Stročja vas. Vsaka šola je imela po dve ekipi s 4 učenci. Preventivna akcija, vzgoja mladih za vključevanje v promet, je obsegala testiranje o cestnem prometu, ocenjevalno vožnjo po skicirani progi ter sprettnostno vožnjo s kolesom po naselju in poligonu. Kljub slabemu

vremenu so mladi tekmovalci vztrajali in dosegli zelo lepe uspehe.

Pri višji stopnji se je uvrstila na prvo mesto ekipa OŠ Branko Bernot-Aljaž Križevci. Posamezniki: prvi je bil Roman Šalamun, drugi Daniel Hanzlič in tretji Miran Skuhala, vsi učenci iz OŠ Branko Bernot-Aljaž Križevci.

Pri nižji stopnji je bila prva ekipa OŠ Janko Ribič Cezanjevič. Posamezniki: Aleš Obrar, OŠ Veržje, drugi Mihael Makoter, OŠ Janko Ribič Cezanjevič, in tretji Dušan Kozar, OŠ Stročja vas.

Na 18. republiškem tekmovanju kaj veš o prometu, ki bo v Mariboru, bosta zastopala občino Ljutomer Roman Šalamun iz OŠ Branko Bernot-Aljaž Križevci pri Ljutomeru ter mentor iz iste šole Boško Rauter. S. Feuš

—DOBOVNIK—

Komisija za narodnosti na obisku

Republiška komisija za narodnosti se je na obisku v Pomurju ustavila tudi v Dobrovniku, največji vasi na dvojezičnem območju. Ker je največja, ima tudi svoje vrstne tečaje. Gostje so jim z zanimanjem prisluhnili. Največji problem je nastal, ker se ni uresničila občinska resolucija o razvoju policentra — gradnja proizvodnega obrata.

Delovni ljudje so zaposleni izven domačega kraja, kar ima velik

vliv na razvoj. Dosti mladih je odšlo, pri hišah so ostali ostareli občani, ki niso zmožni delati. Zemljo oddajajo. Število prebivalcev upada.

Velika pridobitev za krajane je kulturni dom, ki pa še ni dokončan. Ob zaključku so člani komisije iznesli svoje probleme — v glavnem pripravnikov italijanske narodnosti in predlagali konkretne rešitve — prehod na drobno gospodarstvo. E. Milinkovič

—MOSTJE — BANUTA—

Gasilci Gasilskega društva Mostje — Banuta so lani uredili orodjišče, letos pa bodo izkopali nekaj vodnjakov, skrbeli za hidrante ter požarno varnost v obh krajih. J. Žerdin

Zgodovinski spomin in tragedija

Ni dobro, da se z ene strani čedalje bolj kopiči nesproščen zgodovinski spomin in da po drugi strani farsa čedalje bolj prehaja v tragedijo. Oziroma preprosteje: ni dobro, da ljudje pomnijo čedalje več slabega, ne zgodi pa se nič, da se posmehovanje zdravi pameti ne bi čedalje bolj nagibalo v veliko nesrečo.

Tako se lahko ali bolje nekega dne mora zgoditi, da se ljudstvo znajde na robu propada, njegovi voditelji pa pred gnervom, ki je zaradi dolgega nabiranja skrajno nevarno.

Murske elektrarne, z vsem spremljajočim poročanjem, so živ primer takega početja.

Res, kaj naj pomeni proti domnevnim potrebam časa, ki zahteva ogromno energije za vzdrževanje svoje zavoženosti, neobogljeno sveže pisanje deklet in fantičev, ki zarotitveno kličejo Muri, naj se ne da. Koga brigajo otročje tožbe, pri nas je za otroke poskrbljeno, ker imamo jasli, vrtnice, predšola in praznujemo svetovni dan otrok. Tudi če to dekletce, kljub oni energiji, ki naj bi jo pridobili, nima kaj svetleje pričakovati od prihodnosti, razen bleščave kakega ohranjenega loga, gozda, travnika, reke! Saj taki ljudje domnevno ne postavljajo in ne terjajo računov trdo in nepremakljivo, ker so mehkega srca.

P. S.

V nedeljo, 13. aprila, je imel občinski partijski sekretar Rudi Cipot, ave collega Rudi!, govor, ki more, po vsem sodeč, pomeniti in dobiti posebno mesto v strukturi zgodovinskega spomina ljudi te pokrajine. To je bil najnaprednejši politični govor, kar ga tačas zmora katera koli etabliрана politična stranka ali ideološka skupina v srednji Evropi, in se nanaša na gospodarsko prihodnost Pomurja, govor v imenenci komunistične opredelitve. Tudi to se pomni!

S.S.

KOBILJE

VELIKO ZANIMANJE

Krajevna skupnost Kobilje in občinski štab Rdečega križa iz Lendave sta organizirala osemnajsturni tečaj o negi bolnika na domu. Z velikim zanimanjem se ga je udeležilo dvajset slušateljcev. Na koncu so udeležence prejeli izkaznice. Tečaj je vodila medicinska sestra Brigita Mataič iz Dobrovnika. K. Š.

Slabi matematiki

Kot piše Times, ki se sklicuje na rezultate mednarodnega tekmovanja v matematiki leta 1982, znajo štirinajstletni Američani manj matematike kot njihovi vrstniki iz 13 drugih držav. V aritmetiki, algebri, geometriji in statistiki so se bolje odrezali mali Japonci, Nizozemci, Madžari in drugi, Američani so prekosili edinole Švicarje, Nigerijce, Tajce in Švede. Na drugem tekmovanju, na katerem je sodelovalo 5 odstotkov najboljših matematikov iz 10

držav (starih do 18 let) so bili ameriški dijaki najslabši.

Ameriški minister za izobraževanje William Bennet je zaskrbljen, za neznanje krivi izobraževalni sistem, ne pa učence. Na prvem mednarodnem tekmovanju mladih matematikov leta 1964, na katerem je sodelovalo 12 držav, so bili ameriški dijaki nekje na sredini in takrat so bili njihovi mentorji zelo razočarani. Kako morajo biti šele zdaj?!

Dvanajstletni Boštjan Lucu, član soboškega kinološkega društva, posveča svojemu varovancu tudi na tečaju za šolanje psov precej pozornosti. Psi pasme Bobtail so pri nas še prava redkost, čeprav so dobri hišni čuvaji, ubogljivi in primerni za šolanje.

Foto: Ervin Ratkai

Že včasih so ga ponarejali

Nič novega ni, to kar se dogaja sedaj z italijanskimi vini. Recepti za ponarejanje vin so že stari, le kazni so različne. Nekoč so ponarejevalcem zvezali roke na hrbtu in jih vrgli v vodo; v Italiji bodo ponarejevalce vin sodili za uboj. Stari Grki so vinu dodajali začimbe in med, toda to ni bilo kaznivo.

Znano je, da so nekoč vinu dodajali volovsko kri, blato in umazano vodo. Že leta 1285 je angleški kralj Edvard I. izdal zakon o vinu, naslednjega pa so sprejeli leta 1660. V Italiji so v 18. stoletju objavili knjigo z recepti za »izboljšanje« vina. Tudi v Franciji je leta 1856 izšla knjiga v kateri je pisalo, kako se izdeluje vino brez grozdja in to zelo poceni.

Sodobnejši recepti pravijo, da je treba kislemu vinu dodati pepel, glicerol, napravi vino slastnejše, spet oglje ga zgosti. Večina držav prepoveduje dodajanje sladkorja, kar pa je težko nadzorovati in kaznovati.

Douglas Dixon iz Bostona je zdravnik, toda vedno bolj ga vleče v cirkus kjer nastopa — cirkuski večeraki pravijo, da z zelo enostavnim trikom — zlaganjem steklenic coca cole. Kar sedem jih zloži v nekakšen stolp.

JURJEVANJE

- Na Jurjevo smo, zglede, naredili nekaterim stvarim v tozdu konec.
- Kako pa vam je to uspelo?
- Obravnavali smo predlog pravilnika o nagrajevanju...
- In?
- Zdaj le še tu in tam kdo koga pozdravi...

NEPISMENI KITAJCI

Ugotavljajo, da preko 230 milijonov Kitajcev ne ve pisati, število nepismenih pa se iz leta v leto večja. Mnogo otrok ne hodi v šolo; raje jih zadržijo doma, da delajo na polju. V kitajskem narodnem kongresu prav sedaj razpravljajo o zakonu, ki bi uzakonil obvezno obiskovanje osnovne šole.

Umrla zadnja priča

V Floridi je umrl Mortimer Howel Cobb (80), zadnja priča tragedije prekooceanske ladje Titanic, ki se je 14. aprila 1912 potopila v Atlantiku, nedaleč od Nove Fundlandije. Kot sedemletni deček je s svojo guvernantko potoval v Ameriko. Cobb je kasneje kot mornar služil tudi na tovarniški ladji Karpatia, ki je takrat pomagala brodolomcem.

DVAKRAT PRED OCENJEVALCE

Ali imajo evropski in ameriški člani ocenjevalne komisije pri izbiri miss sveta, dovolj občutka za azijsko lepoto? To vprašanje — pravijo — je umešno, saj je doslej v 35 letih zmagala na lepotnih tekmovanjih lepota z vzhodnjaškim šarmom le enkrat, leta 1966 predstavnica Indije. Odslej bo drugače. Lepotice se bodo morale dvakrat postaviti pred ocenjevalno komisijo. Najprej v Makau, portugalski koloniji na Kitajskem, potem pa še v Londonu. Šele skupen seštev azijskih in evroameriških ocen bo odločil, katera je najlepša.

Urjenje policistov z lasersko tehnologijo

Pri streljanju za vajo uporabljajo laserske pištole oziroma posebno lasersko napravo, ki jo dodajo običajnim pištolam in puškam ter drugemu orožju, ki ga uporabljajo varnostne sile. Ljudje, katerih naloga je, da igrajo žive tarče, pa nosijo lahke jopiče iz steklenih vlaken, v katerih so svetlobni detektorji. Tako natančno zabeležijo vsak strel. In ne samo zadetek, jasno naznačijo tudi mesto, kamor je strellec zadel.

S pomočjo teh naprav lahko do podrobnosti posnemajo resnična dogajanja, strelci pa se bolje

kot z umetnimi tarčami naučijo točno zadevati. Seveda so laserski žarki nizkoenergetski in niso škodljivi ljudem.

Se bolj zapletena pa je vadba, pri kateri so vključene video naprave. Na magnetne trakove so posneli rekonstrukcije resničnih kriminalnih in terorističnih dejanj, nato pa ob posnetkih vadijo varnostniki z laserskim orožjem. Zadetki so skrbno zabeleženi, prav tako pa tudi napačna in razmeram neprimerna uporaba orožja. Kljub nekaterim pomanjkljivostim (naprave ne delujejo na večje razdalje), pa so novi sistemi urjenja uspešno prodrli. Ali bo varnost res kaj boljša, pa bomo videli. Terorističnih dejanj kot vse kaže, še ne bo kmalu konec.

El Nino prihaja

Vremenske napovedi za letošnje poletje in jesen niso prijazne. Metereologi s Columbijske univerze napovedujejo, da se bo ponovilo katastrofalno vreme iz poletij leta 1982 in 1983, ko je v neurjih, ki so divjala ob južnoameriški obali in v nekaterih drugih predelih Tihega oceana, izgubilo življenje več kot tisoč ljudi in je bila narejena ogromna gmotna škoda. Vremenoslovci pravijo, da prihaja El Nino.

S tem imenom, ki v slovenščini pomeni »dete«, so že pred 200 leti perujski ribiči poimenovali nenavaden pojav, da se ogromne količine Tihega oceana ogrejejo nad običajno temperaturo. Topli morski tokovi pritečejo do perujskih obal okrog božiča. Od tod tudi ime, pojavi se v času, ko kristjani praznujejo rojstvo Jezusa, božjega deteta.

Nenavadno topli morski tokovi so znamenje velikih in katastrofalnih vremenskih sprememb.

Kot domnevajo vremenoslovci, bo dete prispelo do južnoameriških obal ta mesec, vendar pa ne bo znamenje tako hudih in nevarnih sprememb, kot je bilo pred leti. Tako vsaj govori računalniški model, ki kaže močna vremenska dogajanja za 15 let naprej. Kljub temu pa so že opozorili vlado Peruja in Čila. Dete je tudi, kadar je milo, še vedno dovolj nevarno, da ga ne kaže prezreti. Bolje se je pripraviti na »darove«, ki jih prinaša.

Resničen črn tulipan

Marsikoga je očaral roman Alexandra Dumasa Črni tulipan, ki pa v svoji osnovni temi prej kot slej ostaja fantastičen, saj doslej ni še nikomur uspelo vzgojiti skrivnostnega črnega tulipana. Saj ne da bi ne poskušali, veliko jih je bilo, le uspelo ni še nikomur, ker kaj takega preprosto ni mogoče narediti. Se najbližje pa je davni fantaziji nizozemski gojitelj teh rož Geert Hageman. Pred kratkim je javnosti predstavil najbolj temen tulipan na svetu. Vzgojil ga je doma.

Za gojenje tulipanov, po katerih Nizozemska sicer slovi, se je Hageman odločil že pred 20 leti in že takrat ga je močno vleklo, da bi vzgojil rožo sanj — črni tulipan. Kot strokovnjak za tulipane pa je tudi vedel, da je to zares

sanjska naloga. V rastlinah namreč ni naravnega črnega pigmenta. Zato je s toliko večjo skrbnostjo križal ponovno in ponovno najbolj temne vrste tulipanov, kot sta kraljica noči in wienwald, da bi dobil kolikor mogoče temno barvo cvetov. Po sedmih letih križanj mu je uspelo vzgojiti skoraj povsem črn tulipan.

»Seveda ne bo nikoli noben tulipan zares črn, vedno bo v roži odsev temnovijoličaste barve. Vendar je Hagemanov tulipan najtemnejši, kar sem jih kdaj videl, pravi svetovno znani strokovnjak za tulipane dr. J. P. van Eyk z Inštituta za tulipane na univerzi v Wageningenu.

Ljubiteljev tulipanov ne moremo razveseliti z novico, da bo

ODKRIVANJE MAJHNEGA

Svet je neskončno velik v obe smeri: v vesolje in v notranjost snovi. In medtem ko astronomi prodirajo v skoraj nezamisljive daljave vesolja, prodirajo strokovnjaki za mikroskopijo v komaj še predstavljen majhno. Raziskovalci so naredili nekaj novih naprav, s pomočjo katerih zrejo v zgradbo molekul in celic, razkrivajo najmanjše dele snovi in si tako nabirajo dragocena spoznanja, na osnovi katerih bodo čez čas izdelali boljše materiale za proizvodnjo, novo keramiko, še hitreje in zmogljivejše računalnike in podobno.

Za opazovanje in raziskovanje mikro sveta so običajni optični mikroskopi preveč skromne naprave. Valovne dolžine vidne svetlobe so, preprosto povedano, prevelike, da bi bilo mogoče z njimi zaznati najmanjše delce snovi. Za primer navedimo, da je premer atoma 2.000-krat manjši. Opazovanje mikro sveta z optičnimi drobnogledi je torej podobno ravnanje, kot če bi bili hoteli s pristniškim žerjavom po-brati bučico.

Zato so strokovnjaki že pred več leti izdelali elektronske mikroskope, s pomočjo katerih je mogoče videti veliko globlje v strukturo snovi. Tako je raziskovalcem chicaške univerze kot prvim uspelo narediti prvi posnetek posameznega atoma. To pa je bila tudi spodnja meja za elektronske mikroskope.

Najnovejši izum je izpopolnjen skanerski elektronski mikroskop, s pomočjo katerega je mo-

goče videti še globlje v snov. Z njim lahko opazujejo elemente do velikosti polovice pikometra, se pravi, da bodo lahko videli atome tudi v skupinah.

Cvetovi — kolektorji

Cvetovi svojim malim obiskovalcem ne nudijo samo hrane v obliki cvetnega prahu, nektarja in različnih rastlinskih olj ter zavetja. Vse kaže, da prenekastra rastlinska vrsta vključuje v svojo ponudbo za male žuželke celo — gretje, ugotavljajo strokovnjaki, ki jih lepi cvetovi zanimajo tudi drugače.

Strokovnjaki so opazovali rastline iz rodu velesa in arktične make in prišli do naravnost osupljivih spoznanj. Opazovane rastline so svoje cvetove ves dan obračale za soncem, kar je sicer značilnost pri več cvetkah. Ker imajo rastline izrazito svetle cvetove, se od njih veliko sončnih žarkov odbije, vendar se sončni žarki ne odbijajo kar vsak po svoje, ampak pod točno določenim kotom. Oblika cveta pri maku in vele-si skoraj popolnoma ustreza obliki hiperboličnega ogledala, so ugotovili strokovnjaki, zaradi tega padejo vroči sončni žarki točno v gorišče »ogledala« (cveta). Gorišče je po izračunih tam, kjer so prašniki in plodnica, na tem mestu pa se tudi v glavnem zadržujejo drobne žuželke, ki se na ta način ogrejejo.

Seveda je takšne gretje posebno mikavna ponudba za insekte, ki domujejo pod slabim soncem visokega severa. Toplota v varnem zavetju cveta arktičnega maka je kar precejšnja, saj znaša temperatura v gorišču cveta — sončnega kolektorja tudi do 10 stopinj in več kot zunaj. Rože imajo tako več možnosti, da jih bodo žuželke med »sončenjem« opratile.

Če je leopard ranjen ...

Potrdila se je trditev, da je ranjena zver najbolj nevarna. Na jugo Bangladeša so lovci ranili tigra, ki je potem postal strah in trepet prebivalstva. Raztrgal je tri otroke in neko žensko, hudo pa je ranil še dvanajst ljudi. Ljudje so za pomoč prosili policijo, ki pa je nemočna dvignila roke; ranjeni leopard je še naprej napadal ljudi.

Osemnajstletna Corinne Russell bi rada nekoliko ogrela hladne Britance, zato re-klamira kopalne kostume z vzorci pomladnega cvetja

PIŠTA modruje

Indija, Kitajska, Koreja, Etiopija, Namibija, Gvineja, caravelle, boeingi, jumbojeti, za nove politike do pravi izleti.

Libija, Jemen, Irak, Iran, Za vnože tan je glavni stan. Kenija, Zambija, Kamerun, tou de gospodarski bum.

Benin, Malezija, Ekvador, či ešče spiš stani gor. Honduras, Kampučija, Kostarika, ta se tudi iti šika.

Či bar smo puni energije, ogremo se Južnoafriške unije. Indonezija, Malta, Cuba, ta pa idemo od šuba.

POZABLJIVOST

Pozabljivost največkrat pripisujemo sklerozi. Vendar je to večinoma nepravilno. Motnje v pomenu in koncentraciji še zdaleč niso značilne samo za starostnike, ampak imajo različno ozadje. O tem so razpravljali na okrogli mizi zdravnikov splošne prakse v italijanskem Meranu.

Starostnik ima res več težav s hitrim dojemanjem, toda če ima na voljo dovolj časa, lahko vidi, da njegove umske sposobnosti niso nič manjše kot pri mladih ljudeh, posebej še, če je starejši človek umsko dovolj aktiven. Posebno dobro si zapomni dejstva, ki so zanj emotivno

obarvana, pa tudi tista, za katera se zavestno trudi, da bi si jih zapomnil.

Velikokrat je vzrok pozabljivosti krvni obtok, posebej ko možganom dovaja manj kisika, kot je potrebno. To se zgodi, na primer, če imamo preozek in trd ovrtnik, saj tako oslabi kroženje krvi. Če je zdravnik na to pozoren, bo pozabljivcu lahko pomagal na enostaven način — svetoval mu bo, naj nosi udobnejše srajce.

Sicer pa je pozabljivost mogoče zdraviti tudi s farmacevtskimi preparati. Samo v Avstriji imajo 22 vrst tovrstnih zdravil, v Nemčiji pa za zdravljenje, ki preprečujejo pozabljivost, oziroma spodbujajo delovanje možgan, porabijo kar 5 odstotkov denarja, namenjenega za izdelavo zdravil. Okroglo mizo so končali z mnenjem, da je pri pozabljivosti najprej treba določiti njen vzrok in jo tako zdraviti, poleg tega pa je nujno, da starostniki vadijo dojemanje in pomnjenje.

UVIDEVNOST IN POL

— Je tvoja žena tudi doma tako glasna in raztresena zajedljiva?

— Sploh ne, ker za to skoraj vedno poskrbi moja mama. Ko se »dogovarjata«, sem rajši kje zunaj. Zaradi uvidevnosti, seveda...

ANEKDOTE

Ruski pianist in glasbenik Anton Grigorijevič Rubinstein (1829—1894) je nekoč sprejel mlado pianistko, ki mu je rekla:

»Moj zaročenec se hoče poročiti z menoj, vendar pod pogojem, da neham študirati klavir, ki je moja resnična strast. Kaj naj storim?«

»Res ne vem.« je odgovoril Rubinstein. »Najprej bi vas moral slišati.«

Gospodična je sedla za klavir, zaigrala neko skladbo in nato vprašujoče pogledala velikega pianista, ki je rekel: »Gospodična, poslušajte moj nasvet: takoj se poročite!«

Italijanski pisatelj Giuseppe Rovani (1818—1874) je bil velik nasprotnik zakonske zveze. Nekoč se je v prijateljskem krogu pogovarjal z znancom, ki se je po dolgem času vrnil iz Amerike.

»Poslušaj,« mu je rekel, »ko si odpoval iz Italije, si bil poročen, kajne?«

»Da,« je odgovoril oni, »a v Ameriki sem ovdovel.«

»To me veseli, zaradi tebe.«

»Prepozno, dragi prijatelj, čez leto dni sem se spet oženil.«

»Sramota!« je vzkliknil Rovani. »Moški, ki se ponovno oženi, ne zasluži, da izgubi prvo ženo.«

Domislica grškega pesnika Hiponaksa konec VI. stoletja pred našim štetjem:

»Žena daruje soprogu dva srečna dneva: poročni dan in dan, ko jo pokopljajo.«

Šminkanje ustnic

Če imamo zelo suhe ustnice, jih najprej namažemo s kremo in popudramo, potem rob obrtamo z rdečilo in pordečimo še druge dele. Šminkanjem ne skušamo spreminjati oblike ustnic. Črnilase in temnopolte ženske naj rabiyo svetle, živo rdeče šminke, nekaterim izmed njih pa pristojajo tudi šminke z vijoličastim odtenkom. Svetlolase in belopolte ženske bodo s svetlo rožnato šminko dopolnile našminkan obraz, oranžni toni jim ne pristajajo. Rjavolaske imajo večjo izbiro: pristajajo jim rdeči, rožnati in celo rdeče oranžni toni ustne šminke, rdečelaske smejo rabiyo nežno rdeče šminke z oranžnim odtenkom, nikar pa naj se ne našminkajo z vijoličasto rožnato šminko!

Šminkanje obraza je stvar okusa. Starejšim ženskam odsvetujemo močno šminkanje. Vedeti pa moramo, da oiti vsaki mladi ženski ne pristoji vse, čeprav je moderno. Vsaka ženska mora sama dognati, kaj ji pristoji in kaj ne, kdaj in kako ne, da bo po napravi, saj hoče, da bo po šminkanju lepša, ne pa, da se osmeši.

TAKO JE

— Pomislili, cene nekaterih pijač so spet zvišali.

— Pa se ti nič ne pozna.

Spet si trd kot žandar.

— To pa je zaradi španskega vina, ki je tokrat nekoliko cenejšo od domače šarnice.

— Joj, TORO, TORO...

Amoniak smrdi, toda...

Vsi vemo, da je amoniak plin, ki ima zelo neprijeten vonj. Le redkim pa je znano, da ga lahko izkoristimo tudi v gospodinjstvu. Tako lahko z njim čistimo ščetke in glavnike (na liter vode ena žlica amoniaka in malo mila), brišemo steklo (okna in zrcala), peremo obleko iz volne in bombaža. Z njim zlahka odstranimo tudi plesen in jodove madeže.

GOVEDINA PO DALMATINSKO

Za popestritev vsakdanjega jedilnika vam podajamo recept, po katerem lahko govedino pripravite nekoliko drugače kot običajno. Kuhano meso zrežite na kose, debele približno 1 cm in ga dušite v kozici na čebuli in olju. Zapečite z obeh strani, posujte z Vegeto, dodajte začimbe, malo vina in zalijte s kakšno žlico juhe, v kateri ste poprej kuhali meso. Vse skupaj dušite nekaj minut, ponudite pa s krompirjevim pirejem ali kuhanimi testeninami. Jed lahko pripravite zelo hitro, približno v 20 minutah. Če želite, da bo meso bolj sočno, ga dajte v vročo vodo, če pa želite boljše juho, kuhajte meso v hladni vodi!

Se sestavine, ki jih rabite za pripravo govedine na dalmatinski način: pol kilograma govedine, 1 čebula, 30 g olja, 20 g olivnega olja, žlica vegete, poper, sol, rožmarin in rdeče vino.

NIČ NAS NE SME PRESENETITI

Prometne nevšečnosti v turistični sezoni

Na pragu turistične sezone, od katere si tudi letos ometamo precejšen priliv deviznih sredstev, se v Pomurju srečujemo z nekaterimi nevšečnostmi, ki terjajo razmislek. Če že zaradi pomanjkanja denarja nismo sposobni obnoviti cest, ki so v izredno slabem stanju, ker so dotrajane — od magistralnih, regionalnih do lokalnih — in ne prenesejo takšnih obremenitev, pa bi vendarle lahko veliko več storili za boljše počutje turistov, ki prihajajo k nam, pa tudi zaradi nas samih. V Pomurju gotovo ne moremo biti zadovoljni s prometno signalizacijo, ki ni urejena kot bi morala biti. Najslabše so označene lokalne ceste, kjer manjkajo znaki za izredne odredbe in obvestila, da ne govorimo o kašiputih, ki so zelo redki in se niti sami ne znajdemo, ko potujemo iz kraja v kraj, kaj šele tujci. Poleg tega pa je ponekod tudi preveč prometnih znakov oziroma signalizacije, tako da bi kazalo to signalizacijo pregledati, jo odstraniti ali prenesti. Poseben problem za prometno varnost so železniški cestni prehodi v Lendavi pri Ina-Nafti, kjer se je že zgodilo več prometnih nesreč. Od štirih prehodov je namreč zavarovan samo eden. Na te prehode bi kazalo čimprej namestiti polavtomatske zapornice. Po pomurskih cestah se prevaža tudi veliko naftnih derivatov, kemikalij in drugih nevarnih snovi, nimamo pa pravega dogovora o tem, kdo je ob razlitju bencina, kurilnega olja, drugih kemikalij in nevarnih snovi prvi poklican, da posreduje in prepreči katastrofo. Zato bi kazalo čimprej doseči dogovor med odgovornimi dejavniki o tem problemu. To tem bolj, ker so se letos v Pomurju že zgodile štiri take prometne nesreče, ki pa k sreči niso povzročile večje škode. To je za našo pokrajino izredno pomembno vprašanje, ker je tu veliko prevozov naftnih derivatov Ina-Nafte iz Lendave (letno predelajo 500.000 ton naftnih derivatov), pa tudi tranzitnih prevozov, in ker imamo tudi zdravilne vrelce Radenske. V tem zapisu pa bi radi opozorili še na en problem, s katerim se srečujejo turisti, ki prihajajo k nam. To je vprašanje delovnega časa bencinskih črpalk. V Pomurju je namreč ponoči odprta le ena bencinska črpalka v Murski Soboti, tako da turist, ki ponoči prestopi državno mejo, zlasti na desnem bregu reke Mure, ne more dobiti goriva, da bi lahko nadaljeval pot. Takih primerov je bilo nekaj, ko so morali turisti v Ljutomeru čakati do belega dne, da so lahko dobili gorivo. Vsekakor bi morali tudi o tem razmisliti, če želimo, da bomo v našo pokrajino (in državo) pritegnili čimveč turistov. Gre tudi zato, da ohranimo pridobljeni ugled turistične in gostoljubne dežele. Ob vsem tem pa ne smemo pozabiti tudi na družbeno samozaščito.

Feri Maučec

Odstej lahko varijo tudi laiki — seveda le tisti, ki pridejo do miniparata za varjenje, s katerim je mogoče doseči 1300 stopinj Celzija. Pri nas ga še ni, v ZRN pa stane 136 DM.

RADIO MURSKA SOBOTA

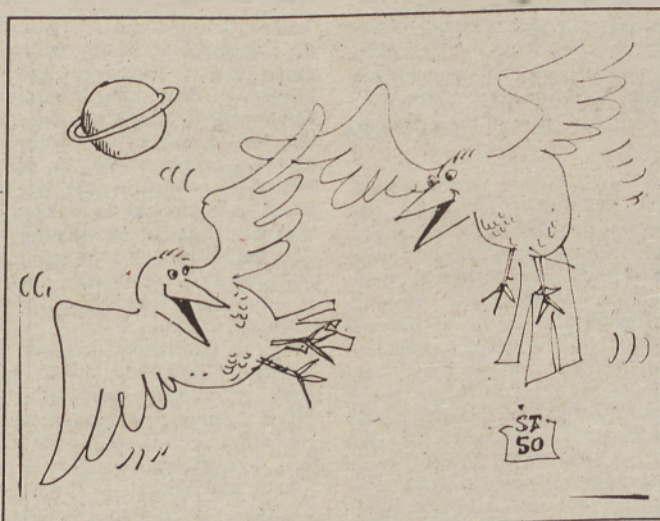

ODDAJA 21 232

LAHKO SI JIH ŽELITE

1. Če sama boš ostala — Komet
 2. Nočem več besed — Majda Arh
 3. Jeanny — Falco
 4. Nikita — Elton John
 5. Gospa, moj poklon — Mary Avsenak in Flamingo
 6. Še vedno mislim nate — Brendy
 7. I'm your man — Wham
 8. In the heat of the night — Sandra
 9. Pozabi — Komet
 10. Nocoj ne spim — Irena Novak
 11. Living on my own — Freddie Mercury
 12. The sun always shine on TV — AHA
 13. Debela dekl'ca — Rendez vous
 14. Lne laži — Božidar Wolfand-Wolf
 15. Blue night shadow — Two of us
 16. Thet's what friends are for — Dionne in prijatelji
 17. Sjeti se — Novi fosili
 18. Ana — Komet
 19. Chain Reactions — Diana Ross
 20. The power of love — Jennifer Rush
 21. When the going — Billy Ocean
 22. Melodije so moje bogastvo — Nace Junkar
 23. Kyrie — Mr. Mister
 24. Absolute beginners — David Bowie
 25. It's all right — Eurhythmics
 26. Wrap her up — Elton John
 27. Just can't stand it — Matt Bianco
- Oddaja bo na sporedu 7. maja 1986, na Raidu Murska Sobota.

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

Podpise pod našnjo karikaturu pošljite najpozneje do četrтка, 8. maja, na naslov VESTNIK, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota. Objavljene podpise honoriramo.

— Čebela delavka je omagala. Preveč trotoev se ji je spravilo na vrat. (Pera Srečkovič)

— Zrak je tako umazan, da že žuželke letajo narobe. (Aleksander Abraham)

— Mamica, je to križanec med muho in slonom? (Bogomir Roškar)

SESTAVIL MARKO NAPAST	KNJIŽEV- NA SMER OB KONCU 19. STOL.	SPRETEK CIRKUŠKI TELOVA- DEC	OBREŽNA POKRAJINA V ZAHODNI AFRIKI	ZAREZA	OČE	MESTO V SEVERNI BOSNI	PISANE PAPIGE
POSEBNO PLAČILO ZA OPRAV- LJENO DELO							
ZEMELJSKI RAVNIK							
MESTO IN NAJVIŠJA GORA V MEHIKI							
NAŠE IME FRANCO- SKE REKE RHONE					ORANJE VELIKA ALŽIRSKA LUKA		
ENA IN DRUGA					DEL VOZA OČVRT KOŠČEK SLANINE		
OFICIRSKI ČIN						MESTO V ŠVICI	GRANIČARJI V STAREM BIZANCU
PUSTINJA NA JUGU ČILA							
AVTOMO- BILSKA OZNAKA NORVEŠKE		BODEČ PLEVEL	SORODNIK TEKSTILNA TOVARNA V MARIBORU				
ŠALIVNO IME ZA BRITANSKE- GA VOJAKA						RONALD REAGAN	MEDMET
FRANCOŠKI PISATELJ (PANAT)							
DIJAVNIK, KI POUČLJUE VEROUK							
ARABSKI ZREBEC			NEKDANJI MONGOL- SKI VLADARJI				

REŠITEV PREJŠNJE KRIZANKE — Vodoravno: Kutuzov, Njivice, jeseter, Ita, Apo, žn, en, Niitaka, Ikbal, č, Atair, Akra, Re, RL, rman, kaskada, Ankaran.

Štafeta mladosti

Štafeto mladosti smo učenci naše šole pričakali v telovadnici. Prinesli so jo mladinci s Kapele. Pripravili smo kulturni program, v katerem so nastopali učenci glasbene šole, oba šolska zbora pa sta zapela nekaj pesmi. Mladinka nam je prebrala sporočilo štafete, nato pa so jo ponesli dalje proti Stari gori in Sovjaku.

Igor Ketiš, 3. a
OŠ Videm ob Ščavnici

Beseda dve o . .

BREŽICE — Tu je bila pred kratkim republiška problemska konferenca, katere sem se udeležil tudi jaz. Najprej smo se pionirji in mladinci — bilo nas je 137 delegatov iz vse Slovenije — zbrali v domu JLA, kjer so nas pozdravili in nas seznanili z razvojem Brežic. Nato smo nadaljevali delo v skupinah. Obravnavali smo temo Samoupravljanje v družini. Preden smo odpotovali, smo si ogledali tudi posavski muzej. (GORAZD ŽILAVEC, PO OŠ Dane Šumenjak, M. Sobota).

VIDEM OB ŠČAVNICI — V petek smo imeli kulturni dan. Zbrali smo se v telovadnici, kjer se je odvijal pester kulturni program. Med nami je bila tudi pisateljica Nada Gaborovič, ki nam je najprej razdelila bralne značke, nato pa smo se pogovarjali o njenem življenju in delu. Zvedeli smo veliko zanimivih stvari. (MATEJA LANČIČ in MIRA BAUM, OŠ 12 talcev, Videm ob Ščavnici).

V svetu tehnike

Tehnika . . Širok pojem, pod katerim si vsakdo predstavlja svoje. Tehnika; to so stroji, naprave. Vsi delajo za človeka. Toda ali so vsi stroji koristni? Iz tisočih grl bi zadonel veliki NE. Spominimo se samo na vojno tehniko. Sovjetska zveza, ZDA, Jadrsko orožje, Oboroževalna tekma. Milijoni ljudi vsak dan s strahom poslušajo novice. Ali je to vse sploh potrebno? Letala. Topovi. bombe. Strelno orožje. Spominimo se samo Iraka, Irana in drugih. Vsak dan izgubi življenje na milijone ljudi? Zakaj? Ali ne bi bilo boljše, če bi denar, ki gre za orožje, namenili lačnim v Afriki? Da, bilo bi boljše. Toda kaj, ko vse te prošnje naletijo na gluha ušesa.

In potem, ko vojna tehnika uniči svet? Delovni stroji ga spet obnavljajo.

In še enkrat se nam postavlja vprašanje: »Ali je to vse sploh potrebno?«

DRAGO DERVARIČ, 8. b
OŠ ŠTEFAN KUHAJ-BOJAN
PUČONCI

»Pospravljanje drv« — Narisal (linorez) Andrej Nemeš, 6. razred, OŠ Dane Šumenjak, Murska Sobota. Risba je bila razstavljena na prireditvi Naša beseda 1986 v Lenartu.

Spomini na Tita

Ob besedi Tito se mi v dušo priplazi občudovanje, spoštovanje. Pod tem imenom je skrita svoboda, mir, veselje; kot mogočno vstajanje sonca, ko se žarki, polni toplote, neslišno prikradejo do rase na cvetnem lističu, da se prebudi in se razveseli prekrasnega pomladnega jutra.

Trojica Nehru — Naser Tito bo vedno ostala zapisana v zgodovini, saj so toliko prispevali k miru in svetovni blaginji!

Titoovo obličje je bilo mehkih potez; mirnih, a vendar vedno odločnih, pripravljenih se boriti za mir in svobodo v vsakem trenutku.

Njegov glas je prevzel še tako trdo in hladno srce, da je vzemirjeno za trenutek obnemelo, potem pa z novimi močmi radostno bilo naprej.

Jugoslavijo je četrtega maja 1980 leta prešinilo z neznansko hitrostjo: umrl je naš Tito, heroj in veliki mož . . .

Se na tako starem, grdem in od skrbi nagubanim obrazu si lahko prebral občudovanje. Tudi starka, ki je na polju delala, se je vzravnila, ko je slišala to vest po radiu. Na licu vseh ljudi se je pokazala nelzerna žalost. Iz očesa je počasi pripolzel solza, morda samo ena, a v njej je bilo povedano vse: spoštovanje in občudovanje.

Tito je zaradi svojega neutrudnega dela postal del zgodovine. »Pionirji! Mladinci! Bodite dobri, iskreni in vedno pripravljeni boriti se za mir, svobodo in bratstvo,« je večkrat povedal. Rad je bil v družbi otrok, le-ti so ga imeli najraje; za njih je bil vzor, ideal. Naj je prišel kamorkoli, vedno je k njemu pritekel otrok s šopkom cvetja. Tito ga je vzdradoščen pozdravil, pa naj je bil pred njim suhljat Afričan ali bogat ameriški fant, majhen Kitajček stisnjenih oči ali resen in zbran Anglež. Nikoli ni delal razlik med ljudmi, celo boril se je proti rasni diskriminaciji, boril se je za svobodo vseh naših, pa tudi tujih narodov izpod izkoriščevalskega jarma okupatorjev.

Če se je peljal z ladjo po morju, ga je hotela vsaka kapljica, ki se je biserno svetlikala v soncu, pozdraviti. Včasih je priletela cela jata ptic, ki mu je začivkala v čast in spoštovanje; kot da vedo, kdo je.

Vsi ljudje so ga imeli radi in vsem je bilo zelo hudo, ko je umrl. Zasuli so ga z gorami cvetja; morda le preprostega, a danega s srcem.

Za nas, pionirje in mladince, je Tito svetel vzor. Ob njegovih besedah se učimo samo dobro in poskušamo biti iskreni. Ponosni smo nanj in na njegovo delo. Vedno je bil požrtvovalen in vedno je ostal skromen, kljub slavi in častem, ki jih je užival v svetu.

Kdor bo imel Tita za vzor in bo vsaj poskusil biti tako dober, kot je bil on, bo postal plemenit človek. Potem Titovo delo in trud nista bila zaman. Hvala ti, Tito!

Nataša Hirc
OŠ Beltinci

V GOZDU

Če bi bil lovec, bi vstajal zgodaj jutraj in odhajal v gozd. Sedel bi na drevesni panj in prisluhnil, kako se v gozdu začne prebujati dan.

Ko se začne svitati, se gozdne živali prebujajo. Ptiki pričnejo peti, žolna trka s kljunom po deblu in išče črve. Veverica skaklja z veje na vejo, stika za orehi in želodom. Nekje daleč se oglašajo fazani in kliče svoje fazanke. Najlepše je v gozdu jutraj. Tako

pravi moj očka, ki je lovski pravnik. Lovčeva naloga ni, da bi streljal in moril divjad, ampak da jo ščiti in neguje. Ko je sneg in huda zima, mora narediti krmišča za fazane in srnjad in jim nositi hrano. Uničevati in zatirati mora roparice, ki pobijajo divjad. Lovec mora živati in naravo spoštovati in imeti radi. Kdor živi in naravo ne spoštuje, ne more nikdar postati dober lovec. Njegovo edino veselje je streljanje in pobijanje. To pa nikakor ni prav.

Sandi Razlag, 4. c
OŠ Ivan Cankar, Ljutomer

Mali glasbenik

Pozno popoldne je že. Sedim pri mizi. Pravkar sem končala s pisanjem domačih nalog. Sestrica pričinja v sobo, se usede h klavirju in me prosi: »Daj mi tisti zvezek, kjer so notri pesmice!« Dam ji zvezek z notami, odpre klavir in začne igrati. Kmalu bo stara štiri leta. Čeprav je še majhna, njeni prsti kar poskakujejo po klavirju. Poje, kriči, da odmeva po celim stanovanju. Ko se zmrača, se ne more odtrgati od klavirja. Navsezadnje se le jokaje pravi v posteljo.

Klavdija Mesarič, 3. e
OŠ Drago Lugarič Lendava

BILO JE ZELO HUDO

Obiskal nas je Slavko Valenčič. Priporočeval nam je o življenju v taborišču.

Zjutraj so prišli vojaki in obkolili hišo. Morali so jo zapustiti.

S tovornjakom so jih odpeljali do vlaka, z vlakom pa v taborišče. (Tomaž)

Bil je v taborišču na Madžarskem. V taborišču so jih zelo mučili. Niso imeli spodnjega perila. Poznali so samo mrzlo vodo. (Irena)

V taborišču so bili ljudje iz vseh krajev Jugoslavije. Iz njega je bilo zelo težko zbežati. (Damijan)

Bili so lačni, mnogo ljudi je bilo v enem prostoru. Pozimi jih je zelo zeblo. (Vesna)

Otroci in starši so živeli skupaj. Starši so dajali otrokom svojo hrano. (Marjan)

Bili so ušivi, po njih so plazile uši in stenice. Prenašale so bolezni. (Kristijan)

Hrana je bila zelo zelo slaba. Jedli so trd kruh. Na tleh je bila zemlja. (Jasna)

Stranišč niso poznali. Spali so na pogradih. Tudi zdravil ni bilo. (Matej)

Mnogo otrok je umrlo od lakote. (Vanek)

Bili so lačni, slabo občeeni, spali so na pogradih v nadstropjih. Poleti je bilo zgoraj zelo vroče, pozimi je na tleh zmrzovalo. Otroke so za kazen zapirali v prostore. (Bernarda)

Za prekršek posameznika so bili kaznovani vsi. Nekoč so bili več dni zaprti v prostoru. Tam so opravljali malo in veliko potrebo. (Aleš)

Po Jožefu Košiču
Jan Čaplovič

O SLOVENCIH NA OGRSKEM

Prevaja
Štefan
Smej

Šramba (klejt), ki ponavadi ni velika, rabi kot spalnica za poročene sinove, za shranjevanje različnih živil in priprav. Opremljena je z majhnim okencem, ki ima to odlično lastnost, da se skozen lahko splazi hišna mačka na mišji lov.

Na ravni gradijo hleve v istem krilu s stanovanjskim delom, v hribih posebej ali pravokotno na hišo. Ravni gradijo več žita in imajo primerno dobro gumna. Hribovski prebivalci pa nasprotno mlatio zrnje po večini v veži. Slamo ali seno mečejo na pod nad hlevom ali šrambo, kjer oboje postane skoraj povsem neuporabno za krmo živini, ker je prekazeno z dimom, ki se širi po podstrešju, saj dimnikov nimajo.

Navadno živijo v taki hiši skupaj dva ali tri družine, namreč trije bratje z ženami in otroki. Vendar ima samo hišni gospodar (ponavadi je to najstarejši, dokler hišne uprave zaradi slabega gospodarjenja ali naveličanja ne prepusti drugemu sposobnejšemu) pravico, da uporablja umazano posteljo v sobi. Drugi se zavlečejo spat, kamor morejo, v vežo, v hlev. Hišna mladina, tudi tisti, ki so godni za poroko, nimajo svojih ležišč in spalnih srajc, ampak ležijo deloma po klopih, deloma poleg peči ali na njej, spokojno počivajo, ženski del na kakem kosu cunj, možki del na svojih grobo suknjenih suknjičih, ne da bi zahtevali mehkejšo posteljnino, ker le-te niso videli pri nobenem sosedu in je potemtakem ne poznajo.

Nekateri ves čas živijo v vinogradih — zato jih imenujejo viničarji. Viničarji so dvoji: eni ki živijo v svojih lastnih, drugi pa v tujih hišah in stražijo vinograde. Prvi imajo lastno živino, drugi morajo skrbeti za krave hišnega ali vinogradniškega posestnika, ki jih ima tam zaradi gnoja, in sploh so tam zato, da pazijo na imetje.

Podaniki gornjelenjskega gospostva zaslužijo s košnjo, spravilom sena in mlačvo pri Madžarih lep denar in zrnje, ki ga nato prodajo. Za denar si kupijo lepše pohištvo. V njihovih stanovanjih vidiš že lakirane omare iz orehovine, teh je že obilica, stole z naslonjalom, da, celo polkna na oknih si dajo narediti. Zato so tam naseljeni tudi štirje mizarji. Mnogi se oskrbijo s kositrno in poslikano ločeno posodo, ki jo lahko rapostavijo po sklednjekih. Za pitje uporabljajo kozarce. Za vse to se imajo zahvaliti obilici papirnatega denarja, vendar so zdaj že začeli trobiti k umiku.

IV. TELESNA ZGRADBA, BOLEZNI, LJUDSKO ZDRAVLJENJE

Hribovski Slovenci imajo največkrat črne ali kostanjeve lase, zelo redko rdeče. Obrazov so belih in rdečih ali rjavo rdečih. Ravni so bolj blede, sloki in tudi sicer bolj zadržani, ker popijejo manj vina in žganice kot prvi in ker močno učinkuje izparevanje mnogih močvar. Lase imajo neostrižene, dolge, nekateri si jih češčejo nazaj in spenjajo s krivimi glavniki. Obmurci posnemajo frizure svojih štajerskih sosedov. — Brke si od časa do časa ostržejo, in jim tako ni potrebno rasti v dolžino.

Po rasti so večidel vitki in redko najdeš med njimi čokatega ali debeluha. Moška višina je srednja.

Najbolj mačehovski se je pokazala narava do prebivalcev teh krajev, ležečih ob Muri, ki spadajo v beltsko gospostvo: Melincev (Melincz), Izakovec (Izsakocz) in Dokležovja (Deklesin). Tu prihaja neprenehoma na svet tako beden možki in ženski spol, da rekrutacije redko pripoznajo enega sposobnega možkega, kajti kdor ni golšast, je gluhi ali neumen: Slovenci imajo zato navado, da tiste, ki imajo take okvare, ali tiste, ki govorijo kaj neumnega, poimenujejo Melinčar (Melinczer) ali Ižekovčar (Izsakovczar).

Ženski spol na ravni, iz izjemo omenjenih treh krajev, je dokaj dražesten, vitek in lep rasičen, več pa je tudi, da te naravne darove poudari z lepšo nošo. Hribovske prebivalke s prežgodno poroko kaj kmalu izgubijo telesno draž.

Ker živijo v zdravem podnebjju, hribovci o boleznih ne vedo mnogo. Toda trikrat bolj, če jih kljub temu kdaj preseneti in zbolijo. Kajti v bližini ni nobenega zdravnika in bolnik je prepuščen zgolj naravi. Če ta ne pomaga, je po njem. Njihova glavna zdravila so dobro vino, močan hren in — potrpljenjska mast! Mnogi se še toliko prej srečajo s smrtjo, ker bolnika — posebno v primerih, ko bolezen traja dlje časa — oblegajo stare ženske, ki z vsakovrstnimi spakami in največjo zaupljivostjo raztrgajo: bolnik je uročen (Gyalina). Zaradi tega poiščejo vsakovrstna zdravila, sredstva, in če ta ne pomagajo, velja bolnik za neozdravljivega, za izgubljenega, zaradi česar postane povsem obupan in, če ljuba narava ne pomaga, tudi v resnici umre, ker ne jemlje nobenih zdravil, proti katerim imajo Slovenci tako ali tako velik odpor.

Sekcijska razprava o koncu NOB v Lendavi

Brez napihovanja zgodovinskih dejstev

Pred kratkim smo v Lendavi spremljali sekcijsko razpravo o osvoboditvi lendavskega območja aprila 1945. Šlo je za prvo tovrstno, skrbno pripravljeno in s pisnim, dokumentarnim gradivom »opremljeno« obravnavo lani ustanovljenega pomurskega zgodovinskega društva z dokajšnjo udeležbo; med zbranimi je bil tudi znani pisec in borec, aktivist NOB Ferdo Godina.

»Ne napihujejo zgodovinskih dejstev, kako je recimo ljudstvo viharno sledilo partiji,« je menil Godina in ponovil, češ da so ostala tik pred koncem druge svetovne vojne vrata marsikatero domačije v Prekmurju za partizane zaprta. Dlje se je zadržal pri dogodkih, ki so sicer že izpričani v njegovi publikaciji Prekmurje 1941—45, povezanimi z delovanjem prekmurske čete in vlogi Rdeče armade pri osvoboditvi pokrajine ob levem bregu Mure. Podrobneje se je o rdečearmejskih razgovorih Jože Kopinja, rekoč, da sama Lendava aprila 1945 v

bistvu ni bila v žarišču spopadov. Da so Rusi ravnali kot pač so, je krivo dejstvo — kot je menila Zora Lešnjakova — da tod ni bilo oziroma je bilo premalo odborov Osvobodilne fronte in narodne zaščite, ki bi prevzeli oblast, hkrati pa dokaj prizadeto predstavila, kako je bilo v tem času ob desnem bregu Mure. Alojz Žalig je opozoril na možnost, da Rusi morda v začetku sploh niso vedeli, da so na jugoslovanskem ozemlju. Naklonjen mnenju do ravnanja in obnašanja pripadnikov Rdeče armade sta izpričala Marija in Štefan

Daleč na boljsem so ravnanci, ki imajo v Radgoni, Soboti in Beltincih malone vedno izučene zdravnike. Porabci so s tem še bolj preskrbljeni, ker v Monostru in Zvenavcih za stalno živijo izprašani zdravniki. Vendar mora ljudstvo zaradi pomanjkanja denarja pogosto pogrešati zdravniško pomoč. Zdravnik pravi: dignus est operariis mercede sua. Cesar tudi ubogi bolnik noče zanikati, samo ko bi imel denar.

Najpogostejše bolezni ljudstva so pljučnica, vodenica, protin, mrzlica (Treszlika; treslika) in griža. Na ravni je največ bolnih konec oktobra, v hribih decembra in januarja, ker v tem času jedo veliko mlade svinine in (predvsem ravnanci) nanjo pijejo vodo.

Preprosto ljudstvo zelo obžaluje izginotje zdravilne vode, ki je nekoč izvirala ob sv. Kozmi in Damjanu posvečeni podružnični cerkvi na Kuzmi. Tam še danes vidiš suho dno nekdanjega jezera, ki je, po ljudskem izročilu, zdravilo vsakršne bolezni. Toda potem, ko sta se dva brata iz tega istega kraja po prepiru ob jezeru pobila, naj bi voda v podobni obliki odplavala čez hribe na Štajersko. Tako pripoveduje zgodba.

Dandanašnji uporabljane načine ljudskega zdravljenja glej v VIII. in XI. poglavju.

V. PREHRANA (19)

Preprostosti njihovih bivališč ustreza je tudi hrana. Pozimi se hranijo s kislim zajemem, repo, fižolom, lečo, potem s pri njih zelo priljubljeno in pogosto hajdino, poleg tega z ječmenovo, proseno in različnimi drugimi kašami, s prežganko in v glavnem z žganci, pripravljenimi iz koruzne moke (ganica), ki so poleg prosene kaše, ajdovih pogaj, repe in kislega zelja najbolj priljubljena narodna hrana. Na njihovih jedilih se ne svetlika maščoba. Tudi ne potrebujejo ne noža niti vilic, kaj šele krožnika, marveč vsak zajema — ta stoji, oni sede — naravnost ex fonte¹⁰ iz skleda. Samo pred hišnega gospodarja položijo lesen krožnik, če se je v jedi kahal majhen kos govedine ali svinine, da ga razkosa, da bi lahko vsakemu sojedcu dal kosček.

Sicer pa so Slovenci navajeni jesti trikrat dnevno, namreč ko se zdani, opoldne in zvečer, toda redko več kot eno jed; samo številneje družine dobijo dvoje jedi, pri čemer dnevno menjavajo že omenjene. Poleti so mleč¹¹ in kumarice s smetano ter česnom pri ljudstvu najbolj priljubljena jed, s katero se revnejši običajno zadovoljijo cele dneve. Viničarji preganjajo lakoto s sveže namolženim mlekom, ki ga razredčijo z vodo.

Vsakdanji kruh Slovencev je ubožen, tako kakor druga hrana. Ravni in ob Muri imajo boljši kruh, ker pridelujejo boljša krušna žita, v hribih pa je redka hiša, kjer pride na m' o čist ržen kruh, tam se hranijo z mešanico ovs, ajde, ječmena, fižola, grašice, v slabših letih pa omesijo v kruh tudi laneno seme, koruzne storže in celo grozdne trstine. Pridelano boljše zrnje prodajo, da si lahko kupijo obleke in plačajo davke.

Tako živijo Slovenci, ki so, sami, in tudi sicer ne opravljajo kakega težkega dela, kajti ob delu, za gostovanje ali krstitev zapravljivo kuhajo, pečejo in pražijo — pripravljajo pojedine kot za stavo.

Hribovski Slovenci hranijo svoje delavce dvakrat dnevno, ravnanci trikrat z jedili vseh vrst. Prvo je že omenjena mlečava in kumarična solata; drugo je kisel zelje ali repa; tretje stročnice ali močnatke jedi; četrto so v hribih hajdinjace (tanke razvaljane testo iz ajdove moke, ki je posuto z repnimi rezanci in spečeno ter imenuje repnjača, če pa je potreseno s tem in kisilakom, pa gibaniča).²²

Opombe:

16. Kar naj bi pomenilo, da je začela njihova življenjska raven padati.

17. Zadnji stavek, o poimenovanju tistih, »ki imajo take okvare . . . pri Košiču manjka. — Sicer pa je tukaj, da bi se izognili prenatrženemu sojenju, potrebno pomisliti in opozoriti na antropološke, filozofske in psihološke razprave dr. Antona Trstenjaka, predvsem na Psihologijo ustvarjalnosti, kjer obravnava pogojenost in sovpadnost genialnosti s slaboumnostjo . . .

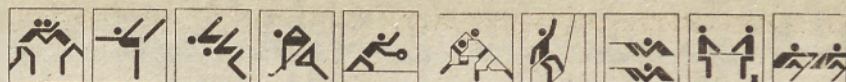
18. Delavec je vreden svojega plačila, latinsko.

19. Poglavje o prehrani je iz madžarsčine, iz Košičevega originala, že prevedel dr. Vilko Novak. Njegov prevod je izšel v Izboru prekmurskega slovstva, Ljubljana 1976 in je potemtakem preveda mogoče primerjati.

20. Iz izkira, latinsko.

21. »Speksalate« je posebna vrsta mleča z debelimi tisti, ki so ga v Prekmurju na veliko uživali kot solato. Na avstrijskem Štajerskem je »Speksalate« še danes zelo razširjena in pogosta solata.

22. Na tem mestu piše Čaplovič, da so po testu potrešili »Rübensaamen«, repno seme, pred tem testu so hajdinjace posute z ajdovo moko in ne omenja, da so scela iz ajdovega testa. V takih, sicer v nadobnostnih odstopajočih primerih, sem zasledoval smisel in ga ugotavljal s pomočjo prevoda po Košiču v omenjenem delu dr. Novaka.

Balek drugi na državnem prvenstvu

V Zagrebu je bilo državno prvenstvo v hitri hoji na 20 km, na katerem je sodeloval tudi član AK Pomurje iz Murske Sobotice in državni reprezentant Milan Balek. Dosegel je čas 1:38,48. Balek, ki je dobro pripravljen na letošnje, njegovo jubilejno leto atletike, je večji del proge vodil, žal pa je na poslednji del brez zmage, saj ga je pred vhom na stadion prehitel Celjan Kolar. Kljub vsemu pa je Balek pokazal, da je v dobri formi. Vprašanje pa je, če Baleku prav na državnem prvenstvu ni škodoval njegov nastop na mednarodnem tekmovanju v Bolgariji pred dnevi, kjer je kot član državne reprezentance nastopil v hitri hoji na 20 km, kjer je osvojil 21. mesto z boljšim časom kot na državnem prvenstvu (1:32,16). V bolgarskem mestu

Ruse je sodelovalo 110 tekmovalcev iz 11 držav. Vsekakor pa Balek ima v letošnji sezoni še dovolj možnosti, da dokaže svojo pravo vrednost.

Na občinskem krosu 225 atletov

V Murski Soboti je bilo občinsko tekmovanje v krosu, ki ga je pripravil AK Pomurje. Sodelovalo je 225 atletov in atletinj. Rezultati — moški — M. pionirji (A): 1. Vinkovič, 2. Tratnjek, 3. Gruškovnjak (vsi Belinci); Ml. pionirji (B): 1. Vnuk (Bel.), 2. Janjič (Pros.), 3. Zadravec (OŠ I); St. pionirji (A): 1. Šanti (Grad), 2. Kovačič (Bak.), 3. Čener (Tiš.); St. pionirji (B): 1. Gruškovnjak, 2. Ivko (oba Bel.), 3. Buček (Grad); Ml. mladinci: 1. Donko (SCTPU), 2. Gider (SZŠ), 3. Tkalec (SDES); St. mladinci: 1. Gomboc (SCTPU); Člani: 1. Potočnik, 2. Dotto, 3. Škerlak (vsi Elektro).

Rezultati — ženske — Ml. pionirke (A): 1. Madžar (Rog.), 2. Makari (Fok.), 3. Gregor (Bak.); Ml. pionirke (B): 1. Lepoška (Tiš.), 2. Barber (Bak.), 3. Bukovec (OŠ I); St. pionirke (A): 1. Sukič, 2. Horvat (obe Grad), 3. Felbar (Bel.); St. pionirke (B): 1. Gjerjek, 2. Ar (obe Grad), 3. Balazic (Bel.); St. pionirke: 1. Pergar, 2. Jerebic, 3. Horvat (vse SCTPU); St. mladinke: 1. Banfi, 2. Fišer, 3. Trost (vse SCTPU); Članice: 1. Forjan, 2. Smej, 3. Vogrinec (vse SZŠ).

Cigut nastopil v Italiji

Kot član republiške mladinske reprezentance je Jože Cigut (Pomurje) nastopil na kolesarski dirki v Italiji in med 180 kolesarji zasedel solidno 26. mesto. Kljub utrujenosti je v soboto nastopil na spominski dirki padlim partizanom v Ljubljani, na kateri so sodelovali vsi najboljši iz Hrvaške in Slovenije, in zasedel šesto mesto.

Pomurski kolesarji so v nedeljo sodelovali na tradicionalni kolesarski dirki Po Medžurju, na kateri je sodelovalo nad sto tekmovalcev iz Hrvaške in Slovenije. V tej močni konkurenciji so se uveljavili pomurski kolesarji. To še posebej drži za Robija Šooša, ki je zmagal pri starejših pionirjih. Žnidarič je bil tretji, Štajer peti, Zver šesti, Konstantinovič osmi, Gumilar deseti in Ratnik dvanajsti. Pri pionirjih pa je zmagal Hajdinjak pred Simonom Šoošem, Gumilar pa je bil šesti. Pri mlajših mladincih je Kopun zasedel deseto mesto. Pri starejših mladincih pa je Cigut kljub utrujenosti, saj je v treh dneh nastopil na treh težkih dirkah, zasedel solidno četrto mesto s časom zmagovalca.

NAMIZNI TENIS

SOBOČANI V VODSTVU

Osmo kolo tekmovanja v A moški republiški ligi je Sobočanom na stečaj odprlo vrata k prvemu mestu v ligi in v kvalifikacije za uvrstitev v MRLZ, iz katere so lani izpadli. Sobočani so namreč v pomurskem derbiju zanesljivo premagali Radgono, edini spodrsrljaj si je priuščil Kuzma v srečanju z Mirkom Ungerjem. Vesna je namreč nepričakovano izgubila z Olimpijo in če Sobočani do konca lige ne bodo izgubili, so zanesljivo zmagovalci, ob enakem številu točk pa je zmagovalac Vesna. V B ligi vzhod je mlada ekipa Sobotice na gostovanju dvakrat zmagala. Mladost iz Lendave pa je dvakrat visoko izgubila proti zadnjevrščenima ekipama, ker je nastopila s pionirji.

Rezultati A liga moški: SOBOTA:RADGONA 8:1 (Benko 3:0, Benkovič 3:0, Kuzma 2:1 in za Radgono: Unger M. 1:2, Žitek 0:3, Žekš 0:3); B liga vzhod: POLJČANE—SOBOTA 3:6 (Fridrih A. 2:1, Gerendaj 2:1, Ori 1:1, Smodiš 1:0); PETOVIA—SOBOTA 3:6 (Ori 3:0, Fridrih A. 2:1, Gerendaj 1:0, Smodiš 0:2); PETOVIA—MLADOST 9:0 (Utroša 0:3, Vidič 0:3, Zver 0:3); POLJČANE—MLADOST 8:1.

JUDO

ŠESTI POZIVNI TURNIR

V Lendavi je bil šesti pozivni turnir Pomurju v judu, na katerem je sodelovalo 58 tekmovalcev.

Rezultati — pionirji — do 32 kg: 1. Kavčič, 2. Pavlič (oba MS), 3. Bagola (Ca.) in Habjančič (Lj.); do 35 kg: 1. Cikajlo (MS), 2. Zbul (Ca.), 3. Mazouei in Kuple (oba MS); do 38 kg: 1. Kolmanič (Lj.), 2. Bransberger in 3. Bagola (oba Ca.); do 42 kg: 1. Zrna (Le.), 2. Smodiš (Ca.), 3. Šiška (MS); do 46 kg: 1. Štol, 2. Erveš (oba MS), 3. Vrbanič (Lj.), Štajer (Ca.); do 52 kg: 1. Breznik (Le.), 2. Kos, 3. Brozovič in Šiška (vsi MS); do 58 kg: 1. Lešnjak (Le.), 2. Gjerkeš (Lj.), 3. Vehab in Pucko (oba MS); nad 58 kg: 1. Berden (MS), 2. Recek (Le.), 3. Rituper in Šadi (oba MS); Mlajši mladinci — do 53 kg: 1. Breznik (Le.), 2. Vehab (MS), 3. Zrna (Le.); do 57 kg: 1. Duh (MS), 2. Kovač, 3. Lešnjak (Le.) in Veldin (MS); do 62 kg:

1. Šari (Ca.), 2. Kozina (Ca.); do 65 kg: 1. Petkovič (Le.); do 71 kg: Vnuk (Le.); do 78 kg: 1. Magdič (Lj.), 2. Krajčič (Le.); nad 78 kg: Kranjc (Lj.); Absolutna: 1. Kranjc (Lj.), 2. Magdič (Lj.), 3. Vnuk (Le.) in Šadi (Ca.). Skupna uvrstitev: 1. Partizan MS 277 točk, 2. Mladost Lendava 189, 3. Ljutomer 162 in 4. Cankova 63 točk. T. K.

KOŠARKA

USPEH MLADIH SOBOČANOV IN SOBOČANK

V Zalaču je bilo četrtfinalno tekmovanje Slovenije v košarki za mlajše pionirke, kjer je sodelovala tudi ekipa OŠ I. Kardi iz Murske Sobotice in dosegla lep uspeh. Mlade Sobočanke so premagale ekipo Zalača s 43:18 in Bistrico ob lepem uspehu. Mlade Sobočanke so premagale ekipo Zalača s 43:18 in Bistrico ob lepem uspehu. Mlade Sobočanke so premagale ekipo Zalača s 43:18 in Bistrico ob lepem uspehu.

V Domžalah pa je bil četrtfinalni turnir v košarki za mlajše pionirje. Ekipa OŠ D. Šumenjaka iz Murske Sobotice je premagala Rogoško Slatino s 53:48, izgubila z Domžalami s 25:53 ter zasedla drugo mesto in se uvrstila v republiški finale. Za ekipo so igrali: Ropota 25, Džuban 24, Frumen 24, Sraka 2, Ori 2, Flajsinger 1, Kar, Hajnai, Nurič, Šebek, Gönter in Kolmanko.

ODBOJKA

Radenci drugi

Končano je bilo tekmovanje v drugi slovenski odbojarski ligi — vzhod. V moški konkurenciji sta bila oba pomurska ligaša solidna. Radenci so zasedli odlično drugo mesto in so igrali dobro predvsem v finalu, saj so v zadnjih štirih kolih premagali vse boljše ekipe, tudi zmagovalca Topolšico. Ljutomer je zasedel tretje mesto, a je po izredno dobrem začetku v spomladanskem delu razočaral v zadnjih kolih. V ženski konkurenciji so odbojkarice Pomurja obdržale status ligaša.

Lestvica — moški				
Topolšica	18	14	4	49:25
RADENCI	18	12	6	39:33
LJUTOMER	18	11	7	42:30
Vuzenica	18	11	7	40:29
F. Malgaj	18	11	7	40:30
Stronjska reka				
Braslovče	18	11	7	39:35
Celje	18	5	13	28:46
Sempeter	18	5	13	24:42
Prevalje	18	4	13	25:45

Lestvica — ženske				
Topolšica	18	17	1	52:7
Celje	18	15	3	47:20
Prevalje	18	14	4	46:18
Ruše	18	11	7	39:25
P. Branik III	18	11	7	40:33
Braslovče	18	6	12	27:43
Kamnica	18	6	12	25:43
Sempeter	18	5	13	25:44
POMURJE	18	4	14	22:45
Rogoza II	18	1	17	7:52
T. Fieko				

KAJAKAŠTVO

Dvojna zmaga Horvata in Mariča

Na reki Soči je bilo dvodnevno izbirno tekmovanje za sestavo državne članske reprezentance v spustu. Sodelovali so tudi štirje člani BD Mura iz Kroga. Najuspešnejša sta bila kanuista Horvat—Marič, ki sta dvakrat zmagala. Kajakaša Varga in Verš pa sta po dvakrat zasedla peto in šesto mesto. Z osvojenim prvim mestom sta si Horvat—Marič zagotovila mesto v reprezentanci.

NOGOMET

Poraz Mure, Nafta neodločeno

V nadaljevanju prvenstva v slovenski nogometni ligi je sobotška Mura gostovala v Domžalah in izgubila z 0:1 z istoimenskim moštvom. Sobočani bi lahko osvojili vsaj točko. V naslednjem kolu igra Mura doma z mariborskim Kovinarjem.

V tekmovanju območne nogometne lige — vzhod je lendavska Nafta doma igrala z Ojstrico 0:0.

NAMIZNI TENIS

Pomurci najuspešnejši

Republiški polfinalne tekmovanja ŠSD za učence in učence, ki je bil v Mariboru, je prinesel največ uspeha Pomurcem, saj so pri učencih zasedli vsa prva mesta. Tako se jih je precej uvrstilo v republiški finale, ki bo za dan mladosti v Kobaridu.

V ekipni konkurenciji učencev je prepričljivo zmagala prva ekipa OVI-ZA (Unger, Fridrih) pred drugo ekipo (Ori, Gerendaj, Županek). Pri učenkah je ekipa OVIZA (Breznik, Kosec, Horvat, Režonja) zasedla drugo mesto, ekipa OŠ Belinci pa je bila tretja. Med posamezniki je zmagal Mirok Unger pred Alešem Fridrihom ter Jankom Orijem, med osmerico sta se uvrstila še Gerendaj in Smodiš ter pri učenkah Breznikova in Korošec. Tudi v konkurenciji dvojic so imeli največ uspeha Pomurci, saj je zmagala dvojica Unger-Fridrih pred dvojico Gerendaj-Smodiš, tretje mesto pa je zasedla dvojica Ori-Rihtarič in pri učenkah dvojica Breznik-Korošec. M. U.

STRELSTVO

Najboljši

Štefan Balaško

V Murski Soboti je bilo v počastitev dneva OF tekmovanje v streljanju z malokalibrsko puško za pokal SD SCT iz Murske Sobotice. Med 12 ekipami je zmagala ekipa Noršinec s 521 krogi pred Borisem Kidričem 479, Panonijo 473, Muro 466, ABC Pomurko 447 krogov. Med posamezniki je bil najboljši Štefan Balaško (Nor.) s 179 krogi pred Karlom Turnerjem (Nor.) 176, Baligačem (Gančani) 170 ter Brankom Bukovcem (Nor.) in Janezom Horvatom (Mura) po 166 krogov. Tekmovanje šteje za prvo kolo letne lige.

MALI NOGOMET

Pomurski prvak SCTPU Murska Sobotica

V Murski Soboti je bilo srednješolsko prvenstvo v malem nogometu. Rezultati — GS Radenci: SKŠ Lendava 6:7, SDES MS: SKŠ Rakičan 2:3, ZŠ MS: SCTPU 2:7, SDS Ljutomer: SKŠ Lendava 3:1, SCTPU: SKŠ Rakičan 2:1, SKŠ Rakičan: Ljutomer 2:2 in SCTPU MS: Ljutomer 7:0. Vrstni red: 1. SCTPU Murska Sobotica, 2. SKŠ Rakičan in 3. SDS Ljutomer. Najboljši strellec je bil Tratnjek z 8 goli.

KOŠARKA

Prvi SCTPU MS

Na srednješolskem prvenstvu Pomurja v košarki za ženske so sodelovale tri ekipe. Rezultati — SDES: SCTPU 38:43, SCTPU: SDS Ljutomer 32:10 in SDES: SDS Ljutomer 20:0. Vrstni red: 1. SCTPU Murska Sobotica, 2. SDES Murska Sobotica in 3. SDS Ljutomer.

PNL

Rezultati — 15. kolo				
Hotiza:Veržej	15	11	2	2 37:16
Bakovci:Belinka	15	9	4	2 31:19
Renkovi:Turmšče	15	9	2	4 40:23
Rakičan:Odranci	15	8	4	2 29:14
Dobrovnik:Lipa	15	7	4	4 19:16
Črenšovci:Čarda	15	7	4	4 19:16
Bakovci	15	6	3	5 26:27
Turmšče	15	5	2	8 32:27
Hotiza	15	5	2	8 24:26
Rakičan	15	5	2	8 25:37
Renkovi	15	4	3	8 21:35
Lipa	15	2	5	8 17:34
Čarda	15	1	13	11:38

I. MNL MS				
Radgona:Dokležovje	15	7	4	4 19:16
Ljutomer:Tromejnik	15	6	3	5 26:27
Apac:Filovci	15	5	2	8 32:27
Ižakovci:Pušča	15	5	2	8 24:26
Tešanovci:Tišina	15	5	2	8 25:37

II. MNL-zahod				
Rezultati — 9. kolo	15	7	4	4 19:16
Hodoš:Šalovci	15	6	3	5 26:27
Cankova:Grad	15	5	2	8 32:27
Serdica:Rogašovci	15	5	2	8 24:26
Puconci so bili prosti	15	5	2	8 25:37

II. MNL-vzhod				
Rezultati — 9. kolo	15	7	4	4 19:16
Bratanci:Križevci	15	6	3	5 26:27
Vrelec:Selo	15	5	2	8 32:27
Romah:Bogojina	15	5	2	8 24:26
Prosenjak:Gančani	15	5	2	8 25:37

I. ONL Lendava

Rezultati — 12. kolo				
Mladost:Nedelica	15	7	4	4 19:16
Lakoš:Petišovci	15	6	3	5 26:27
Deloza:Kapca	15	5	2	8 32:27
Kobilje:Bistrica	15	5	2	8 24:26
Mostje:Nafta	15	5	2	8 25:37

II. MNL-zahod

Rezultati — 9. kolo				
Hodoš:Šalovci	15	7	4	4 19:16
Cankova:Grad	15	6	3	5 26:27
Serdica:Rogašovci	15	5	2	8 32:27
Puconci so bili prosti	15	5	2	8 24:26

II. MNL-vzhod

Rezultati — 9. kolo				
Bratanci:Križevci	15	7	4	4 19:16
Vrelec:Selo	15	6	3	5 26:27
Romah:Bogojina	15	5	2	8 32:27
Prosenjak:Gančani	15	5	2	8 24:26

Za nagrado odojek

V Satahovcih bo v počastitev prvega maja 4. tradicionalni turnir v malem nogometu. Zrebanje ekip bo v torek, ekipe pa se lahko prijavijo tudi kasneje. Najboljše ekipe bodo prejele štiri pokale. Pripravili pa so tudi nagrado — odojka.

SPEEDWAY — REP. PRVENSTVO

PREPRIČLJIVA ZMAGA ARTURJA HORVATA

V Petišovcih je bila v nedeljo 2. dirka za republiško prvenstvo v speedwayu, ki si jo je ogledalo okrog tisoč ljubiteljev tega športa. Sodelovalo je 13 tekmovalcev iz štirih klubov. Največ uspeha je imel domačin Artur Horvat, ki je bil nepremagljiv. Zmagal je namreč v vseh petih vožnjah. Uspeh je tudi tretje mesto domačina Lazarja Cabe, medtem ko je zmagovalac prve letošnje dirke Albert Kocmut iz Gornje Radgone zasedel šele peto mesto.

Rezultati 2. dirke za republiško prvenstvo: 1. Horvat (GV Lendava) 15, 2. Omerzel (Krško), 14, 3. Čaba (GV Lendava) 13, 4. Gerjevič (Krško) 12, 5. Kocmut (Gornja Radgona) 11, 6.—7. Žibert in Gorjup (oba Krško) po 9, 8. Kalin (Ljubljana) 7, 9.—10. Zamuda (Gornja Radgona) in Pintar (Ljubljana) po 6 točk. Vrstni red po dveh dirkah: 1. Horvat (GV) 27 točk, 2. Kocmut (GR) 25, 3. Gerjevič (Krško) 23, 4. Čaba (GV) 21, 5.—6. Žibert in Gorjup (oba Krško) po 20, 7. Kalin 19, 8. Omerzel 14, 9. Matjašec 13 in 10. Šimonka 12 točk. T. Gider

HOKI NA TRAVI

ZMAGA ABC POMURKE

V 10. kolu tekmovanja prve zvezne lige — zahod je ABC Pomurka v Začetju premagala ekipo Jedinstva z 2:0. Oba gola je dal Časar. ABC Pomurka je tako obdržala 5. mesto z 9 točkami. V naslednjem kolu pa igra doma s Concordijo iz Zagreba. Kljub rednemu prvenstvu je ekipa ABC Pomurke sodelovala na II. mednarodnem turnirju v dvoranskem hokeju v Gradcu in zasedla 5. mesto. V predtekmovalju je izgubila z ekipo Učce iz Gradca 1:7 in igrala neodločeno s HAK Traun 5:5. V borbi za peto mesto je premagala UNI iz Gradca s 6:2.

KONJSKI ŠPORT

Zmagi Dimitrije MS in Labispeda

V Zagrebu je bila letošnja otvoritvena kasaška dirka, na kateri so sodelovali tudi ljutomerski kasači in dosegli nekaj odličnih uvrstitev. Najboljši kilometerski čas (1:21,7) je dosegla Dorica MS z Markom Slavičem ml., ki je v sedmi dirki zasedla drugo mesto. Sicer pa sta zmagali Labispeda z Brankom Sršenom iz Banovca v prvi in Dimitrija MS z Markom Slavičem st. v šesti dirki. Drugo mesto sta zasedli Faum (Slana) in Fita Sršen, tretji je bil Pančo (Jureš), Rebeka (Puhr) je bila peta, Lero (Hanžekovič) pa šesti.

V nedeljo bodo kasaške dirke v Ljutomeru, kjer bo na sporedu šest točk. V ospredju zanimanja ljubiteljev kasaškega športa bo prvi tek krožne dirke za prvenstvo Slovenije, kjer bo nastopilo 12 konj, in pa hitra dirka, kjer bo štartalo 7 konj.

ROKOMET

DERBI DOBILA DELOZA

V tekmovanju druge republiške ženske rokometne lige — vzhod je ekipa Deloze v derbi tekmi za naslov prvaka v Veliki Polani premagala ekipo Izlake Zagorje z 21:16. Najboljše strelke pri Polani: Gamze. Vugrinec in Hožjan po 4. Rokometnice Belinke pa so izgubile v Sevnici z Lisco z 19:21. Najboljši strelki: Kociper 12 in Baša 3. V moški konkurenciji je Krog na Ptuj premagal Dravo s 30:20. Najboljši strellec v ekipi Kroga je bil Varga, ki je dosegel 8 golov. V Gornji Radgoni je ekipa Sempetra premagala domače moštvo s 27:22. Najboljša strelca pri Radgoni: Merčnik 7 in Adam 5.

ODBOJKA

POMURJE V FINALU

V telovadnici Mure v Murski Soboti je bil polfinalni turnir v odbojki za kadete, na katerem so sodelovale štiri ekipe iz severovzhodne Slovenije. Rezultati — Pomurje—Stavbar 2:0, Pomurje—Sempeter 2:0 in Pomurje—Fužinar 2:0. Mladi odbojkarji Pomurja iz Murske Sobotice so tako brez poraza zasedli prvo mesto in se

uvrstili v sklepni del tekmovanja, ki bo 24. maja v Ljubljani. Z zmago v Murski Soboti pa so si odbojkarji Pomurja iz Murske Sobotice že zagotovili najmanj tretje mesto v Sloveniji, kar je lep uspeh.

Vrstni red: 1. Pomurje, 2. Sempeter, 3. Fužinar in 4. Stavbar.

STRELSTVO

ZMAGALA SD MURA

Na strelišču v Murski Soboti je bilo kvalifikacijsko tekmovanje za vstop v drugo republiško strelsko ligo. Med šestimi ekipami je zmagala SD Mura iz Murske Sobotice s 1438 krogi pred SD Jovo Jurkovič Videm in SD Koloman Flisar Tišina po 1427 krogov, Panonijo Murska Sobotica 1426, SD Štefan Kovač Turmšče 1.403 in SD Obrtnega združenja Ljutomer 1.392 krogov. Med posamezniki je bil najboljši Janez Horvat (Mura) s 369 krogi pred Antonom Kocbekom (Videm) 365, Francem Balaškom (Mura) 364

33,6 MILIJONA DINARJEV

V akciji dodatnega zbiranja sredstev za dograditev in opremljanje kirurgije v Rakičanu je bilo v prvem trimesečju letošnjega leta od enodnevni zasluzkov nakazanih 25.192.000 dinarjev, iz krajevnih skupnosti pa 8.578.000 dinarjev. Večina sredstev je bila nakazana iz soboške in lendavske občine, medtem ko so nakazali iz ljutomerske in radgonske občine simbolična.

Prispevki krajevnih skupnosti iz soboške občine: KS Turoplje MS 52.000, KS Boris Kidrič MS 28.000, Sodišnici 48.000, Kukeč 17.000, Križevci 44.000, Lončarovi 56.000, Veščica 12.000, Černelavci 69.000, Kupšinci 76.000, Čepinci 250.000, Budinci 115.000, Košarovi 37.000, Kramarovi 20.000, Križevci 8.000, Lucova 102.000, Boreča 86.000, Šulinci 113.000, Stanjevci 108.000, Peskovci 79.000, Motvarjevci 206.000, Hodoš 389.000, Brezovci 146.000, Martinje 68.000, Panovci 18.000, Prosenjakovi 108.000, Središče 82.000, Polana 87.000, Pušča 720, Ivanovci 90.000, Nemčavci 114.000, Selo-Fokovci 438.000, Jurij 173.000, Bogojina 731.000, Petrovci 165.000, Adrijanci 135.000, Ocinje 34.000, Ratkovci 71.000, Gradišče 84.000, Čikečka vas 150.000, Pordašinci 71.000, KS Park MS 22.000, Cankova 110.000, Lipa 401.000, Martjanci 77.000, Bogojina 178.000, Ivanjevci 56.000, Ropašovi 90.000,

Dolenci 200.000, Šalovci 444.000, Niskova 209.000, Krašči 930, Satahovi 95.000, Skakovci 23.000, Serdica 281.000 in Kančevci 63.000 dinarjev. Iz lendavske občine: Turnišče 35.000, Kapca 156.000, Hotiza 284.000, Radmožanci 310.000, Genterovci 107.000, Kamovci 100.000, Brezovica 172.000 in Velika Polana 336.000 dinarjev. Iz ljutomerske občine: Ljutomer 10.000 dinarjev. Iz radgonske občine: Videm ob Ščavnici 79.000 dinarjev.

Enodnevni zasluzki — soboška občina: OŠ Grad 92.000, Druž. pravobranilec MS 14.000, Sodišče združenega dela MS 10.000, Astra 29.000, PZC Delovna skupnost 270.000, Panonija 347.000, Potrošnik — Preskrba 1.220.000, Potrošnik — Veleprodaja 676.000, Potrošnik — Merkur 540.000, Potrošnik DSSS 317.000, Potrošnik — Izbira 679.000, ŽG Ljubljana 247.000, Obč. skupnost za zaposlovanje 80.000, OŠ Bogojina 67.000, OŠ

Šalovci 53.000, Carinarnica 236.000, OS ZSS MS 25.000, OŠ Puconci 140.000, VVO MS 389.000, SDEŠ MS 122.000, MGZ za Pomurje 30.000, OŠ Beltinci 140.000, Dom oskrbovancev Rakičan 154.000, Medobčinske inšp. službe 294.000, SDK MS 402.000, Zdrav. šola Rakičan 63.000, Dimnikar Beltinci 58.000, PZC ZSMH 149.000, Pomurske lekarne 268.000, ZD Murska Sobota 841.000, Splošna bolnišnica 1.708.000, Agromer-kur DSSS 174.000, Agromer-kur — Transport 137.000, Agromer-kur — Perutnina 17.000, Agromer-kur — Perutnina 508.000, OŠ Prosenjakovci 84.000, OŠ Fokovci 40.000, Temeljno sodišče 33.000, Osnovnošolski zavod MS 610.000, MS ZKS 14.000, OK ZKS 20.000 dinarjev. Iz lendavske občine: DU 11.000, OK ZSMS 8.000, OK ZKS 16.000, DS SIS 58.000, OS ZSS 12.000, OK SZDL 15.000, DS DPS 354.000, KZ Lendava — DSSS 52.000, TZO Črenšovci 33.000, TZO Lendava 80.000, TZO Hotiza 21.000, DS HKS Lendava 23.000, Carinarnica 37.000, Ina-Nafta — Raziskovanje 252.000, Ina-Nafta — Strojne delavnice 1.055.000, Ina-Nafta — Petrokemija 557.000, Ina-Nafta — Energetika 229.000, Ina-Nafta — Rafinerija 541.000, Ina-Nafta — DSSS 918.000, Deloza V. Polana 367.000, TZO Turnišče 29.000, TZO Dobrovnik 22.000, ŽG Ljubljana 67.000, DS SIS 54.000, Obč. sodnik za prekrške 18.000, Opekarna Dolga vas 147.000, VVO Lendava 199.000, OŠ J. K. — J. Lendava 69.000, Glasbena šola Lendava 20.000, VIZ DSSS 28.000, OŠ DL Lendava 276.000, OŠ Kobilje 35.000, OŠ Odranci 47.000, OŠ Turnišče 75.000, OŠ Črenšovci 68.000, OŠ Genterovci 41.000, OŠ Bistrica 59.000, OŠ V. Polana 67.000, OŠ Dobrovnik 58.000, TMK Lendava 86.000, Elektromat. Lendava 1.404.000, GV — TVO Lendava 1.193.000, GV — Varis Lendava 539.000, GV — Montaža 907.000, in GV — DSSS 746.000 dinarjev. Iz ljutomerske občine: PMS SZDL 6.000, OK ZSMS 7.000, ZD Ljutomer 240.000, KZ Veržej 289.000, Pekarna Ljutomer 72.000, OŠ Šafarsko 59.000, OŠ Bučkovci 40.000, OŠ Stročja vas 60.000, VVO Ljutomer 62.000, OŠ I. C. Ljutomer 130.000, OŠ Cezanjenci 50.000, Dom Lukavci 110.000, Carinarnica 5.000, Glasbena šola Ljutomer 27.000, KZ Križevci — DSSS 40.000, OŠ Križevci pri Ljutomeru 105.000, F. M.

V skladu s planom stanovanjske gradnje Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Murska Sobota

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE MURSKA SOBOTA

RAZPISUJE

NATEČAJ

za zbiranje soinvestitorjev za gradnjo garaž na območju Lendavske ulice v Murski Soboti.

I. SPLOŠNI PODATKI O GRADNJI:

Garaža je velika 13 m². Načrtovana cena za m² znaša 98.846 din. Začetek gradnje je predviden v juniju.

II. NATEČAJNI POGOJI:

Na natečaj se lahko prijavijo družbenopravne osebe in zasebniki, ki nameravajo uporabljati prostor v skladu z namensko uporabo. Za garažo je načrtovana cena 1.285.000 din, ki jo mora soinvestitor v celoti plačati pred začetkom gradnje. Za financiranje gradnje garaže obstaja možnost najetja posojila pri LB Pomurski banki Murska Sobota.

III. DRUGA POROČILA:

Pisne prijave pošljite na Samoupravno stanovanjsko skupnost občine Murska Sobota, Trg zmage 4, »za razpis«. RAZPISNI ROK TRAJA 15 dni od objave natečaja.

Vse informacije lahko dobite osebno ali po telefonu na Samoupravni stanovanjski skupnosti Murska Sobota (telefon 22-127).

Prijavljeni soinvestitorji natečaja morajo v 15 dneh po natečaju skleniti soinvestitorsko pogodbo.

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Murska Sobota

ZAHVALA

V 76. letu starosti me je zapustila draga žena

Marija Mataj

iz Petanjec

Iskreno se zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom in vsem, ki ste jo pospremili na njene zadnje poti, ji darovali vence, šopke ali v druge namene.

Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za lepo odpete žalostinke in predstavniku KS za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: mož Mirko in vsi njeni

V SPOMIN

3. maja mineva žalostno leto, odkar je ugasnilo srce naše ljube žene in mame

Frančiške Lazar

roj. Zakoč
iz Stanjevcev

Že leto dni te zemlja krije, v gomili tihi mirno spiš, srce ljubeče več ne bije, in ti se več ne prebudiš.

Tiho in mirno, kot si živela, si odšla tja, kjer ni trpljenja in ne bolečine. Težko je življenje brez tebe, naš dom, ki si ga gradila in imela tako rada, je pust in prazen, odšla si od nas, ko bi te najbolj potrebovali. Ostali so le sledovi tvojih pridnih rok, in naša neizmerna hvaležnost za vse, kar si storila za nas.

Hvala vsem, ki obiskujete njen grob, prinašate cvetje in prižigate sveče.

ŽALUJOČI: VSI TVOJI

ZAHVALA

V 70. letu starosti nas je za vedno zapustil ljubljani brat, stric, svak, tast in dober prijatelj

Jože Bertalanič

iz Nuskove 86

Globoka bolečina je ostala v naših srcih, naj mu bo lahka domača zemlja. Iskrena hvala osebju infektorskega oddelka bolnišnice v Rakičanu, posebej dr. Knafliju, dr. Bedernjaku in dr. Hulovi, ki so mu pomagali v najtežjih trenutkih. Hvala vsem, ki so darovali za sv. maše in druge dobrodelne namene.

Žalujoče sestre: Albina, Milka in Terezija

Že truplo moje bo trohnelo, in glej... pa kaj sem in kako, to pač ne bo ljudi skrbelo.

(Lermontov)

ZAHVALA

Gospod življenja je poklical k sebi našega dragega očeta

Franca Novaka

upokojenega zidarskega mojstra
iz Veščice

Ob boleči izgubi se toplo zahvaljujemo vsem, ki so pokojnikov spomin počastili z lepo mislijo, iskreno človeško besedo, s cvetjem, petjem ali so kakorkoli izrazili, da so cenili njegovo delo in ga spoštovali.

Hvala za tako številno spremstvo do njegovega mirnega, zadnjega doma. Hvala vsem za pomoč v tistih bridkih urah in ob žalostnem slovesu.

Šalinci, 21. aprila 1986

VSI NJEGOVI

Spomin na mater pokopano, komu ni drag? Komu ni svet? Umrje mati vsem prerano, naj tudi sto užije let.

(A. Medved)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, babice in prabibe

Veronike Kuhar

roj. Cipot
iz Puconec

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njene zadnje poti, ji darovali vence in cvetje, nam pa pisno ali ustno izrekli sožalje.

Hvala dr. Horvatu in osebju internega oddelka bolnišnice v Murski Soboti za zdravljenje, predstavniku KS Puconci za poslovilne besede, g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter kolektivu in učencem 5. razreda OŠ Puconci.

Žalujoči: VSI NJENI

ZAHVALA

Kruta in težka bolezen nam je v 53. letu starosti vzela nadvse dobrega moža, očeta, dedka, brata in tasta

Ivana Mertika

iz Turnišča

Delo in trpljenje, bilo tvoje je življenje, nam ostala je praznina in velika bolečina.

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za pomoč in tolažbo v najtežjih trenutkih. Posebna hvala dr. Brozoviču in med. osebju pljučnega oddelka bolnišnice v Rakičanu. Prisrčna hvala ž. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, Mariji Gjerkeš za poslovilne besede in delovni organizaciji tozd Planika Turnišče ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

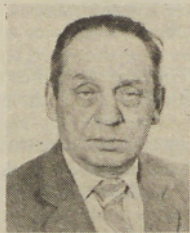
Žalujoči: žena Marija, sin Ciril in hčerka Micka z družinama, brata Anton in Štefan z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 65. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat, stric, svak in sosed

Viljem Lesic

iz Trdkove

Pomlad se na zemljo vrne, petje slavcev se zbudi, v cvetje zemlja se zagrne zame pa pomladi ni.

(S. Jenko)

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za pomoč v težkih trenutkih, za darovane vence in šopke, izrečeno sožalje ter vsem, ki ste ga spremljali v velikem številu na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu. Hvala vsem gasilcem za poslednjo izkazano čast in številno spremstvo na poslednji poti.

Žalujoči: žena Ana, sinova Franc in Albin, hčerka Marija z možem Rudijem, vnukinja Elizabeta, brat Tone z družino in drugo sorodstvo

URADNE OBJAVE

Leto XXI

Murska Sobota, dne 30. aprila 1986

Št. 14

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA,
LJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA

Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

Vsebina

117. Samoupravni sporazum o temeljih plana občinske zdravstvene skupnosti Murska Sobota za obdobje 1986/1990

118. Samoupravni sporazum o temeljih plana občinske izobraževalne skupnosti Murska Sobota za obdobje 1986—1990

119. Sklep o razpisu referenduma za spremembo namembnosti krajevnega samopriskevka v KS Ižakovci

120. Odredba o javni razgrnitvi ureditvenega načrta melioracijskih območij Hodoš—Dolenci in Markovci—Šalovci

121. Sklep o izvolitvi podpredsednikov in članov Izvršnega sveta Skupščine občine Murska Sobota

122. Sklep o razrešitvi družbenega pravobranilca samoupravljanja v M. Soboti

123. Sklep o določitvi članov izvršnega sveta, ki bodo vodili upravne organe občine Murska Sobota

124. Sklep o določitvi števila članov izvršnega sveta Skupščine občine Murska Sobota

125. Odlok o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov občanov občine Lendava za leto 1985

117

Na podlagi 115. člena Zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 1/80) in 25. člena Zakona o zdravstvenem varstvu (Uradni list SRS, št. 1/80) sklenemo delavci, drugi delovni ljudje in občani združeni v Občinski zdravstveni skupnosti Murska Sobota

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O TEMELJIH PLANA OBČINSKE ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI MURSKA SOBOTA ZA OBDOBJE 1986—1990

1. člen

Delavci, drugi delovni ljudje in občani v občinski zdravstveni skupnosti (v nadaljnjem besedilu: udeleženci sporazuma) s tem samoupravnim sporazumom določamo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti pri zagotavljanju zdravstvenega varstva v letih 1986—1990 cilje, usmeritve in prednostne naloge pri razvijanju zdravstvenega varstva, pogoje za zagotavljanje zdravstvenih storitev, merila za vzpostavljane družbenoekonomskih odnosov svobodne menjave dela med uporabniki in izvajalci, druge medsebojne obveznosti kot tudi način zagotavljanja socialne varnosti v zvezi z zdravstvenim varstvom.

S sklenitvijo tega sporazuma opredelimo tudi način in pogoje izvajanja nalog, ki jih bomo skupaj z drugimi občinskimi zdravstvenimi skupnostmi uresničevali v Medobčinski zdravstveni skupnosti Pomurja oziroma v Zdravstveni skupnosti Slovenije.

2. člen

Upoštevač predvidene možnosti gospodarskega in socialnega razvoja v občini, zdravstveno stanje prebivalstva in njegove interese po zadovoljevanju potreb na področju zdravstvenega varstva, določamo udeleženci sporazuma za obdobje 1986—1990 naslednje cilje:

- boljše zdravstveno stanje prebivalstva z zmanjšanjem obolevnosti oziroma njihovih posledic zlasti pri najpogostejših in najresnejših obolenjih,
- učinkovitejše in boljše zdravstveno varstvo prebivalstva z izboljšanjem dostopnosti predvsem preventivnih in specialistično-ambulantnih storitev,
- povečanje motiviranosti in odgovornosti občanov, za njihov aktivnejši odnos oz. skrb do lastnega zdravja,
- večja skrb organizacij združenega dela za zdravje delavcev in skrb za varstvo okolja,
- boljše strokovno povezanost temeljnih zdravstvenih organizacij v občini oziroma v medobčinski zdravstveni skupnosti ter doslednejšo izpeljavo delitve dela med njimi,
- nadaljnji razvoj družbenoekonomskih odnosov svobodne menjave dela in delegatskega sistema z uresničevanjem načel o enakem družbenoekonomskem položaju uporabnikov in izvajalcev zdravstvenih storitev.

3. člen

Pri načrtovanju zdravstvenega varstva bomo udeleženci sporazuma opredelili kot prednostne naloge:

- širitev zdravstveno-vzgojne dejavnosti,
- ukrepe in aktivnosti za večjo samozaščitno in zaščitno dejavnost občanov predvsem na področju kroničnih obolenj in poškodb izven dela,

— zgodnje odkrivanje in zdravljenje raka na rotilih in dojki, zmanjševanje rizičnih nosečnosti, zmanjševanje umrljivosti otrok ter zgodnje odkrivanje in zdravljenje zobne gnilobe,

— hitrejši razvoj preventivnih in dispanzerskih metod dela pri preprečevanju, odkrivanju, zdravljenju in rehabilitaciji bolezni srca in ožilja ter duševnih motenj in sladkorne bolezni,

— zmanjšanje vpliva nevarnosti okolja s strokovnim nadzorom in raziskovalnim delom v higiensko-epidemiološki dejavnosti.

Pri načrtovanju zdravstvenih dejavnosti in zmogljivosti bomo zagotovili materialne in druge pogoje za:

— širjenje obsega in kvalitete dela v enotah splošne medicine, medicine dela, preventivnega zobozdravstva ter dispanzersko obravnavo mladostnikov in odraslih s področja mentalne higiene,

— nadaljnjo širitev obsega zdravljenja in nege bolnikov na domu,

— strokovno in kadrovsko krepitev tistih dejavnosti, ki odgovarjajo množičnemu obolenju prebivalstva na našem področju,

— izvajanje zdravstvene vzgoje in izobraževanja,

— opravljanje nalog mentorstva,

— opravljanje raziskovalnih nalog s področja zdravstva.

Udeleženci sporazuma bomo skupaj z drugimi zdravstvenimi skupnostmi v medobčinski zdravstveni skupnosti Pomurja in Zdravstveni skupnosti Slovenije dajali prednost nalogam za medsebojno usposabljanje osnovne zdravstvene dejavnosti, da prevzame nadzor nad zdravstvenim stanjem občanov in ukrepom za zmanjšanje bolnišničnega zdravljenja v okviru, ki je strokovno-medicinsko in ekonomsko sprejemljiv.

4. člen

V občinski zdravstveni skupnosti si bomo uporabniki po načelih solidarnosti zagotavljali celovite potrebe po zdravstvenih storitvah v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem, zdravljenjem in rehabilitacijo obolelih ter poškodovanih občanov izven dela. Pogoji in postopki za uresničevanje teh pravic občanov bodo ostali nespremenjeni oziroma se bomo o njih enotno sporazumeli z ostalimi zdravstvenimi skupnostmi v okviru Zdravstvene skupnosti Slovenije.

Za storitve v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem, zdravljenjem in rehabilitacijo poklicnih bolezni in poškodb na delu bomo vzpostavili solidarnost med temeljnimi organizacijami združenega dela. S to solidarnostjo bomo pomagali tistim TOZD, ki bodo kljub podvzetim ukrepom varstva pri delu, imeli takšne stroške za zdravstvene storitve na tem področju, da bi to ogrozilo socialno varnost njihovih delavcev. Do solidarnostne pomoči pri zagotavljanju pravic do zdravstvenih storitev v zvezi s poklicnimi boleznimi in poškodbami na delu bodo upravičene temeljne organizacije združenega dela, ki bodo:

— uresničile predpisane ukrepe za varstvo pri delu,

— imele v določenem obdobju koledarskega leta izdatke za zdravstvene storitve v zvezi s poklicnimi boleznimi in poškodbami na delu v višini, ki presega 5 % sredstev, združenih v zdravstveni skupnosti za zagotavljanje pravic do zdravstvenih storitev (iz dohodka).

Udeleženci sporazuma bomo širili obseg storitev, ki si jih bomo zagotavljali z vzpostavljanjem odnosov neposredne svobodne menjave dela. Tako si bomo delavci zagotavljali postopoma čedalje večji del storitev s področja medicine dela, splošne medicine, zobozdravstva in z neposrednim sporazumevanjem z izvajalci. V zdravstveni skupnosti bomo zmanjšali obvezno združevanje sredstev za zdravstvene storitve organizacijam združenega dela, ki si te storitve zagotavljajo same, vendar do ravni, ki predstavlja solidarnostno dogovorjeni standard za ta ožja področja za vse uporabnike v občini.

5. člen

V občinski zdravstveni skupnosti si bomo uporabniki v letih 1986—1990 zagotavljali socialno varnost v zvezi z zdravstvenim varstvom skladno z opredelitvami iz samoupravnega sporazuma o uresničevanju zdravstvenega varstva (Uradni list SRS 26/83).

Za tisti del pravic do nadomestil osebnega dohodka v časučasne nezmožnosti za delo zaradi bolezni in poškodb, ki si jih delavci in drugi delovni ljudje zagotavljajo v organizacijah združenega dela, bomo vzpostavili medsebojno solidarnostno pomoč med TOZD. To solidarnost bomo uresničevali v občinski zdravstveni skupnosti z ustreznim združevanjem sredstev. Do teh sredstev bodo upravičene temeljne organizacije združenega dela, ki bodo:

- podvzele in uresničile ukrepe za varstvo pri delu,
- imele odsotnost z dela zaradi bolezni in poškodb v določenem obdobju, vsaj za 30 % višjo kot je regionalno povprečje,
- po enotno dogovorjenih merilih ter osnovah izplačale v istem obdobju na račun nadomestil osebnih dohodkov zaradi bolezni oziroma poškodb svojih delavcev, ki presegajo 30 % zneska združenega v zdravstveni skupnosti za zdravstvene storitve za isto obdobje.

6. člen

Za načrtovanje zdravstvenih zmogljivosti in dejavnosti bomo udeleženci samoupravnega sporazuma upoštevali normative in standarde, ki bodo skladni z dogovorjenimi cilji, razvojnimi usmeritvami in prednostnimi nalogami iz tega sporazuma. Z njimi bomo:

- prispevali k nadaljnji usposobitvi in povečanju učinkovitosti dejavnosti splošne medicine, medicine dela, preventivnega zobozdravstva in psihiatrične dejavnosti in osnovni zdravstveni dejavnosti,
- omogočali povečanje obsega storitev na področju zdravstvene prosvete in vzgoje, zdravljenje in nege bolnikov na domu na področju preventivnih in dispanzerskih metod dela pri obvladovanju kronično-degenerativnih obolenj in na najbolj deficitarnih področjih, oziroma le na tistih ožjih področjih, kjer je to pogojeno z uresničevanjem zastavljenih ciljev in prednostnih nalog.

V okviru osnovne zdravstvene dejavnosti bomo uvedli v skladu s specifičnostmi bolevalanja prebivalstva na našem področju nekatere nove ožje dejavnosti, same mreže ambulant v občini ne bomo širili.

Skupaj z drugimi občinskimi zdravstvenimi skupnostmi na območju medobčinske zdravstvene skupnosti Pomurja in Zdravstvene skupnosti Slovenije bomo načrtovali nadaljnje zmanjševanje bolnišničnega zdravljenja do strokovno opravičljive meje in prenašanje teh storitev na specialistično-ambulantno in osnovno zdravstveno dejavnost.

Poleg nalog iz prejšnjega odstavka tega člena bo občinska zdravstvena skupnost zagotovila materialne in druge pogoje za razvoj enotnega računalniškega zdravstveno informacijskega sistema in sicer tako, da bo v letih 1986—1990 postopoma vzpostavila regionalno zdravstveno-informacijsko enoto.

7. člen

Občinska zdravstvena skupnost bo v svojem programu posebej ovrednotila dejavnosti in ukrepe, ki se nanašajo na področje zdravstvene vzgoje in prosvete, sistematične in preventivne preglede posameznih skupin občanov, ukrepe v zvezi z obvladovanjem rizičnih faktorjev za nastajanje obolenj srca in ožilja, za zgodnje odkrivanje raka stih obolenj, v zvezi s preprečevanjem in obvladovanjem zlobnih obolenj, kot tudi na drugih področjih zdravstvene preventive.

Ta sredstva bodo v odnosih svobodne menjave dela lahko pridobile zdravstvene organizacije, predvsem osnovna dejavnost, le če bo uresničila dogovorjeni preventivni program v občini. Občinska zdravstvena skupnost bo sredstva za preventivni program oziroma prednostne naloge iz tega sporazuma povečala v letih 1986—1990 z večjo stopnjo rasti kot je predvidena rast sredstev za zdravstveno varstvo v občini.

8. člen

Uporabniki in izvajalci bomo storitve osnovne dejavnosti v odnosih svobodne menjave dela ovrednotili tako, da bomo v ceno storitev vračunali:

- osebne dohodke z normativi dogovorjenega števila delavcev v zdravstvenih organizacijah v takšni višini, da se njihova raven najpozneje v letu 1986 izenači z ravni osebni dohodkov drugih delavcev v združenem delu v občini,
- materialne stroške skladno z normativi za enote storitev in skladno z gibanjem dogovorjenega obsega storitev ter z gibanjem cen materialov na tržišču,
- sredstva amortizacije za opremo v 100-odstotni zakonsko predpisani višini, za ostala osnovna sredstva pa v letih 1986 in 1987 na realni ravni iz leta 1985 ter v naslednjih letih prav tako v 100-odstotni zakonsko predpisani višini,
- sredstva skupne porabe TOZD v višini, ki se bo najpozneje leta 1986 izenačila z višino sredstev skupne porabe, kot si jo zagotavljajo drugi delavci v združenem delu v občini,
- sredstva rezerv, zakonskih in drugih obveznosti v višini, ki jo opredeljujejo predpisi oziroma samoupravni sporazumi.

Udeleženci sporazuma bomo skupaj z drugimi občinskimi zdravstvenimi skupnostmi v medobčinski zdravstveni skupnosti Pomurja vrednotili storitve specialistične in bolnišnične dejavnosti na enak način, po istih kriterijih kot je to opredeljeno v prvem odstavku

tega člena. Za osebne dohodke in skupno porabo TOZD bomo načrtovali skladno z njihovo višino v združenem delu, v medobčinski zdravstveni skupnosti Pomurja.

Cene oblikovane po elementarnih kalkulacijah iz tega člena bodo veljale za storitve, ki bodo opravljene v okviru dogovorjenega delovnega načrta posamezne zdravstvene organizacije. Za storitve, ki bi sicer bile opravljene, a ne bi bile v skladu z dogovorjenim planom, bomo udeleženci poravnali le izjemoma.

Uporabniki in izvajalci bomo po sprejemu srednjeročnega plana skupnosti sprejeli tudi 5-letne samoupravne sporazume o svobodni menjavi dela, s katerimi bomo podrobneje uredili medsebojne pravice in obveznosti.

9. člen

Udeleženci sporazuma bomo v ceno zdravstvenih storitev vključevali tudi sredstva pospešene amortizacije za investicije v zdravstvene objekte, nujno obnovo opreme ter za opremo novih dejavnosti in metod dela, vezanih na uspešno in učinkovito opravljanje nalog. O teh sredstvih odločijo uporabniki in izvajalci s samoupravnimi sporazumi o svobodni menjavi dela.

10. člen

Udeleženci sporazuma bomo za uresničevanje programa zdravstvenega varstva občinske zdravstvene skupnosti združevali sredstva v znesku

leta 1986	2.175.051 din
leta 1987	2.300.252 din
leta 1988	2.405.975 din
leta 1989	2.516.624 din
leta 1990	2.632.431 din

Za uresničevanje pravic do zdravstvenih storitev, opredeljenih v samoupravnem sporazumu o uresničevanju zdravstvenega varstva in skladno s tem sporazumom bomo združili:

- delavci v združenem delu in drugi delovni ljudje iz dohodka 11,10 % po osnovi bruto osebnega dohodka,
- kmetje 27,5 % od katastrskega dohodka.

Za uresničevanje pravic s področja socialne varnosti v zvezi z zdravstvenim varstvom, ki ga uresničujemo v zdravstveni skupnosti bomo združevali:

- delavci in drugi delovni ljudje 0,50 % od bruto osebnega dohodka,
- združeni kmetje 0,50 % od povprečnega bruto osebnega dohodka v SR Sloveniji v preteklem letu.

Občinska zdravstvena skupnost lahko razporedi sredstva po opredelitvah iz 2. odstavka tega člena le za pokrivanje stroškov zdravstvenih storitev, za potrebe delovanja zdravstva v izrednih razmerah in pogojih splošnega ljudskega odpora, za razvoj računalniškega sistema v zdravstvu ter dogovorjene skupne naloge v občinski, medobčinski in republiški zdravstveni skupnosti.

Sredstva, združena po opredelitvah iz tretjega odstavka tega člena se lahko uporabljajo le za zagotavljanje socialne varnosti v zvezi z zdravstvenim varstvom.

11. člen

V letih 1986—1990 bomo v občinski zdravstveni skupnosti določili participacije uporabnikov pri uveljavljanju pravic do zdravstvenih storitev najmanj enake višine teh zneskov, enotno dogovorjenih v Zdravstveni skupnosti Slovenije. Na ta način bomo iz sredstev osebne porabe občanov zbrali okrog 2,5 % potrebnih sredstev za pokrivanje stroškov za zdravstvene storitve.

12. člen

Z združenimi sredstvi v občinski zdravstveni skupnosti si bomo delavci, drugi delovni ljudje in občani zagotavljali uresničevanje dogovorjenih pravic do zdravstvenih storitev in socialne varnosti po načelih medsebojne solidarnosti.

Poleg tega bomo iz teh sredstev zagotavljali:

- uresničevanje nalog pri usposabljanju in opremljanju zdravstvenih organizacij za delovanje v izjemnih razmerah in pogojih splošnega ljudskega odpora,
- za vzpostavitev računalniškega zdravstveno informacijskega sistema v občinski oziroma medobčinski zdravstveni skupnosti,
- za solidarnostne naloge v okviru Zdravstvene skupnosti Slovenije in medobčinske zdravstvene skupnosti,
- za skupne naloge na ravni republiške zdravstvene skupnosti,
- za naložbe v investicije.

13. člen

Na podlagi opredelitev iz sporazuma o temeljih plana medobčinske zdravstvene skupnosti Pomurja soglašamo udeleženci sporazuma, da vzpostavimo z drugimi občinskimi skupnostmi na območju medobčinske skupnosti sistem vzajemnosti pri zagotavljanju pravic uporabnikov do zdravstvenih storitev.

14. člen

Za uresničevanje solidarnostnih nalog v Zdravstveni skupnosti Slovenije bo občinska zdravstvena skupnost združevala sredstva po enotni evidenčni prispevni stopnji na bruto osebni dohodek; višino te stopnje bo vsako leto s finančnim načrtom ugotovila skupščina Zdravstvene skupnosti Slovenije.

15. člen

Občinska zdravstvena skupnost po enotni prispevni stopnji ne zagotavlja z lastnimi sredstvi uresničevanja zagotovljenega programa, zato bo ob upoštevanju zakonskih obvez ter meril in kriterijev iz samoupravnega sporazuma o usklajevanju planov Zdravstvenih skupnosti v SR Sloveniji prejela v posameznih letih solidarnostna sredstva na ravni republike v višini, izraženi v odstotni vrednosti lastnega zagotovljenega programa iz leta 1984 in sicer:

leta 1986	12,46 %
leta 1987	19,94 %
leta 1988	30,44 %
leta 1989	30,44 %
leta 1990	30,44 %

16. člen

Občinska zdravstvena skupnost je poleg sredstev solidarnosti za zagotovljeni program upravičena tudi do sredstev solidarnostne pomoči, če ima nepričakovane in nadpovprečne izdatke za posamezne vrste zdravstvenih storitev in če ti izdatki presegajo 3 % letnega finančnega načrta skupnosti in so se v tekočem letu pojavili na novo.

17. člen

Občinska zdravstvena skupnost bo izločala na poseben račun sredstev in za izjemne razmere tako, da bodo do leta 1988 dosegle 5 % povprečnih izdatkov za zdravstvene storitve v minulem letu, po letu 1988 pa bo zagotovila vsako leto razliko v višini porabljenih sredstev. Ta sredstva bo občinska zdravstvena skupnost združila zdravstveni skupnosti Slovenije, v kolikor bi nastopile v posameznih občinah nepredvidene okoliščine, ki občutno povečajo potrebe po zdravstvenih storitvah epidemije nalezljivih bolezni, večje število poškodb občanov izven dela, elementarne nesreče in druge izjemne razmere (potresi, poplave, ekološke katastrofe, toča, požar, zastrupitve in podobno).

18. člen

Občinska zdravstvena skupnost bo v planu zagotovila potrebna sredstva za naloge s področja ljudske obrambe in družbene samozagrade v skladu z obrambnimi načrti. V ta namen bo zbirala sredstva po stopnji 0,10 % od planiranega bruto osebnega dohodka delavcev v občini.

19. člen

Za naloge skupnega pomena iz programa Zdravstvene skupnosti Slovenije bodo delavci in drugi delovni ljudje v občinski zdravstveni skupnosti združevali sredstva v Zdravstveni skupnosti Slovenije po enotni stopnji bruto osebnega dohodka delavcev v občini. Višina te stopnje bo določena z vsakoletnim finančnim načrtom zdravstvene skupnosti Slovenije.

20. člen

Zneske iz tega sporazuma, ki so opredeljeni v stalnih cenah leta 1985, bomo udeleženci sporazuma tekoče valorizirali skladno z opredelitvami iz družbenega plana občine in pri tem upoštevali inflacijske količnike, ki jih bo ugotovil Zavod SR Slovenije za družbeno planiranje. Valorizacijo bomo opravili s sprejetjem letnih načrtov skupnosti kot tudi medletnimi vsklajevanji z nominalnimi rastmi posameznih parametrov, pomembnih za vrednotenje programa skupnosti. Po istih načelih bomo v zdravstveni skupnosti valorizirali tudi finančne načrte zdravstvenih organizacij, s katerimi sklepamo sporazume o svobodni menjavi dela.

21. člen

Udeleženci sporazuma bomo tekoče, najmanj pa enkrat letno, preverjali uresničevanje tega samoupravnega sporazuma. Pri tem pooblašamo skupščino zdravstvene skupnosti, da ukrepa, v kolikor bi prišlo do motenj oziroma odstopanj v izvajanju tega sporazuma.

Posebej jo pooblašamo, da ukrepa:

— če bi prišlo do sprememb v zmogljivostih zdravstvenih organizacij združenega dela, s katerimi bi bilo otežkočeno uresničevanje dogovorjenih ciljev ali nalog ali občutnega povečanja obsega opravljenih storitev. Pooblašamo jo, da podvzame potrebne aktivnosti, da bodo načrtovani cilji uresničeni in da bo opravljanje zdravstvenih storitev potekalo skladno s planom.

— če bi pri posameznih organizacijah združenega dela — udeležencih sporazuma prišlo do resnejših motenj v poslovanju tako, da ne bi bili sposobni združevati sredstev po opredelitvah iz tega sporazuma. V tem primeru sme skupščina pristati, da te organizacije ne plačujejo prispevka za zdravstveno varstvo le v primerih, ko izplačujejo svojim delavcem z jamčeni osebni dohodek oziroma v drugih primerih predlagati udeležencem spremembo sporazuma o temeljih plana in s tem tudi prerazporeditev pravic in obveznosti med udeleženci v občinski zdravstveni skupnosti.

22. člen

Ta samoupravni sporazum velja, ko ga sprejmejo udeleženci in se uporablja od 1. januarja 1986. S tem dnevom preneha veljati samoupravni sporazum o temeljih plana Občinske zdravstvene skupnosti M. Sobota za obdobje 1981—1985 ter aneks št. 1 k temu sporazumu.

Ta sporazum se objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 976/1985-1-1/1

Datum: 22. 1. 1986

UDELEŽENCI

Na podlagi določb 22. člena Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Občinske zdravstvene skupnosti M. Sobota za obdobje 1986—1990 je skupščina OZS M. Sobota na skupni seji zbora uporabnikov in izvajalcev dne 25. 4. 1986 sprejela

UGOTOVITVENI SKLEP

I.

Skupščina Občinske zdravstvene skupnosti M. Sobota ugotavlja, da je Samoupravni sporazum o temeljih plana Občinske zdravstvene skupnosti M. Sobota za obdobje 1986—1990 sklenjen.

II.

Na podlagi podpisov podpisnikov ugotavljamo da je SaS o temeljih planov OZS za obdobje 1986—1990 podpisalo od 180 udeležencev 159 udeležencev ali 88,3 %.

III.

Podpisani SaS o temeljih plana Občinske zdravstvene skupnosti M. Sobota za obdobje 1986—1990 se hrani in je na vpogled vsem udeležencem na Skupni strokovni službi SIS družbenih dejavnosti občine M. Sobota

Številka: 976/1985-1-1/1

Datum: 25/4-1986

Predsednik skupščine:
Evgen Horvat, l. r.

118

Delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, drugi delovni ljudje v samoupravnih organizacijah in skupnostih ter občani v krajevnih skupnostih, ki uresničujejo svobodno menjavo dela kot uporabniki ali izvajalci programov storitev na področju vzgoje in izobraževanja v Občinski izobraževalni skupnosti Murska Sobota

sklepamo

na podlagi 23. člena Zakona o svobodni menjavi dela na področju vzgoje in izobraževanja (Uradni list SRS št. 1/80)

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O TEMELJIH PLANA OBČINSKE IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI MURSKA SOBOTA ZA OBDOBJE 1986—1990

PROGRAM OSNOVNEGA IZOBRAŽEVANJA V OBČINI

1. člen

Uporabniki in izvajalci (v nadaljnjem besedilu: udeleženci), združeni v občinski izobraževalni skupnosti (v nadaljnjem besedilu: OIS) M. Sobota bomo v obdobju 1986—1990 zadovoljili potrebe po vzgoji in izobraževanju, s tem, da bomo vključili v osnovno šolo naslednje število šoloobveznih otrok:

Zap. št.	Osnovna šola	1986	1987	1988	1989	1990	Opomba
1.	Bakovci	324	323	332	335	342	COŠ
2.	Beltinci	903	891	875	863	842	
	Melinci	53	52	49	49	40	COŠ
3.	Bogojina	288	291	196	299	306	
4.	Cankova	302	306	303	313	315	
5.	Fokovci	149	151	150	152	146	
6.	Grad	434	427	438	432	437	
7.	Gor. Petrovci	287	288	275	274	279	
8.	Kuzma	229	232	235	233	235	
9.	I. M. Sobota	1010	1020	1000	960	949	
10.	II. M. Sobota	570	570	580	560	560	
11.	III. M. Sobota	910	920	920	900	890	
12.	IV. M. Sobota	110	125	135	145	155	

OŠ s prilagojenim programom za lažje duševno prizadete otroke in del. uspos.

13. Prosenjakovci	163	153	160	172	149	dvojezična
14. Puconci	600	613	616	573	584	
15. Rogašovci	388	412	435	429	432	
16. Šalovci	154	138	137	140	139	
Markovci	32	30	33	29	34	COŠ
17. Tišina	535	549	540	510		
SKUPAJ	7.441	7.491	7.509	7.376	7.337	

Poleg potreb, opredeljenih v 1. odstavku, bomo udeleženci zadovoljili tudi potrebe po osnovnem izobraževanju odraslih, izražene s številom vpisanih v osnovno šolo za odrasle pri Delavski univerzi Murska Sobota.

2. člen

Izvajalci združeni v OIS M. Sobota bomo izvajali naslednje programe storitev:

- program storitev, s katerim se uresničuje predmetnik z učnimi načrti za osnovno šolo.
- program storitev, s katerim se uresničuje predmetnik z učnimi načrti za celodnevno šolo.
- program storitev, s katerim se uresničuje razširjeni program interesnih dejavnosti.
- program storitev, s katerim se uresničuje predmetnik z učnimi načrti za podaljšano bivanje.
- program storitev, s katerim se uresničuje predmetnik z učnimi načrti v organizacijah za usposabljanje otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.
- program storitev, s katerimi se uresničuje razširjeni program interesnih dejavnosti.
- program storitev, s katerim se uresničuje predmetnik z učnimi načrti za podaljšano bivanje.
- prevozi učencev v šolo v skladu z zakonom.
- program storitev glasbene šole.
- program storitev delavske univerze.
- program osnovnošolskega izobraževanja odraslih.
- program storitev delegatskega izobraževanja.
- program storitev šole v naravi za 4. in 5. razred.
- program storitev za zagotovitev prehrane učencev.
- program storitev vzgoje in izobraževanja za učence na zdravljenju v bolnišnici.
- program storitev društev in družbenih organizacij, ki se s svojimi programi vključujejo v proces vzgoje in izobraževanja.

3. člen

Pri izvajanju vzgojnoizobraževalnih programov za zagotavljanje obveznega osnovnega šolanja bomo izvajalci upoštevali naslednje standarde in normative:

I. STANDARDI STORITEV

1. Program storitev mora učencem nuditi pouk in druge oblike vzgojnoizobraževalnega dela v takšnem obsegu in kvaliteti kot jo določajo:

- obvezni predmetnik z učnimi načrti za osnovne šole.
- prilagojeni predmetnik z učnimi načrti za lažje duševno prizadete otroke in s programom delovnega usposabljanja.
- predmetnik z učnimi načrti za osnovno izobraževanje odraslih.
- brezplačni prevoz šoloobveznih učencev.
- šolske ekskurzije:

od 1.—3. razreda v območju občine do 20 km v eno smer
od 4.—8. razreda v območju SR Slovenije do največ 120 km v eno smer.

2. Program storitev mora učencem zagotoviti:

- da v oddelku ni več kot 32 učencev in ne manj kot 16 s tem,

da je:

- v oddelku dvojezične šole lahko največ 24 učencev,
- v kombiniranem oddelku učencev iz dveh razredov ima lahko največ 24 učencev,
- v kombiniranem oddelku učencev iz treh razredov lahko največ 16 učencev,
- v oddelku organizacije za usposabljanje lahko največ 15 učencev, vendar v prvem razredu ne več kot 9, v drugem oziroma tretjem razredu pa ne več kot 11;

b) da v skupini, ki se oblikuje z delitvijo oddelka, kadar to terjata učni načrt, ni več kot 20 učencev;

c) da v skupini za delovno usposabljanje ni več kot 7 na prvi, 8 na drugi in 9 na tretji stopnji delovnega usposabljanja.

3. Vzgojnoizobraževalna organizacija mora za izvajanje pouka in drugih oblik vzgojnoizobraževalnega dela zagotoviti zadostno število učiteljev in drugih strokovnih delavcev, ki izpolnjujejo z zakonom predpisane in na podlagi zakona določene pogoje.

II. NORMATIVI:

1. Normativi za oblikovanje oddelkov in skupin:

- Oddelki se oblikujejo praviloma za učence istega razreda (čisti oddelki). Če ni dovolj učencev za čiste oddelke se oddelki oblikujejo za učence dveh ali treh oddelkov (kombiniran oddelki).

b) V oddelku je praviloma toliko učencev, kolikor dopušča standard. Manj učencev je v oddelkih lahko:

— če gre za edini oddelki istega razreda, ki ga ni mogoče združiti v kombiniran oddelki, v organizacijah za usposabljanje najmanj 5 v prvem razredu in najmanj 6 od drugega razreda dalje.

— manj učencev v oddelkih je lahko tudi takrat, ko z razporeditvijo po 32 učencev istega razreda, zadnji oddelki ne bi bil polnoštevilni.

— v dvojezični šoli z madžarskim učnim jezikom je v edinem oddelku istega razreda lahko tudi manj kot 16 učencev.

V skupini za delovno usposabljanje na prvi razvojni stopnji mora biti vsaj 5, na drugi razvojni stopnji vsaj 6 in na tretji razvojni stopnji vsaj 7 učencev.

2. Normativi dela pedagoških delavcev:

a) tedenska učna obveznost:

— 20 ur neposrednega vzgojnoizobraževalnega dela, za katero se zahteva najmanj višja strokovna izobrazba,

— 66 ur neposrednega vzgojnoizobraževalnega dela za učitelje v oddelkih podaljšane bivanja,

— 25 ur neposrednega vzgojnoizobraževalnega dela v oddelku bolnišnice.

b) priprave na pouk in drugo delo v zvezi z izvajanjem vzgojnoizobraževalnega programa v času, ki preostane do 42 ur tedensko.

3. Normativi za druga dela v zvezi z izvajanjem programa storitev:

a) delo ravnatelja: 42 ur tedensko na 16 oddelkov,

b) administrativna in računovodska dela: 63 ur tedensko na 16 oddelkov,

c) dela hišnika in kurjača: 42 ur tedensko na 16 oddelkov,

d) delo snazilke 42 ur tedensko za:

— 450 m² čistilne površine (ladijski pod)

— 500 m² čistilne površine (nelakiran parket)

— 700 m² čistilne površine (vinaz, teraco ali lakirani parket).

d) delo kuharice 42 ur tedensko za:

— 300 malic v nemehanizirani kuhinji,

— 400 malic v polmehanizirani kuhinji,

— 500 malic v mehanizirani kuhinji

4. Normativi za ekskurzije — ena ekskurzija letno:

a) 1.—3. razred — območje občine do 20 km v eno smer

b) 4.—8. razred — območje SR Slovenije do 120 km v eno smer.

MERILA ZA VREDNOTENJE ZAGOTOVLJENEGA PROGRAMA

4. člen

Obseg in zahtevnost vzgojnoizobraževalnega in drugega potrebnega dela, kot tudi oblikovanje oddelkov in učnih skupin določamo na podlagi enotnih osnov standardov in normativov.

5. člen

Vrednost zagotavljenega programa, ki temelji na obveznem predmetniku in učnem načrtu osnovne šole in drugih pravicah učencev po zakonu o osnovni šoli, se izraža z enoto storitve, ki jo predstavlja oddelki.

6. člen

Izhodišče za vrednotenje vloženega dela je doseženi povprečni osebni dohodek zaposlenih v osnovnem šolstvu v SR Sloveniji. Pri tem se upošteva v ceni storitve opredeljena stopnja zahtevnosti dela ter dogovorjena razmerja v zahtevnosti tega dela.

Za delo v posebnih pogojih se količnik iz prejšnjega odstavka poveča:

a) za delo z učenci v kombiniranem oddelku iz dveh razredov za 15 %,

b) za delo z učenci v kombiniranem oddelku iz treh razredov za 20 %,

c) za vodenje osnovne šole za 35 %,

d) za delo z učenci v delovnem usposabljanju za 20 %.

7. člen

Sredstva za skupno porabo delavcev vračunavamo v višini povprečnih izplačanih sredstev skupne porabe v gospodarstvu v SR Sloveniji v tekočem letu za potrebno število delavcev s polnim delovnim časom.

8. člen

Obveznosti iz dohodka za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb ter druge obveznosti, ki se na podlagi zakona krijejo iz dohodka, se upoštevajo v višini povprečnih stopenj prispevkov v SRS za tekoče leto.

9. člen

Sredstva rezerv so vračunana v zakonsko določeni višini.

10. člen

Sredstva za kritje materialnih stroškov za izvajanje zagotavljenega programa se vračunajo v višini 10 % od dohodka.

11. člen

Amortizacijski stroški so vračunani v normirani višini, pri čemer se pri izračunu upošteva:

- a) prostorski normativi: 6,6 m² na učenca v osnovni šoli.
v 1 izmeni (neto m²) 8,8 m² na učenca v organizacijah s prilagojenim predmetnikom in učnim načrtom, 9,9 m² na učenca v organizacijah za delovno usposabljanje
- b) koeficienti izmene: 1,2 v osnovni šoli
1,0 v organizacijah s prilagojenim predmetnikom in učnim načrtom, 1,0 v organizacijah za delovno usposabljanje
- c) povprečno število učencev v oddelku: 25 v osnovni šoli
10 v organizacijah s prilagojenim predmetnikom in učnim načrtom, 8 v organizacijah za delovno usposabljanje,
- d) stopnja odpisa: 1,5 % za zgradbe, oz. 4,5 % — zgradbe lesene konstrukcije
12,5 za opremo;
- e) cena na m² neto zazidane površine 71,520 din za nepremičnine in 11.445 din za opremo.

12. člen

Povračilo za prevoze učencev vračunamo po dejanskih stroških.

13. člen

Povračilo za ekskurzije vračunamo za razrede:

- od 1. do 3. razreda: 3.100 din na oddelek,
- od 4. do 8. razreda: 18.700 din na oddelek.

PROGRAM INVESTICIJ — REFERENDUMSKI PROGRAM

14. člen

v 000 din
v planskih cenah 1985

Investicija	Bruto površina v m ²	Vrednost
— Gradnja večnamenske telovadnice pri OŠ	2.226	360.120
— E. Kardelj v M. Soboti in zaklonišče	282	
— dograditev učnih prostorov OŠ v Bakovcih		
— dograditev telovadnice pri OŠ v Bakovcih	2.714	278.272
— dograditev telovadnice pri OŠ v Bogojini	438	39.280
— dograditev OŠ v Cankovi	400	41.600
— dograditev telovadnice pri OŠ A. Rotdajč Grad	400	41.600
— nadzidava Osnovne šole v Kuzmi	839	56.000
— razširitev OŠ K. Destovnik Kajuh v M. Soboti	1.793	156.800
SKUPAJ	8.244	973.672

15. člen

Za izgradnjo objektov referendumskega programa bomo uporabniki združili finančna sredstva iz občinskega samopriskpeva 0,50 % v višini 386.975 din, pospešene amortizacije v višini 245.578 din, prenosa sredstev iz preteklega referendumskega programa v višini 33.000 din, prispevki KS in SIS in OZD v višini 276.119 din in iz vzajemnosti pri izobraževalni skupnosti Slovenije v višini 32.000 din.

16. člen

Za večja vzdrževalna dela osnovnošolskih objektov bomo izvajalci združevali amortizacijska sredstva od nepremičnin v višini 100 % od obračunane amortizacije, za kar se bomo dogovorili z letnimi programi v skladu z določili Sam. sporazuma o združevanju amortizacije.

PROGRAM SKUPNIH NALOG V IZOBRAŽEVALNI SKUPNOSTI SLOVENIJE

17. člen

Naloge, ki so skupnega pomena za celotno področje vzgoje in osnovnega izobraževanja:

- strokovne in raziskovalne naloge, pomembne za področje osnovnega izobraževanja,
- vzgojnoizobraževalna dejavnost strokovnih društev, njihovih zvez in družbenih organizacij, ki s svojo dejavnostjo dopolnjujejo osnovnošolsko izobraževanje,
- sofinanciranje mladinskega periodičnega tiska,
- subvencioniranje izdaj učbenikov za učence osnovnih šol s prilagojenim predmetnikom in učnim načrtom, za kolikor so le-ti zaradi nizke naklade višji od stroškov izdaj učbenikov za osnovne šole,
- postopen prehod na celodnevno obliko dela v osnovnih šolah v občinah, ki so upravičene do solidarnostnih sredstev in sicer največ do 10 % oddelkov v letu 1990,
- sofinanciranje razvojno-inovacijskih in hospitacijskih dejavnosti osnovnih šol, ter pokrivanje dela stroškov hospitacij na opredeljenih hospitacijskih osnovnih šolah.

18. člen

Uporabniki, združeni v občinskih izobraževalnih skupnostih, bomo v Izobraževalni skupnosti Slovenije za navedene naloge iz 17. člena združevali sredstva po enotni prispevni stopnji iz bruto osebnega dohodka.

PROGRAM VZAJEMNEGA INVESTIRANJA

19. člen

Občinske izobraževalne skupnosti bomo v Izobraževalni skupnosti Slovenije združevale sredstva za investicije v osnovnošolski prostor na manj razvitih območjih, kot jih opredeljuje Zakon o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja v SR Sloveniji, v obsegu, ki omogoča izgradnjo 2000 m² nove površine letno.

20. člen

Delovni ljudje in občani, združeni v občinski izobraževalni skupnosti, bomo sredstva za obveznosti iz 19. člena združevali v Izobraževalni skupnosti Slovenije nepovratno, po enotni prispevni stopnji iz bruto osebnega dohodka.

PREOSTALE NALOGE

21. člen

Udeleženci bomo združevali sredstva za kritje obveznosti štipendiranja za kadrovske potrebe osnovnih šol.

22. člen

Udeleženci bomo glede na materialne možnosti uskladili program posodobitve učne tehnologije in opreme osnovnih šol.

23. člen

Za pokritje stroškov vzgojnoizobraževalnih dejavnosti na mladinskih delovnih akcijah bomo udeleženci združevali sredstva v skladu z družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi.

24. člen

Udeleženci bomo združevali sredstva za poravnavo obveznosti v plačilnem prometu ter za odplačilo anuitet za najete kredite v preteklih srednjeročnih obdobjih.

25. člen

Udeleženci bomo združevali sredstva za delovanje organov OIS, njihovih delovnih teles ter koordinacijskih odborov ter sofinancirali skupno strokovno službo.

ZDRUŽEVANJE IN PORABA SREDSTEV ZA IZVEDBO VSEH PROGRAMOV IN NALOG

26. člen

PREDLOG
v 000 din
v cenah 1985

Besedilo	Dovolje- na por. 1985	Korig. dov. por. 1985	1986	1987	1988	1989	1986—1990 1990 ^r	Povpreč. let. rast
I. PRIHODKI								
1. Združena sred. po prisp. stopnji	843.281	856.375	893.333	937.981	975.674	1.010.245	1.062.208	4,4
2. Sred. solidarnosti SRS	194.356	228.392	233.099	241.009	246.254	256.169	250.972	1,9
3. Sred. za dvojezičnost — SRS	12.219	12.700	13.144	13.604	14.080	14.574	15.084	3,5
4. Sredstva za Rome — SRS	8.489	8.489	8.785	8.785	8.785	8.785	8.785	1,0
5. Sredstva za COŠ — SRS	19.892	19.892	20.270	20.655	21.047	21.447	21.855	1,9
6. Sred. za MDA — SRS	287	287	297	307	318	329	341	3,5
SKUPAJ	1.078.524	1.126.135	1.168.928	1.222.341	1.266.158	1.311.549	1.359.245	3,8

II. ODHODKI

1. Program osnov. šol. izobražev.	966.815	1.612.855	1.072.302	1.122.115	1.162.511	1.204.361	1.248.280	5.809.569	4,3
2. Sofinansiranje glasbene šole	14.906	15.740	16.527	17.353	17.908	18.481	19.187	89.456	4,0
3. Delavska univerza	5.523	5.825	6.000	6.180	6.365	6.556	6.753	31.854	3,0
4. Sof. prog. skup. nalog SRS	4.380	4.380	4.657	4.820	4.988	5.164	5.343	24.972	4,1
5. Sof. prog. vzajemnosti SRS	231	231	3.400	3.520	3.644	3.770	3.902	18.236	—
6. Pospešena amortiz.	—	—	45.704	47.350	49.054	50.820	52.650	245.578	3,6
7. Sof. tehnične kulture	3.315	3.315	3.441	3.571	3.707	3.848	3.995	18.562	3,8
8. Sofinansiranje društev	800	800	830	861	894	928	963	4.476	3,8
9. Kadrovske štipendije	2.359	2.359	2.448	2.542	2.638	2.738	2.843	13.209	3,8
10. Delo samouprav. organov SIS	340	340	350	361	372	383	394	1.860	3,0
11. Sof. SSS SIS druž. dejavnosti	8.226	8.661	8.920	9.188	9.463	9.747	10.040	47.358	3,0
12. Poslovni stroški SIS	3.250	3.250	3.347	3.448	3.551	3.658	3.768	17.772	3,0
13. Invest. vlaganja — ref. prog.	67.406	67.406	—	—	—	—	—	—	—
14. Drugi odhodki	973	973	1.002	1.032	1.063	1.095	1.127	5.319	3,0

SKUPAJ 1.078.524 1.126.135 1.168.928 1.222.341 1.266.158 1.311.549 1.359.245 6.328.221

Prispevna stopnja 5,86 5,96 5,97 5,96 6,05 5,96

27. člen

Nominalno višino sredstev za posamezne naloge, opredeljene s tem sporazumom, bomo določali z letnimi planskimi akti v skladu s 75. členom Dogovora o temeljih družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1986—1990 tako, da bomo:

— v povračilu planirani del sredstev za osebne dohodke izvajalcev in sklada skupne porabe valorizirali skladno z rastjo povprečnega nominalnega osebnega dohodka na zaposlenega v gospodarstvu v občini;

— ostale elemente v cenah zagotovljenega programa povečali skladno z rastjo cen na drobno;

— revalorizirali programe storitev med letom ob periodičnih obračunih, celoletno pa po zaključnem računu.

28. člen

Če združevanje sredstev ne dosega s tem sporazumom predvidene višine ali dinamike, sprejmejo uporabniki in izvajalci program ukrepov za usklajitev obsega in pogojev nadaljnje svobodne menjave dela ter obsega odhodkov z razpoložljivimi sredstvi.

Med ukrepi iz prejšnjega odstavka so lahko: zmanjšanje obsega programov, ukinitve določenih programov, znižanje povračil izvajalcem in povečanje prispevkov uporabnikov.

29. člen

Če se izkaže, da ni mogoče uresničiti planskih nalog in da motenj ne more preprečiti skupščina z ukrepi, določenimi v prejšnjem členu, skupščina obvesti udeležence in začne postopek za spremembo tega sporazuma.

Steje se, da so pri uresničevanju planskih nalog nastale motnje, če:

1. se programi ne izvajajo v predvidenem obsegu in kvaliteti,
2. ni mogoče zagotoviti sredstev v dogovorjeni višini.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

30. člen

Skupščina OIS M. Sobota bo spremljala uresničevanje tega sporazuma in najmanj enkrat letno analizirala njegovo uresničevanje ter o tem obveščala udeležence.

31. člen

Nadzor nad izvajanjem tega samoupravnega sporazuma opravlja organ za samoupravni nadzor OIS M. Sobota.

Organ iz prejšnjega odstavka spremlja zlasti:

- skladnost planov OIS z določbami tega sporazuma,
- uresničevanje s tem sporazumom določenih planskih smotrov in nalog,
- spoštovanje standardov in normativov za oblikovanje cen storitev in povračil v svobodni menjavi dela,
- združevanje, usmerjanje in porabo sredstev za izvedbo s sporazumom določenih planskih ciljev in nalog.

32. člen

Ta samoupravni sporazum je sklenjen, ko skupščina OIS M. Sobota ugotovi, da je k njemu pristopila večina udeležencev.

Sporazum začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 1. 1. 1986 dalje.

ŠTEVILKA: 887/85-2-1/1

DATUM: januar 1986

UDELEŽENCI:

Na podlagi določb 32. člena Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Občinske izobraževalne skupnosti Murska Sobota za obdobje 1986—1990 je skupščina Občinske izobraževalne skupnosti Murska Sobota na skupni seji zbora uporabnikov in zbora izvajalcev dne 24. 3. 1986 sprejela

UGOTOVITVENI SKLEP

I.

Skupščina Občinske izobraževalne skupnosti M. Sobota ugotavlja, da je Samoupravni sporazum o temeljih plana Občinske izobraževalne skupnosti Murska Sobota za obdobje 1986—1990 sklenjen.

II.

Na podlagi podpisov podpisnikov ugotavljamo, da je Samoupravni sporazum o temeljih planov Občinske izobraževalne skupnosti za obdobje 1986—1990 podpisalo od 180 udeležencev 159 udeležencev ali 88,3 %.

III.

Podpisani Samoupravni sporazum o temeljih plana Občinske izobraževalne skupnosti Murska Sobota za obdobje 1986—1990 se hrani in je na vpogled vsem udeležencem na Skupni strokovni službi SIS družbenih dejavnosti občine Murska Sobota.

ŠTEVILKA: 887/85-2-1/1

DATUM: 24/3-1986

Predsednik skupščine:

Martin Puhar,

Martin Puhar,

119

Na osnovi Zakona o samoprispevku (Ur. list, SRS, št. 35/85) in Zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja (Ur. list SRS, št. 23/77) je Skupščina KS Ižakovci na seji dne 14. 4. 1986 sprejela

SKLEP

o razpisu referenduma za spremembo oz. dopolnitev 2. člena Sklepa o uvedbi krajevnega samoprispevka na območju Krajevne skupnosti Ižakovci, sprejetega na referendumu dne 4. oktobra 1981.

1. člen

Razpiše se referendum za območje Krajevne skupnosti Ižakovci za spremembo oz. dopolnitev programa iz 2. člena Sklepa o uvedbi krajevnega samoprispevka na območju Krajevne skupnosti Ižakovci, sprejetega na referendumu v Ižakovcih dne 4. oktobra 1981.

Referendum bo 15. maja 1986 v vaškem domu v Ižakovcih od 7.00 do 16.00 ure.

2. člen

Program iz 2. člena zgoraj navedenega sklepa o uvedbi samoprispevka se dopolni z alineo:

- sofinanciranje izgradnje zbiralnice mleka v Ižakovcih.

3. člen

Za izvedbo iz 2. člena tega sklepa se odobri 700.000,— din s samoprispevkom že zbranih sredstev.

4. člen

Morebitni ostanek sredstev iz 3. člena tega sklepa lahko razporedi SVET KS Ižakovci v skladu s finančnim načrtom za leto 1986.

5. člen

Pravico glasovanja na referendumu imajo občani, ki so vpisani v splošni volilni imenik in občani, ki še nimajo volilne pravice, so pa v delovnem razmerju.

6. člen

Volilci glasujejo tajno z glasovnico, ki ima naslednje besedilo:

GLASOVNICA

za glasovanje na referendumu dne 15. maja 1986 v vaškem domu v Ižakovcih za spremembo oz. dopolnitev programa iz 2. člena Sklepa o

uvedbi krajevnega samopriskpevka na območju KS Ižakovci za obdobje od 1. 1. 1982 do 31. 12. 1986, sprejetega na referendumu dne 4. oktobra 1981, v naslednji vsebini:

1.

Program iz 2. člena Sklepa o uvedbi krajevnega samopriskpevka na območju Krajevne skupnosti Ižakovci, sprejetega na referendumu v Ižakovcih dne 4. oktobra 1981 se spremeni oz. dopolni z alineo:
— sofinansiranje izgradnje zbiralnice mleka v Ižakovcih

2.

Svet KS Ižakovci se pooblašča, da morebitni ostanek sredstev od zgoraj navedene izgradnje razporedi v skladu s sprejetim finančnim načrtom za leto 1986.

GLASUJEM

»ZA«

»PROTI«

Volilec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedo »ZA«, če se s spremembo oz. dopolnitvijo programa strinja oziroma besedo »PROTI«, če se s spremembo oz. dopolnitvijo programa ne strinja.

7. člen

Ta sklep velja z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin.

Štev.: 206/21-86

Datum: 23. 4. 1986

PREDSEDNIK SKUPŠČINE
KAVAŠ JOŽE, l. r.

120

Na podlagi 37. in 38. člena Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. list št. 18/84 in 37/85) je Izvršni svet Skupščine občine M. Sobota na seji, dne 4/3—1986 sprejel

ODREDBO

o javni razgrnitvi ureditvenega načrta melioracijskih območij Hodoš—Dolenci in Markovci—Šalovci

I.

Javno se razgrneta osnutek ureditvenega načrta za melioracijski območji Hodoš—Dolenci in Markovci—Šalovci, ki ga je izdelal Zavod za ekonomiko in urbanizem Murska Sobota pod št. 5/86-UM/S.

II.

Osnutek ureditvenega načrta bo razgrnjen v prostorih Krajevnih skupnosti Hodoš, Čepinci in Šalovci ter v izlozbi zgradbe SO Murska Sobota (Titova cesta).

Javna razgrnitev bo trajala 30 dni od dneva objave v Uradnih objavah pomurskih občin.

III.

V času trajanja javne razgrnitve lahko dajo občani, organizacije, skupnosti in organi pismene pripombe k osnutku ureditvenega načrta Zavodu za ekonomiko in urbanizem Murska Sobota, Staneta Rozmana 5 ter Komiteju za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve občine Murska Sobota.

Številka: 351—1/86—4

M. Sobota, dne 14/3-1986

Predsednik
Izvršnega sveta SO M. Sobota
Pavel PONGRAC

121

Na podlagi 165. in 205. člena Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave, št. 12/80, 36/81, 11/84 in 4/86) je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Druženopolitičnega zbora, dne 14. aprila 1986 sprejela

SKLEP

o izvolitvi podpredsednikov in članov Izvršnega sveta Skupščine občine Murska Sobota.

I.

Za podpredsednika Izvršnega sveta sta izvoljena:
Peter BRUNEC
Anton SLAVIČ

II.

Za člane Izvršnega sveta so izvoljeni:
Erna BRUMEN
Mirko ČAČINOVIČ

Geza GIBIČAR
Vlado KEREČ
Stanko LEBAR
Edvard MLINARIČ
Ervin PITZ
Silvo PODLESEK
Jože ŠPILAK
Štefan VUČAK

III.

Ta sklep velja z dnem sprejetja in se objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 111—6/86-1

Murska Sobota, 14. aprila 1986

Predsednik
Zbora združenega dela
Drago RUŽIČ, l. r.

Predsednik
Zbora krajevnih skupnosti
Štefan ANTOLIN, l. r.

Predsednik
Druženopolitičnega zbora
Ivo OREŠNIK, l. r.

122

Na podlagi 165. člena Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave, št. 12/80, 36/81, 11/84 in 4/86) je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Druženopolitičnega zbora, dne 14. aprila 1986 sprejela naslednji ugotovitveni

SKLEP

I.

GERENČER Andreju, dipl. ekonomistu, iz M. Sobote, Prešernova 17, preneha s 14. aprilom 1986 funkcija druženega pravobranilca samoupravljanja v Murski Soboti.

II.

Ta sklep velja z dnem sprejetja in se objavi v uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 111-78/86-1

V Murski Soboti, 14. aprila 1986

Predsednik
Zbora združenega dela
Drago RUŽIČ, l. r.

Predsednik
Zbora krajevnih skupnosti
Štefan ANTOLIN, l. r.

Predsednik
Druženopolitičnega zbora
Ivo OREŠNIK, l. r.

123

Na podlagi 165. in 233. člena Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave, št. 12/80, 36/81, 11/84 in 6/84) je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Druženopolitičnega zbora, dne 14. aprila 1986 sprejela

SKLEP

o določitvi članov izvršnega sveta, ki bodo vodili upravne organe občine Murska Sobota

I.

Člani izvršnega sveta bodo vodili naslednje upravne organe občine Murska Sobota:

Komite za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj bo kot predsednik vodil

Vlado KEREČ

Komite za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve bo kot predsednik vodil

Silvo PODLESEK

Sekretariat za občo upravo bo kot sekretarka vodila

Erna BRUMEN

Sekretariat za notranje zadeve bo kot sekretar vodil

Edvard MLINARIČ

Sekretariat za ljudsko obrambo bo kot sekretar vodil

Stanko LEBAR.

II.

Ta sklep velja od dneva sprejetja in se objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 021-6/86-1
M. Sobota, 14. aprila 1986

Predsednik zbora združenega
dela
Drago RUŽIČ, l. r.

Predsednik zbora krajevnih
skupnosti
Štefan ANTOLIN, l. r.

Predsednik Družbenopolitičnega
zbora
Ivo OREŠNIK, l. r.

124

Na podlagi 205. člena Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave, št. 12/80, 36/81, 11/84 in 4/86) je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Družbenopolitičnega zbora, dne 14. aprila 1986 sprejela

SKLEP

o določitvi števila članov izvršnega sveta Skupščine občine Murska Sobota

I.

Izvršni svet skupščine občine Murska Sobota ima
— predsednika,
— dva podpredsednika in
— 10 članov.

Od skupnega števila bo 9 opravljal naloge iz pristojnosti izvršnega sveta profesionalno, 4 pa neprofesionalno. 6 članov bo poleg nalog v izvršnem svetu opravljal dela in naloge funkcionarja, ki vodi občinski upravni organ.

II.

Ta sklep velja od dneva sprejetja in se objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 021-4/86-5
V M. Soboti, 14. aprila 1986

Predsednik
Zbora združenega dela
Drago RUŽIČ, l. r.

Predsednik
Zbora krajevnih skupnosti
Štefan ANTOLIN, l. r.

Predsednik
Družbenopolitičnega zbora
Ivo OREŠNIK, l. r.

125

Na podlagi 261. člena zakona o davkih občanov (Ur. list SRS, št. 32/85), 21. člena pravilnika o knjiženju davkov občanov (Ur. list SRS, št. 2/73, 1/82 in 2/86) ter 277. člena statuta občine Lendava (Uradne objave št. 37/81) je Skupščina občine Lendava, na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 31. 3. 1986 sprejela

ODLOK

o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov občanov občine Lendava za leto 1985

1. člen

Potrdi se zaključni račun davkov in prispevkov občanov za leto 1985.

2. člen

Zaključni račun obsega:
bruto bilanco na obrazcu KD-6, bilanco na obrazcu ZR 1 in pregled dolgov in preplačil na obrazcu Zr 3.

3. člen

Zaključni račun davkov in prispevkov občanov izkazuje:

— zaostanek iz leta 1984	16.836.243,50
— obveznosti po odmeri	341.754.024,50
— obresti in stroški	4.253.951,00
— odpisi	7.126.209,00
— plačila	342.567.823,00
— zaostanek na dan 31. 12. 1985	13.150.187,00

4. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 422-1/85-8
Datum: 19/3-1986

Predsednik
Skupščine občine Lendava
Mirko HAJDINJAK, l. r.

Radijski in televizijski spored od 2. do 8. maja

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA
PRENOS OSREDNJEGA SLOVENSKEGA SPOREDA	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v soboto, 3. maja (sobotna reportaža), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (V spomin Titu, kmetijska oddaja), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v ponedeljek, 5. maja (šport, pri-spevek o SLO in družbeni samozasčiti), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v torek, 6. maja (pogovor v živo), 17.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Sotočje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v sredo, 7. maja (gospodarska tema), 17.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — »21-232« — glasbeno-propagandna oddaja, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Jazz... jazz... jazz, 16.30 — Aktualno v četrtek, 8. maja (kultura, 15-čemo odgovore na vaša vprašanja), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA
9.00 Poročila. 9.05 F. Milčinski: Zvezdica zap-spanka, predstava lutkovnega gledališča Ljubljana. 10.15 K. Kovič-J. Novak—M. Štular: Maček Muri, otroški musical. 11.05 Divje in lepe, francoski mladinski film. 12.30 Poročila. 12.35 Rezerviran čas. 14.45 Beli delfin, 5. del francoske risane nadaljevanke. 15.00 Merlin 13. — zadnji del nemške nadaljevanke. 15.25 Zagorski bljes, dokumentarna oddaja TV Zagreb. 16.10 Poročila. 16.15 Naša pesem — Mari-bor 86, reportaža. 16.45 Tito od blizu, 2. del dokumentarnega niza, TV Sarajevo. 17.15 Južnjak, ameriški film (8b). 18.45 Risanka. 19.00 Danes. Prvomajski nagradi. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Avtomanija, 8. del angleške dok. nanizanke. 20.30 R. B. Stewart — BERGERAC, 3. del angleške nanizanke. 21.30 Idealni par, ameriški film. Oddajniki II. TV mreže: 18.15 Poezija. 18.45 Zagorski blues, dokumentarna oddaja. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Mali koncert. 20.10 Lyon: Nogomet — finale PPZ, prenos (slov. kom.), v odmoru... 22.00 Poročila. 22.10 Cifra mož, jugoslovanski film (do 23.40).	8.00 Poročila. Otroška matineja — ponovitev oddaj. 9.25 Ex Libris M&M. 10.25 Naša pesem — Mari-bor 84 (UPZ E. Adamič), 12. oddaja. 10.55 Slovenski ljudski pesi: Primorska. 11.25 Na poti v inovacijsko družbo: Organizirano ustvarjalno delo in inovacije, 2. del serije. 11.55 Avtomanija, ponovitev 8. dela angleške dokumentarne serije. 12.20 Poročila (do 12.25). 15.55 Poročila. 16.00 Bustrov svet, danski mladinski film. 17.25 Tito od blizu. — zadnji del dokumentarnega niza TV Sarajevo. 18.25 Na zvezi, oddaja za stik s gledalci. 18.45 Risanka. 19.00 Danes. Turistični globus. 19.30 TV dnevnik. 20.15 Cerro Torre, reportaža. 20.55 Bergen: Izbor popevke Evrovizije, prenos. 23.45/00 Poročila. Oddajniki II. TV mreže: 13.15 Kako biti skupaj. 13.45 Ljudje posebnega kova: Tito, dokumentarni film. 15.15 Miti in legende. 15.30 Otroški program. 16.30 Devet dni preteklega leta, igrani film. 18.00 Človek, ki je pojedel volka, drama. 19.00 Narodna glasba. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Beograjski festival jazza. 20.30 Feliton. 21.15 Informativna oddaja. 21.25 Športna sobota. 21.45 Glasbeni večer.	13.00 Poročila — do 13.05. 13.50 Nikola Tesla, 9., zadnji del nadaljevanke TV Zagreb. 15.00 Prenos iz Hiše cvetja. 16.00 Tito, beseda in slika neke dobe, 4. del nanizanke TV Beograd. Spored za mlade: 18.20 Ljudska glasbila iz Makedonije: Gajde. 18.45 Risanka. 19.00 Danes. Podraski obzorik. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Vihre vojne, 16. del ameriške nadaljevanke. 21.00 Aktualno. Oddajniki II. TV mreže: 16.40 Prometni krog. 17.00 Lipica: Svetovni pokal v konjeništvu, dresura, prenos (tudi za JRT 2). 18.45 Izviri: Usode, dokumentarna serija. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Podoba časa 1760—2060: Gospodarski čudež Nemčije in Japonske, 10. del dokumentarne serije. 20.50 Včeraj, danes, jutri. 21.05 Po sledi nekega umetniškega dela. 21.35 Glasbena oddaja. 22.25 Pavlakovi, 2. del nemške nadaljevanke — do 23.10.	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v ponedeljek, 5. maja (šport, pri-spevek o SLO in družbeni samozasčiti), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v torek, 6. maja (pogovor v živo), 17.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Sotočje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v sredo, 7. maja (gospodarska tema), 17.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — »21-232« — glasbeno-propagandna oddaja, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Jazz... jazz... jazz, 16.30 — Aktualno v četrtek, 8. maja (kultura, 15-čemo odgovore na vaša vprašanja), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB
10.45 Otroški program, 11.15 Glasbeno-dokumentarna oddaja, 12.00 Otroški film, 13.30 Otroška oddaja, 14.00 Dnevnik, 14.15 Ob prvem maju, 14.45 Glasbena oddaja, 15.30 Dokumentarni program, 17.00 Catlow (film), 18.30 Narodna glasba, 19.30 Dnevnik, 20.00 Tito — dokumentarna serija, 20.25 Vihre vojne, 21.15 Zabavna oddaja.	8.50 Program za šolarje, 15.15 Narodna glasba, 16.00 Boks, 18.00 Oddaja narodne glasbe, 18.30 Dokumentarna oddaja, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Tito — dokumentarna serija, 20.55 Izbor za pesem Evrovizije, 23.30 Dnevnik.	10.20 Poročila, 10.30 Nedeljsko popoldne, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.55 Mali koncert, 14.10 Otroški film, 15.00 Prenos iz Hiše cvetja, 16.00 Nedeljsko popoldne, 19.30 Dnevnik, 20.00 Tito — dokumentarna serija, 20.50 Drama, 22.15 Športni pregled.	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v ponedeljek, 5. maja (šport, pri-spevek o SLO in družbeni samozasčiti), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v torek, 6. maja (pogovor v živo), 17.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Sotočje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v sredo, 7. maja (gospodarska tema), 17.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — »21-232« — glasbeno-propagandna oddaja, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Jazz... jazz... jazz, 16.30 — Aktualno v četrtek, 8. maja (kultura, 15-čemo odgovore na vaša vprašanja), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA
PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.05 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Komisar, 21.25 To so bili časi, 22.10 Umetnine	PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.35 Ponovitve, 13.20 Poročila, 14.35 Otroški in mladinski spored, 18.00 Tedenski tv spored, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Pogosto se pripeti nepričakovano, 21.00 Izbor Evrovizijske popevke.	PRVI PROGRAM 11.00 Vzhodni studio, 12.00 Usmeritev, 14.00 Otroški in mladinski spored, (vmes poročila o volitvah avstrijskega predsednika) 18.05 Avstrija v sliki, 18.35 Družinski magazin, 19.30 Čas v sliki 20.15 Praznik v divjini, 22.20 Tako imenovani slučaj 23.05 Nočni studio (vmes poročila o volitvah)	PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ponedeljkov šport, 21.15 Ceste San Franciska, 22.05 Vojna na bombnikov.	PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Pogosto se pripeti nepričakovano, 21.00 Izbor Evrovizijske popevke.	PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.35 Ponovitve, 13.20 Poročila, 14.35 Otroški in mladinski spored, 18.00 Tedenski tv spored, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Pogosto se pripeti nepričakovano, 21.00 Izbor Evrovizijske popevke.	PRVI PROGRAM 11.00 Vzhodni studio, 12.00 Usmeritev, 14.00 Otroški in mladinski spored, (vmes poročila o volitvah avstrijskega predsednika) 18.05 Avstrija v sliki, 18.35 Družinski magazin, 19.30 Čas v sliki 20.15 Praznik v divjini, 22.20 Tako imenovani slučaj 23.05 Nočni studio (vmes poročila o volitvah)
TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA
8.30 Ponovitve: Naš ekran: Prevržanje; Gospod Fitze; Športni muzej; Gisela May. 16.05 Poročila. 16.15 Resna glasba, Brahms. 16.35 Spored za 3 dni. 16.40 Strategija zmage, sovj. serija. 18.00 Okno, notranja politika. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Pot do finala, nato finalna nogometna tekma za pokal pokalnih prvakov. 22.00 Motnje blagostanja. 23.00 Presenetljive povesti. 23.25 TV dnevnik, himna.	8.30 Za otroke. 9.15 Časovni labirint. 9.40 Pionirsko letovišče Zanka. 10.20 Sokolka pesem. 10.45 Pesem doni. 15.25 Oglejmo si skupaj. 15.55 Srečno! 16.45 Ritmična športna gimnastika. 18.00 Delta. 19.00 Teden, aktualne reportaže. 20.00 Derrick, kriminalka. 21.00 Popevka Evrovizije, prenos. 24.30 Poročila, himna.	9.00 Šolska TV. 9.50 Ponovitve: Velike puščave; Od popevke do popevke. 11.25 Ženski rokomet. 16.05 Diredand. 16.45 Hišna nega, 4. del. 17.00 Ozkotirne železnice sveta, 1. del. 17.50 Dan matere. 18.20 Gnezdo ljubezni. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Fotografija v nasprotni luči, kitajski film. 21.35 Popotnik in lunin sjaj; Antal Szerb, in memoriam.	PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Pogosto se pripeti nepričakovano, 21.00 Izbor Evrovizijske popevke.	PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Pogosto se pripeti nepričakovano, 21.00 Izbor Evrovizijske popevke.	PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.35 Ponovitve, 13.20 Poročila, 14.35 Otroški in mladinski spored, 18.00 Tedenski tv spored, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Pogosto se pripeti nepričakovano, 21.00 Izbor Evrovizijske popevke.	PRVI PROGRAM 11.00 Vzhodni studio, 12.00 Usmeritev, 14.00 Otroški in mladinski spored, (vmes poročila o volitvah avstrijskega predsednika) 18.05 Avstrija v sliki, 18.35 Družinski magazin, 19.30 Čas v sliki 20.15 Praznik v divjini, 22.20 Tako imenovani slučaj 23.05 Nočni studio (vmes poročila o volitvah)
TV KOPER	TV KOPER	TV KOPER	TV KOPER	TV KOPER	TV KOPER	TV KOPER
14.15 Tv novice. 14.25 Uboga Klara, telenovela. 15.10 Film: Kapetan Leši. 16.50 Otroški program, risanke, mala zgodovina glasbe, Osamljeni jezdec, tv film. 18.55 Tv novice. 19.00 Odprta meja, oddaja v slovensčini. 19.30 Tvd — stičišče. 19.50 Odprt prostor. 20.30 Verdi — 6. del — Tv nadaljevanke. 22.00 Tvd vsedanes. 22.15 Časovni stroj, dokumentarec. 23.00 Nogomet: finale pokala pokalov.	14.15 Tv novice. 14.25 Uboga Klara — telenovela. 15.10 Film: Sissi. 17.20 Risanka. Kamen Marka Pola — telefilm. Osamljeni jezdec — telefilm. Osamljeni jezdec z zlatim uhanom — telefilm. 18.55 Tv novice. 19.00 Odprta meja — oddaja v slovensčini. 19.30 Tvd stičišče. 19.50 Kulturna panorama. 20.30 Film: Sissi. 22.45 Tvd vsedanes. 23.00 Nogomet: Finale pokala prvakov.	14.30 Josip Broz Tito — dokumentarec. 15.00 Beograd — hiša cvetja. Kome-moracija ob obletnici smrti Josipa Broza Tita. 16.00 Verdi — 6. del ponovitve. 17.30 Najmanjša predstava na svetu — risani film. 18.30 Uporaba kompjuterja — dokumentarec. 19.00 Colonel March — tv film. 19.30 Sivi dom — tv nadaljevanke VI. del. 20.30 Dossier: industrijska špijonaža — telefilm. 21.40 Lipica: Svetovno prvenstvo v dresuri. 22.30 Cameo theatre. 22.45 Pogled na svet.	PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Pogosto se pripeti nepričakovano, 21.00 Izbor Evrovizijske popevke.	PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Pogosto se pripeti nepričakovano, 21.00 Izbor Evrovizijske popevke.	PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.35 Ponovitve, 13.20 Poročila, 14.35 Otroški in mladinski spored, 18.00 Tedenski tv spored, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Pogosto se pripeti nepričakovano, 21.00 Izbor Evrovizijske popevke.	PRVI PROGRAM 11.00 Vzhodni studio, 12.00 Usmeritev, 14.00 Otroški in mladinski spored, (vmes poročila o volitvah avstrijskega predsednika) 18.05 Avstrija v sliki, 18.35 Družinski magazin, 19.30 Čas v sliki 20.15 Praznik v divjini, 22.20 Tako imenovani slučaj 23.05 Nočni studio (vmes poročila o volitvah)

prodam

BALIRANO IN NEBALIRANO SENO PRODAJ. Puconci 45. M-1805
 PLUG IMT PRODAJ. Alojz Rajtman, Dobrava 10, p. Križevci pri Ljutomeru. IN-19013
 URSUS C 335 IN KOSILNICO LAVERDA PRODAJ. Elica Karba, Stara Nova vas 36, p. Križevci pri Ljutomeru. IN-19012
 ZVOČNIKA 2 x 100 W, 4 ohme, prodam. Marjan Topolovec, Šprince 40, p. Ljutomer. IN-19011
 FIAT 750, neregistriran, v voznem stanju, lahko po delih, prodam. Petovari, Šafarsko 22 D, p. Ljutomer. IN-19008
 50 m PLETENE ŽICE, nove, širina 1,20 m ter hrastove plohe, 5 in 8 cm, večjo količino, prodam. Prodajni parceli, primerno za vikend ali vinograd na relaciji Štrigova—Razkrižje, sončna lega. Safarsko 22 D, p. Ljutomer. IN-19007
 TRAKTOR ZETOR 3511 S, mlado kravo, molzni stroj VITREX in svinjo, 130 kg, za zakol, prodam. Laci, Kobilje 47. M-2051
 2001 KLINTONA PRODAJ. Krapje 1, p. Veržej. M-2053
 MOPED AVTOMATIK s prikolicco ali brez prodam. Lendavska 50. M-2054
 TRAKTOR STEYR 188, 28 KS s koso prodam. Brezovci 60. M-2057
 NJIVO, 33 arov, ob glavni cesti M. Sobota—Bakovci (DOBEL), prodam ali zamenjam za njivo v okolici Maribora. Kličite po telefonu: 062 621 164. M-2058
 PRALNI STROJ, ohranjen, prodam. Beltinci, Kmečka 4. M-2059
 BREJO TELICO, kontrola A, prodam. Ivanovci 53. M-2060
 BELO VINO PRODAJ. Murska Sobota, Stefana Kuzmiča 27. M-2061
 VELIKO LESENO STISKALNICO ZA STISKANJE GROZDJA, kompletno, prodam. Franjo Lebar, Zelena gora 1, p. Štrigova, telefon 042 89643. M-2062
 TRAKTOR URSUS 560, 60 KM, prodam. Kobilje 22. M-2063
 DVE MLADI KRAVI, dobri mekarici, kontrola A, prodam. Velika Polana št. 187. M-2066
 KRAVE PO IZBIRI (IZMED TREH), prodam. Kovačevci 36. M-2067
 PRAŠICA ZA ZAKOL (po izbiri), prodam. Predanovci 54. M-2068
 AMI 8, letnik 1975, registrirano do aprila 1987, prodam. Telefon po 16. uri: 77 814. M-2070
 KUHINSKE ELEMENTE IN KOMBINIRANI ŠTEDILNIK (4 plin + 2 elektrika) ter pred-sobno garnituro prodam. Telefon: 22 769. M-2072
 MOTORNO KOLO T SLC, letnik 1983, prevoženost 4000 km, ugodno prodam. Milan Žnuderl, Police 29, p. Gornja Radgona. M-2074
 BOČNO KOSO ZA FERGUSON 35 prodam. Pertoča 46. M-2075
 KRAVO, staro pet let, brejo osem mesecev, avto LADO in kompletno črpalko za vodovod prodam. Odranci 2. M-2078
 HIŠO V MURSKI SOBOTI, novo, vseljivo, prodam. Informacije: odvetnik Hari, Cvetkova 16. M-2080
 VEČJO KMETIJO UGODNO PRODAJ. Naslov v upravi lista. M-2081
 KRAVO, brejo z drugim teletom šest mesecev, prodam. Stefan Bertalančič, Kruplinski 62, p. Grad. M-2083
 MOPED 15 SLC, star sedem mesecev, prodam za 160.000 din. Bakovci, Mladinska 32. M-2086
 TEŽKI VOZ z gumijastimi kolesi prodam. Krog, Murska 104. M-2087
 MLADO KRAVO, visoko brejo (po izbiri), prodam. Pečarovci 87. M-2089
 ZASTAVO 750, letnik 1974, registrirano do marca 1987, prodam. Janez Brunčič, Gornja Radgona, Cankarjeva 12. M-2090

OTROŠKO KOLO, skoraj novo, prodam. Rajnar, Cvetkova 14. M-2094
 SEMENSKI KROMPIR IGOR, druga množitev, prodam. Jože Štefko, Ivanci 33, p. Bogojina. M-2097
 WARTBURG, letnik 1978, v odličnem stanju, prodam. Ogled po 16. uri. Murska Sobota, Bevkova 5. M-2098
 FIAT 126 P, letnik 1976, registriran, vozen, garažiran, naprodaj. Branko Klemenčič, Dokležovje 165. M-2099
 OTAVO, hlevski gnoj in sod za gnojnico, 800 l ter dva kravja komata prodam. Krajna 28. M-2100
 RENAULT 4, letnik 1977, dobro ohranjen, prodam. Bratanci 135. M-2101
 NOV, ŠE NERABLJEN ŠTEDILNIK DERBY 84, nerabljen bojler, 30 l, in 55 m² tervola, debeline 5 cm, prodam. Nedelica 12, p. Turnišče. M-2102
 KABINO ZA TRAKTOR ZETOR, tribrazdne pluge in koso za ursus prodam. Dolnja Bistrica 32. M-2103
 MOTORNO KOLO DKW 250, letnik 1953, prodam. Ogled do 14. ure na železniški postaji v M. Soboti. M-2104
 VW 1303 S, letnik 1972, in kovčke KRAUSER za motor prodam. Ivanuša, telefon dopoldne: 73 003. M-2105
 4 VRATA (MAHAGONI) prodam. Trstenjakova 42. M-2106
 KLAVER PETROV PRODAJ. Dokležovje 13, telefon: 71 175. M-2107
 MLADO KRAVO s teletom, kontrola A, prodam. Pečarovci 77. M-2108
 ENOBRAZDNI OBRAČALNI PLUG, 10-colni, prodam. Jože Skledar, Kuzma 115. M-2109
 STABILIZATOR ZA BARVNI ALI ČRNO-BELI TELEVIZOR PRODAJ. Telefon po 19. uri: 22 035. M-2110
 KRAVO S TRETJIM TELE-TOM, kontrola A, in mladiče ovsarje prodam. Domajinci 26. M-2111
 SENO IN OTAVO, okrog 3200 kg, prodam. Stefan Fortun, Nedelica 47 (pri Ledavi). Ogled ob sobotah in nedeljah. M-2112
 PEČ ZA CENTRALNO OGREVANJE, 35.000 kalorij, z radiatorji in cevmi, novo, prodam. Naslov v upravi lista. M-2113
 ZASTAVO 101, registrirano do aprila 1987, prodam. Kološa, Puconci 59, telefon: 72 518. M-2117
 KRMNO PESO BRIGADIR prodam. Prosenjakovci 96 a. M-2119
 STAREJŠO ZIDANO HIŠO s 30 ari OHIŠNICE (elektrika, voda) v Brezovcih in televizor, črno-beli, še dobro ohranjen, ekran 61 cm, prodam. Černelavci, Lendavska 26. M-2122
 KOMBAIN CLAS, dizel, motorno kolo endura 175, in GOLF, bencin, prodam. Trnje 150. M-2123
 MOPED v odličnem stanju prodam. Murska Sobota, Severjeva 7. M-2124
 LADO 1200, karambolirano (po delih), leto izdelave 1978, prodam. Radenci, Gubčeva 12. M-2125
 PRIKOLICO ZA AVTO PRODAJ. Segovci 19, p. Apače. M-2127
 KROŽNO BRANO (20 diskov), malo rabljeno, prodam. Pečarovci 70. M-2128
 BAS KITARO IBANEZ IN IBANEZ DIGITALNI DELEY (EHO) prodam. Ivanci 4, telefon: 76 252. M-2130
 TRAKTOR DEUTZ, star eno leto, opravljenih 300 delovnih ur, prodam. Naslov v upravi lista. M-2128
 KOSILNICO BCS, malo rabljeno, ugodno prodam. Predanovci 19. M-2132
 OJAČVALEC SINUS, končna stopnja, 2 x 180 W, prodam. Stefan Mesarič, Lipovci 6. M-2134
 HLEVSKI GNOJ PRODAJ. Ana Škrlec, Černelavci, Gede-rovska 30. M-2135

OKNA S POLKNI, nova, brez stekel (dve 140 x 140 cm in eno 80 x 140 cm), ugodno prodam. Telefon: 76 657. M-MM
 REZAN LES ZA OSTREŠJE (špirovci 7,2 m), 9,2 m², prodam. Naslov v upravi lista. M-2137
 TRAKTOR 558 UGODNO PRODAJ. Mirko Kaučič, Gornji Ivanjci 21, p. Spodnji Ivanjci. M-2138
 BARVNI TELEVIZOR GORENJE ELECTRONIC, star osem let, z novim ekranom, prodam. Murska Sobota, Ul. 17. oktobra 19, telefon: 21 458. M-2139
 OBRAČALNIK BCS prodam. Kovačevci 23, p. Grad. M-2140
 POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO, pomivalno korito, štedilnik na trda goriva, mizo, stole in divan, rabljeno, prodam. Informacije po 15. uri: Cvetkova 28. M-2141
 HIŠO V MURSKI SOBOTI, ULICA PREKMURSKA ČETE, PRODAJ. Informacije v pisarni odvetnika Danila Harija, telefon: 23 122. M-2142
 POHIŠTVO ZA SPALNICO, NOVO, prodam za 180.000 din. Telefon dopoldne: Cvetka, 21 580 ali popoldne: 24 719. M-2143
 OPEL KADET B, letnik 1967, ugodno prodam. Kerec, Vanča vas 47. M-2144
 RENAULT 4, letnik december 1983, prodam. Kerčmar, Otovci 6. M-2145
 OPEL REKORD, starejši letnik, ugodno prodam. Lipovci 124. M-2146
 KABINO ZA TRAKTOR IMT 533 ali 539, novo, nerabljeno, prodam. Gorica 29, telefon: 72 578. M-2147
 BREJO KRAVO ali telico prodam. Lešane 1, p. Apače. M-2148

Gostilna Horvat-Lovenjak, Polana 40, pri Murski Soboti, obvešča cene goste, da bo 1. in 2. maja zaprta.
 Ljubitelji dobre kuhinje obveščajo, da je kuhinja odprta vsak dan, razen ob sredah od 11. do 23. ure, in lahko postrežejo z različnimi domačimi specialitetami ter s čez 20 specialitetami iz rib. Manjšim skupinam in poslovnim partnerjem dajejo 10-odstotni popust.
 Vsem svojim gostom, poslovnim partnerjem in savaščanom pa želijo LEPE IN SONČNE PRVO-MAJSKE PRAZNIKE!

FLIPER PRODAJ. Cena 300.000 din. Bife Lorbek, Jamna 10, p. Videm ob Ščavnici. IN-19020
 NOVO HIŠO z 11-arsko parcelo prodam. Naslov pod šifro: BLIŽINA LJUTOMERA. IN-19017
 TRAKTOR FERGUSON IMT 588, v dobrem stanju, prodam. Jože Cipot, Lendavske gorice 221. Le-10149
 KALIFORNIJSKE DEŽEVNIKE UGODNO PRODAJ. Informacije po telefonu: 23 490 (po 20. uri). M-2151
 POHIŠTVO ZA OTROŠKO SOBO prodam. Perš, Stara 1, M. Sobota. M-2152
 NOVO KABINO ZA MALI FERGUSON (po stari ceni) prodam. Puconci 72 M-2154
 KRAVO, kontrola A, prodam. Čahuk, Križevci 27 v Prekmurju. M-2155
 MLADO KRAVO PRODAJ. Pečarovci 86. M-2157
 KRMO (seno in otavo) prodam. Cena 2500 din/100 kg. Nemčavci 38. M-2159
 DVOREDNO SEJALNICO OLT ZA KORUZO prodam. Turnišče, Pod logom 9. M-2161
 BARVNI IN ČRNO-BELI TELEVIZOR PRODAJ. Đuričič, Beltinci, Panonska 7a. M-2162
 KOSO ZA FERGUSON IN ŠKROPILNICO ZA TRAKTOR PRODAJ. Murski Črnci 23. M-2163
 DVOREDNI OBIRALEC ZMAJ ZA KORUZO IN KOMBAIN UNIVERZAL Z adapterjem za koruzo prodam. Alojz Kovač, Sodišinci 40. M-2165

AŽ PANJE (10 x 10), nove, ugodno prodam. Telefon: 21 964. M-2166
 FIAT 850 ŠPORT CUPE PRODAJ. Bakovci, Vrtna 8. M-2167
 SENO V BALAH PRODAJ. Strukovci 22. M-2169
 KRAVO, kontrola A, visoko brejo, staro šest let, prodam. Krajna 34. M-2170
 PRVESTNICO S TELETOM PRODAJ. Čepinci 19-p. Gornji Petrovci. M-2120
 KOSILNICO, dobro ohranjeno, in varnostni lok za IMT 542 prodam. Ivanci 54, p. Bogojina. M-2150
 GOLF 78, obnovljen, ugodno prodam. Ogled vsako popoldne. Kuhar, Cven 19a, p. Ljutomer. IN-19024
 KOMBAIN ZMAJ 133 z adapterjem, letnik 1983, ugodno prodam. Ivan Cipot, Stogovci n.h., p. Apače. M-12614
 STOJALO S KLETKAMI ZA KURE NESNICE PRODAJ. Naslov v upravi lista. GR-12616
 KRAVO PO IZBIRI PRODAJ. Alojz Pozvek, Lutverci 39, p. Apače. GR-12618
 SENO, večjo količino, prodam. Plitvice 26. GR-12620
 POSTELJO IN OTROŠKO POSTELJO Z JOGIJEM POCENI PRODAJ. Ivan Mužinič, Murska Sobota, Mladinska 14. GR-12622
 AVTO ZAPOROŽEC PRODAJ. Veržej 188. M-2171
 GRADBENO PARCELO V SKAKOVCIH, v bližini AP, prodam. Naslov v upravi lista. M-2173
 TRAKTOR STEYR 18 z brano in koso ugodno prodam. Jože Smodiš, Cankova 34, telefon: 76 643. M-2174
 GOLF, letnik 1982, prodam. Hari, M. Sobota, Partizanska 46. M-MM
 CITROEN GSX 1, 2, letnik 1979, dobro ohranjen, v vlečno kljuko in gumami MISCHELIN prodam. Telefon: 069 82 648. M-OP
 TRAKTOR STEYR, 18 KS, z reaktorjem, koso in jermenico prodam. Veščica 2a. M-2176
 BARVNI TELEVIZOR GORENJE ugodno prodam. Špilak, Puconci 40, telefon: 72 525 popoldne. M-2178
 PLUGE BATUJE, 10-colne, premične, prodam. Petanjci 48, telefon: 76 513. M-2179
 DVOBRAZDNI PLUG REGENT, 8-colni, prodam. Markovci 84, p. Šalovci. M-2180
 NSU 1200, vozen, ugodno prodam. Petanjci 45. M-2181
 KOMBAIN ZMAJ 810, širina kose 3 m, prodam. Ižakovci 76, telefon: (069) 71 335. M-2183
 1,70 ha ZEMLJE ZA GRADBENO PARCELO ter možnostjo obnove vinograda blizu Moravskih Toplic in turistične točke Gomila prodam. Cesta dovozna. Naslov v upravi lista. M-2184
 FENDER VIBRALUX — REVERB, 160 W, 22 SM, prodam. Visočnik, Murska Sobota, Mojstrska 1, telefon: 94. M-2185
 RENAULT 4, dobro ohranjen, letnik 1977, nujno in poceni prodam. Ogled od 7. do 15. ure: Jeklotehna M. Sobota ali popoldne: Simon, Jurij 12d. M-2187

AVTOMEHANIK

ŠTEFAN BOJNEC

Moravske Toplice, Kranjčeva ul. 1,
 čestita svojim strankam in drugim občanom ob 1. maju!

SOBOTA

Tozid Komunala, Kopališka 2, Murska Sobota
 Ima v zalogi v soboški fazanariji večje količino izruvanih hrastovih panjev.
 Interesenti naj se čim prej javijo na upravi podjetja SOBOTA, saj bodo te panje dobili zastonj.

TRAKTOR URSUS C 360, velik, nov, ali šore 404, dvojna vleka, prodam. Dobrovnik 238 ali telefon: 069 70 429. M-2026
 OSEBNI AVTO simca 1307, letnik 1980, prodam za 1,45 milijona. Telefon: 21-580 ali po 16. uri 21-668, Cankarjeva 20, M. Sobota.

kupim

MOTOR ZA AVTO FORD TAUNUS 17 M kupim. Naslov v upravi lista. M-2096
 ENODRUŽINSKO HIŠO, ZIDANO ALI MONTAŽNO, lahko nedograjeno, v Murski Soboti ali Radencih, bližje središču, kupi zdomec. Telefon: (69) 21 609. M-2160
 ENOSOBNO STANOVANJE ALI GARSONJERO V LJUBLJANI KUPIM ALI VZAMEM V NAJEM. Telefon: 26 301. M-2164

sobe

ENOSOBNO STANOVANJE V MURSKI SOBOTI vzame v našem žensko. Naslov v upravi lista. M-2073

zaposlitve

KUHARSKO POMOČNICO ZAPOSILI GOSTIŠČE KAMIN. OD po dogovoru. Gostišče Kamin, Moravske Toplice. M-2056
 V delovno razmerje sprejmemo KV šiviljo z delovno prakso. OD po dogovoru. Oglasite se od 16.—18. ure po telefonu: 069 79 410. M-2077
 AVTOKLEPARJA IN AVTOLIČARJA S PRAKSO TAKOJ ZAPOSILIM. Avtokleparstvo-avtoličarstvo Črenšovci 61c. M-2113
 DEKLE, KI IMA VESELJE DO DELA V GOSTILNI, ZAPOSILIM. Drugo po dogovoru. Telefon: 062 792 028. IN-10151

razno

ŽELIM SPOZNATI ŽENSKO, staro od 40 do 50 let. En otrok ni ovira. Ponudbe na upravo lista. M-2156

Preključujem neresnične besede o H. M. zaradi nesporazuma in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. A. P. M-2158

Preključujem žaljive besede, ki sem jih izrekla Majdi Merklin in njeni materi Fridi iz Vadarec 29, ker so neresnične, in se jima zahvaljujem, da sta odstopili od tožbe. Ana Koren, Vadarci 45, p. Bodonci. M-2088

Preključujem veljavnost sprave la o zaključnem izpitu za voznike motornih vozil, izdanega let. 1977, pri AMD Ježica, poslovalnica M. Sobota, Branko Kuhar, Puconci 89. M-2129

Koloman Cigut
iz Noršinec

Delo in trpljenje, bilo vajino je življenje, nam ostali sta praznina in velika bolečina.

V SPOMIN
16. marca so minila tri žalostna leta, odkar nas je zapustil naš dragi oče, tast, dedek in brat

Jolanka Cigut
iz Noršinec

28. aprila je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustila naša draga mama, tašča, stara mama in sestra

Jolanka Cigut
iz Noršinec

Hvala vsem, ki se ju spominjate, prinašate cvetje in prižigate sveče na njunem preranem grobu.

ŽALUJOČI: VAJINI NAJBLIŽJI

Kolomana Koltaja
iz Kančevac

V SPOMIN
7. maja bo minilo žalostno leto, polno bolečine in žalosti, odkar je prenehalo biti plemenito srce dragega moža, očeta in starega očeta

Hvala vsem, ki se ga spominjate, prinašate cvetje in prižigate sveče na njegovem preranem grobu.

VSI NJEGOVI

Ana Horvat
iz Pečarovec 96

ZAHVALA
V 88. letu nas je zapustila draga mama, sestra, teta in botra

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste se v tako velikem številu poslovali od nje, jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje ali kako drugače počastili spomin na njo, nam pa izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo govornici za poslovalne besede, pevcem in duhovniku za opravljeni obred.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

JOLANKA IN JOŽI Z DRUŽINAMA

VESTNIK

Stefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Bernarda Peček, Stefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Endre Gönter (tehnični urednik), Nevenka Emri in Marjan Maučec (lektorja). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I. Telefoni: novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelki, računovodstvo, gospodarskopropagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383; dopisništvo Gornja Radgona 74-597, dopisništvo Lendava 75-085 in dopisništvo Ljutomer 81-317. Nenaročenih rokovnikov in fotografij ne vračamo. Celoletna naročnina 3.000 din, polletna 1.500 din; letna naročnina za tujino 322 ASch, 46 DM, 24 Can. dol., 18 USA dol. 38 SFR; letna naročnina za delovne organizacije. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-00112-5049512. Cena posamezne številke je 80 din. Tiska ČGP Večer Maribor. Po pristojnem uradu je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

V SPOMIN

Na današnji dan pred tremi leti si nas v cvetu mladosti morala zapustiti naša ljubljena

Micka Korpič

iz Čepinca

Hvala vsem, ki stojite ob njenem grobu.

NEUTOLAŽLJIVI VSI TVOJI

V SPOMIN

1. maja bo minilo sedem let globoke žalosti, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustil naš zlati sin, brat in vnuk

Štefan Lovenjak

iz Poznanovca

Trpko je spoznanje, da je za vedno zastal tvoj korak, nežni glas onemel in izginil prijetni nasmeh s tvojih ustnic. Pogrešamo te, ostala je bolečina, doma je neizbrisna praznina, a v naših srcih boš ostal. Spomin nate ne bo nikoli zbledel, z nami si vedno in povsod.

Vsem, ki se ga radi spominjate in obiskujete njegov prerani grob, prisrčna hvala!

VSI TVOJI, KI SMO TE IMELI RADI

Pomlad bo na tvoj vrt prišla in čakala, da prideš ti, in sedla bo na rožna tla in jokala, ker tebe ni.

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je tiho, mirno, kot je živel, brez slovesa za vedno zapustil naš dragi mož, svak in sorodnik

Karel Vitez

iz Moravskih Toplic
Brzinšek 19

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, dragega pokojnika v tako velikem številu pospremili k poslednjemu počitku, njegov grob zasuli z vencami in cvetjem, nam pa izrekli sožalje. Posebna zahvala družinam Bencak, Kološa, Kuhar in Džuban, g. duhovniku za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS za besede slovesa.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Globoko žaljujoči: žena Karolina, posvojenka Regina z možem Vladimирjem in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega

Jožeta Sakača

iz Lendave

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, darovali vence in cvetje, izrekli sožalje ter dragega pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Prisrčna hvala dr. Bredi Farkaš in drugemu zdravstvenemu osebju za vso skrb in požrtvovalnost med njegovo boleznijo.

Posebna hvala govornikom za prisrčne in tople besede slovesa.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpel sem, šopek rož mi prinesite in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 70. letu starosti nas je po daljši bolezni za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedek, brat, svak in boter

Anton Vinčec

čevljarški mojster
iz Sp. Konjščice 10

V globoki žalosti se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini iz Male Polane, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali, sočustvovali z nami, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala g. župniku Ošlaju za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku KS Antonu Peršu za poslovilne besede.

Sp. Konjščice, 10. aprila 1986

Žaljujoči: žena Verona, sinovi Slavi, Anton, in Štefan ter hčerka Marija z družinami

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, tašča, babica in prababica

Gizela Žalik

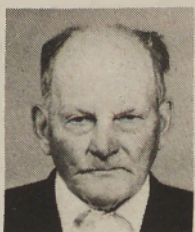
iz Velike Polane

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sosedom, ki so nam priskočili na pomoč, sorodnikom, znancem ter vsem, ki so jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, nam pa izrekli sožalje.

Hvala vsem darovalcem cvetja. Posebna hvala g. župniku Francu Kodili za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku KS Štefanu Žerdinu za poslovilne besede, kolektivoma Gradbenika iz Lendave in Tobaka iz M. Sobote ter NK iz Polane.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: VSI, KI SMO JO IMELI RADI

Bolj prebuja se pomlad, bolj boleče je za nas, ker te več med nami ni, dragi oče ti.

ZAHVALA

Po kratki in hudi bolezni nas je v 78. letu starosti zapustil naš dragi oče, stari oče, tast in brat

Franc Sobočan

iz Gomilic

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo dobrim sosedom, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, sorodnikom, botrini in znancem, ki so nam pisno ali ustno izrekli sožalje, darovali vence in šopke ter za sv. maše. Prisrčna hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku Jožetu Tkalcu za ganljive besede slovesa ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žaljujoči: hčerke Cecilija in Marija z družinama, Vera in Kristina z družinami iz Kanade ter sestra Marija z družino

Ni več trpljenja, ne bolečine, življenje je trudno končalo svoj boj.
(S. Gregorčič)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi najine drage mame, stare mame, sestre in sorodnice

Marije Kovač

iz Bakovca

se iskreno zahvaljuje vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti, darovali cvetje, vence in za izrečeno sožalje. Posebej se zahvaljuje sosedoma Mariški Norčič in Denkovi za vso pomoč med njeno težko boleznijo. Prisrčna hvala patronažnim sestram za lajšanje bolečin na domu, osebju Doma počitka Rakičan, medicinskemu osebju kirurškega oddelka bolnišnice v Murski Soboti, sodelavcem iz Bliska za prelepe vence, predstavnikom KS in DO Mura za poslovilne besede ob odprtem grobu, GD Bakovci in društvu upokojencev, g. duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — hvala!

ŽALUJOČA SINOVA IN VNUKA

Tam, kjer si zdaj, ni cvetov, ni poljan, ni glasov, ne senc. Ni poti nazaj.

V SPOMIN

Ludviku Novaku

iz Kušanovca

Te dni minevata dve leti, odkar je prenehalo biti in je utihnilo tvoje srce. Čeprav te nam je neizprosna usoda vzela za vedno, bo v naših srcih ostala tvoja podoba za vedno. Hvala vsem, ki se ustavite ob njegovem mnogo preranem grobu.

ŽALUJOČI: VSI TVOJI NAJDRAŽJI

V SPOMIN

1. maja mineva žalostno leto, odkar je prenehalo biti plebenito srce naše drage

Karoline Kerčmar

iz Vanče vasi

V naših srcih še živiš in boš živel do konca naših dni. Hvala vsem, ki se ustavite ob njenem grobu!

ŽALUJOČI: VSI NJENI NAJDRAŽJI

Končano tvoje je trpljenje, veroval v lepše si življenje, bridka bolečina ostala je pri nas, oh, kdaj zacelil jo bo čas?

V SPOMIN

9. maja minevata dve žalostni leti, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Viktor Korpič

iz Markovca

Hvala vsem, ki se ga spominjate.

VSI TVOJI, KI SO TE IMELI RADI

LENDAVA

Priznanja OF in ZSS

V počastitev dneva OF je bila v nedeljo v Lendavi osrednja slovesnost, na kateri je govoril Stefan Ftičar, predsednik občinske konference SZDL. Orisal je zgodovinski razvoj Osvobodilne fronte in posebej poudaril naloge, ki jih ima njena naslednica — Socialistična zveza. V madžarskem jeziku pa je imela krajši nagovor Žužana Horvat. V kulturnem programu so sodelovali: učenci lendavske glasbene šole (harmonikarji), otroški pevski zbor z osnovne šole Črenšovci in dijaki lendavske srednje šole s krajšim recitalom.

Na slovesnosti so podelili tudi letošnja priznanja Osvobodilne fronte ki so jih dobili: Avgust Gjorek iz Kobilja za zasluge pri razvoju kraja, delo v družbenopolitičnih organizacijah in za krepitev krajevnih samouprav; Edvard Petek iz Odranec za aktivnost v Socialistični zvezi in v krajevni skupnosti; Bojan Hojnik iz Lendave za uspehe v družbenopolitičnih organizacijah, zlasti Socialistični zvezi, in za aktivnosti v telesni kulturi; Mirko Horvat iz Dolge vasi je vzoren delavec v tovarni in v družbenopolitičnih organizacijah ter krajevni skupnosti; Katarina Sabo iz Lendave je prejela priznanje za večletno rejništvo romskih otrok in sploh delo na humanitarnem področju; Marija Zver iz Turnišča je imela več odgovornih funkcij v družbenopolitičnih organizacijah in krajevni skupnosti; Franc Kasač iz Lendave za prenašanje tradicij NOB na mladi rod in širjenje bratstva med narodi; Ignac Kotnjek iz Velike Polane za prispevek k razvoju krajevnih infrastrukture in krepitev krajevnih samouprav; Stefan Ivanec iz Lendave za aktivnosti na Osnovni šoli v Genterovcih, tudi v interesnih dejavnostih, in za delo z mladino.

V Lendavi pa so v nedeljo tudi podelili srebrne znake Zveze sindikatov. Le-te so dobili: Mira Unger, specialna pedagoginja na Osnovni šoli Jože Kramar-Juš, za delo v družbenopolitičnih organizacijah, zlasti sindikatu, in uspehe na poklicnem in drugih področjih (KS, turistično društvo); Stefan Močnek, delovodja v Ina — Nafti, tož Petrokemija, je bil večkrat predsednik OO ZSS, pa je tako tudi po njegovi zaslugi sindikat veliko storil za zagotovitev pravic delavcev; Stefan Sobočan, inž. strojništva, je delaven v Varstrovu, poleg tega pa še aktiven v družbenopolitičnih organizacijah in delegatskem sistemu; Franjo Tarandek, učitelj na lendavski srednji šoli, doma v Murskem Središču, ima zasluge pri vzgoji kovanarjev, sicer pa je aktiven tudi v DP organizacijah in v samoupravnih organih na šoli; Osnovna organizacija Zveze sindikatov v Indipju je dobila srebrni znak za aktivnosti na številnih področjih dela in za prispevek k razvoju kolektiva, ki praznuje letos 80-letnico.

S. S.

Med ljubiteljstvom in kakovostjo

V soboto, 26. aprila, je v dvorani Kina v Murski Soboti izvenela občinska revija odraslih pevskih zborov in oktetov v organizaciji ZKO in krajevnih skupnosti mesta M. Sobota. Revija je bila namenjena počastitvi dneva OF. V kulturnem programu so se predstavili trije mešani pevski zbori: zbor društva invalidov (zbiorovodkinja Janja Rugelj), Sindikalni zbor Stefan Kovač (zbiorovodja Tomaž Kuhar) iz M. Sobote ter zbor Kuda Rogošci (zbiorovodja Stefan Rožman); dva moška pevska zbora: Lovski zbor lovskih družin Prekmurja (zbiorovodja Franc Zver) in zbor Kuda Beltinci (zbiorovodja Jože Grlec mlajši), komorni zbor Kuda Ady Endre iz Prosenjakovca (zbiorovodja Ladislav Gjorek) in Prekmurski oktet, katerega umetniški vodja je Aleksander Vljaj.

Kako oceniti letošnjo občinsko revijo odraslih pevskih zborov? Poslušalce z nekoliko pevsko občutljivostjo uspešno in smislom za estetsko petje so na tej reviji nekateri zbori presenetili, tako v pozitivnem kot negativnem smislu. Lahko rečemo, da sta na reviji blestela Sindikalni mešani pevski zbor Stefan Kovač pod vodstvom Tomaža Kuharja in Moški pevski zbor Kuda Beltinci pod vodstvom Jožeta Grleca mlajšega. Ta dva zbora sta imela tudi primerna izbora skladb, ki sta jih izvedla dosledno, z veliko mero natančnosti, v lepi zvokovni postavitvi zbora, intonacijski in harmonski čistost ter v zanimivi in dosledno izdelani dinamiki ter agogiki, ki

sta dajali obema zboroma čudovit čar izvedbe. Sindikalni zbor Stefan Kovač je izbral skladbe: Stevana Stojanovića Mokranjca Opelo — Duhovni stih, ki je bil čudovito izveden, poln prave meditacije in zapet v vsej dinamiki in agogični razsežnosti. Na zanimiv način je izvedel tudi izvirni ritem skladbe Na Kordunu — Davaj me mamo, Emila Cosette, ter Rezijanska v priredbi Alojza Srebotnjaka. Pevci tega zbora in zbiorovodja Tomaž Kuhar so znova dokazali, da so sposobni izraziti tudi visoko zahtevne glasbene stvaritve na zanimiv in umetniški način. Moški pevski zbor Kuda Beltinci se je prav tako izkazal v zanimivem in čistem petju. Predstavili so se s Srebotnjakovo skladbo Nagelj, v kateri so pokazali, kaj zmorejo, v dinamičnem smislu; prav tako v skladbi Danila Bučarja Ječmen žela. Peli so ubrano, zaključki pesmi so vselej zazveneli polno in čisto. Zanimivo je bilo poslušati tudi Komorni zbor Kuda Ady Endre iz Prosenjakovca pod vodstvom Ladislava Győreka. Še posebno je navdušila madžarska ljudska Sargat vi ragzik reple, ki je polna zanimivega madžarskega temperamenta. Prosenjakovski pevci pojejo ubrano. Zanimiv je bil tudi Prekmurski oktet (v kategoriji oktetov je bil edini). Posebej so navdušili z rusko ljudsko, katere solist je bil basist Franc Kozelj. Še je bilo slišati lepega, vendar je treba vseeno reči, da nekateri nastopajoči zbori še niso dosegli zadovoljive ravni zborovstva in da je treba v ta namen še veliko storiti, morda celo ob pomoči

mentorjev zborovodij. Ponekod so se pevci ubadali celo z besedi-li pesmi, fraziranjem melodije, neizpetimi konci fraz, intonacijo in drugim, da o ubranosti petja sploh ne govorimo. Na prireditvi sta kot gosta nastopila tudi Mešani pevski zbor Avgust Pavel z Gornjega Senika v Porabju pod vodstvom Marije Trifus in Mešani zbor iz avstrijske Radgone, pod vodstvom Helmuta Kratza. In čisto ob koncu tega razmišljanja si zaželimo, da bo prihodnje leto revija še kakovostnejša.

Smilja GABER

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

Nesreče in tihotapstvo

V teh dneh, ko je na mejnih prehodih gost promet, nekateri skušajo izkoristiti gnečo za tihotapstvo, vendar se pri tem ustejejo, saj kontrola ni popustila. Tako so na mejnem prehodu v Radgoni odkrili v osebnem avtu Sima Dukova iz Titovega Velesa množico raznih tehničnih predmetov v vrednosti 2 milijon 500 tisoč dinarjev in jih zasegli. Sicer pa cariniki večkrat odkrijejo tudi skrite devize. Tokrat naj omenimo »slabe izkušnje« Manuel Peresa iz Zagreba, ki je skušal ilegalno prenesti v Avstrijo 10 tisoč šilingov. Ob odkritju so mu jih seveda zasegli. Prometna milica pa je v Ljutomeru izsledila Čeda Kokana iz Banja Luke, ki je v osebnem avtu peljal 169 kilogramov avstrijske kave, vredne 240 tisočakov. Raziskujejo še, ali jo je pretihotapil ali pa kupil od koga v bližini meje.

Ob koncu tedna se je spet zgodilo več prometnih nesreč. Alojz Filipić iz Godemarca se je poškodoval s traktorjem, ki ga je brez vednosti lastnika vzel in zaradi neizkušenj pri vzratni vožnji zapeljal v jarek in se prevrnil. Zoran Poredoš iz Beltincev pa je imel nesrečo na Bistrici. Ob prehitovanju je zadel kolesarja Darka Martona s Srednje Bistrice, ki je menda zavijal na levo, ne da bi nakazal smer. Marton ima večkratni zlom goleni. V Križevcih pri Ljutomeru se je hudo poškodoval 17-letni G. L. iz Križevca, saj je zaradi neprimerne hitrosti z motorjem zapeljal v jarek in padel.

V prejšnjem tednu pa je bil v Pomurju tudi velik požar. Gorelo je gospodarsko poslopje Jožeta Fujsa iz Motovilec. Vzrok požara je otroška igra z vžigalicami, posledica pa škoda v vrednosti 2 milijona 500 tisoč dinarjev.

Slovesno v Apačah

V Kulturnem domu v Apačah je bilo minulo nedeljo še posebno slavnostno. Letošnja občinska proslava radgonske občine, na kateri so desetim posameznikom podelili srebrne znake OF in petim organizacijam in društvom pisna priznanja, prav tako pa srebrne znake in druga priznanja Zveze sindikatov Slovenije, je bila v Apačah, kjer so v Kulturnem domu z bogatim kulturnim programom proslavili tudi 40-letnico priselitve v Apaško dolino.

Slavnostni govornik Tone Raušnik, ravnatelj apaške osnovne šole, je v svojem govoru segel daleč v zgodovino te pokrajine in govoril o težavah v povojnem času, ki so jih domačini in priseljenci složno premagali. V obeh krajevnih skupnostih v Apaški dolini je že od nekdaj (od prvih kmetijskih zadrug naprej) bogato kulturno in družbenopolitično življenje. To je bil tudi eden od vzrokov, da so letošnja visoka priznanja podelili prav v Apačah.

Srebrne znake OF so prejeli: Kurt Germič iz Vidma za dolgoletno družbenopolitično angažiranost, Franc Iskra s Polic za dosedanje aktivno delo v SZDL in prispevek k razvoju gasilstva, Rudi Kešić iz Zg. Kocjana za velik prispevek k samoupravnemu razvoju kraja in krajevnih skupnosti, Marica Korošec iz Gornje Radgone za aktivno delo predvsem pri reševanju stanovanjske in socialne problematike upokojencev, Viktor Miholič iz Vidma za aktivnost v družbenopolitičnih organizacijah in vzorno delovanje strelske družine Jovo Jurkovič, Franc Mohorok iz Radenec za vestno opravljanje pomembnih družbenopolitičnih funkcij, Karel Osojnik iz Gornje Radgone za dolgoletno aktivnost, Marija Osterc za aktivnost v različnih družbenopolitičnih organizacijah in skupnostih, Hinko Režonja iz Žepovca za aktivnost pri razvijanju družbenopolitičnega življenja v širši in ožji okolici ter Aleksander Škrlec iz Se-

govca za vestno opravljanje pomembnih funkcij.

Pisna priznanja Osvobodilne fronte so za leto 1986 prejeli Gasilsko društvo Hrastje-Mota za velik prispevek k zaščiti materialnih dobrin, dvigu kulture protipožarne varnosti med občani in za aktivnost v družbenopolitičnem življenju, Gasilsko društvo Videm ob Ščavnici za rezultate na organizacijskem in operativno-strokovnem področju, Občinska zveza prijateljev mladine Gornja Radgona za pomembno vlogo v procesu podružljanja socialistične vzgoje mlade generacije, Oddelek milice Videm ob Ščavnici za vestno in odgovorno izpolnjevanje obveznosti pri organiziranju in izvajanju družbene samozaščite prebivalstva, za odkrivanje družbeno škodljivih pojavov in za skrb pri prometni vzgoji mladih, dobitnik pisnega priznanja OF pa je tudi ena najaktivnejših mladinskih organizacij —

OO ZSMS Mele. Priznanja najzaslužnejšim vaščanom pa je podelila tudi krajevna konferenca SZDL. Prav tako so na nedeljski svečanosti podelili srebrne znake Zveze sindikatov Slovenije. Prejeli so jih Tone Cunk iz Kmetijskega kombinata G. Radgona, tož Radgonske gorice, Anton Fekona iz iste delovne organizacije, Vinko Raus iz Vzgojno-varstvenega zavoda Gornja Radgona, Franc Strah iz Avtoradgone, Alojz Šijanec iz Kmetijskega kombinata Gornja Radgona, tož Meso izdelki, Maks Štelci iz Radenske, Tož.

Mineralna voda, ter Franc Vrzel iz Vinogradniškega gospodarstva Kapela. Za uspešno opravljanje nalog v delovanju sindikata in za prispevek k razvoju krajevnih skupnosti pa je srebrni znak prejela tudi Osnovna šola 25. maj Kapela. Prvič pa so letos podelili sindikalna priznanja posameznikom za razvijanje samoupravnega in družbenopolitičnega sistema, prejeli so jih Nada Jaušovec z Osnovne šole Jože Kerenčič Gornja Radgona, Franc Kotnik iz Intesa, tož Mura, Ludvik Mörrec iz Carinarnice in Mirko Njivar iz Elektra, tož Gornja Radgona.

VOGRIČEVCI

Kmetijstvo je naša prihodnost

16. praznovanje krajevnih skupnosti Cezanjci je bilo minuli konec tedna v znamenju športnih in kulturnih prireditiv. Poleg tradicionalnega turnirja v malem nogometu za pokal Janka Ribiča in letnega koncerta mešanega pevskega zbora kulturnega društva iz Cezanjcev, na katerem so kot gostje sodelovali tudi člani tamburaškega orkestra iz Vučje vasi, je bil poudarek predvsem na nedeljskih slovesnostih.

katerem živimo, je nadaljeval z družbenopolitičnim in gospodarskim položajem sedaj in poudaril:

»S ponosom lahko ugotovljamo, da v kmetijstvu kljub znanim težavam dosegamo zavirljive uspehe tako v družbenem kot zasebnem sektorju. Naši kmetje dosegajo vrhunske rezultate v živinoreji in pri pridobivanju mleka. Zamočvirjenja zemljišča smo uspeli usposobiti v plodna tla, kmetijski

Že jutraj so mladinci in krajanj krenili na rekreativni pohod po poteh Janka Ribiča s ciljem v Vogričevcih, kjer je bila tudi osrednja slovesnost. Najprej je bila slavnostna seja skupščine in družbenopolitičnih organizacij krajevnih skupnosti Cezanjci, na kateri je zbranim spregovoril Miran Blagovič, sekretar OO ZK Cezanjci in skupščine občine Ljutomer, Cirilu Stanjku in Francu Markoviču iz Vogričevca pa so podelili priznanja z bronastima plaketama OF, trem učenkam OŠ Cezanjci, Suzani Ozmeč, Olgi Karba in Manji Vrbnjak, pa knjižne nagrade za najboljšo literarno delo na temo iz NOB.

Na osrednji slovesnosti pa je zbranim krajanom, gostom in predstavnikom skupščine in DPO občine Ljutomer spregovoril Ozvald Tučič, predsednik IS SO Ljutomer. Po krajšem uvodu, v katerem je orisal zgodovinski pomen območja, na

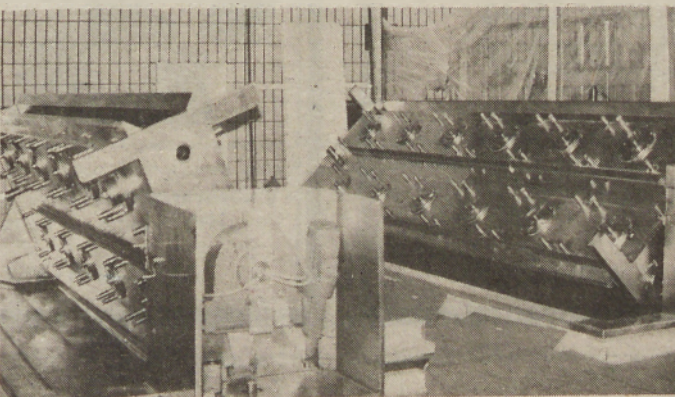
pridelki so iz leta v leto večji, naš kmet ima vsako leto več tržnih presežkov. Vse to je za razvoj naše pokrajine spodbudno, kajti kmetijstvo je naša naravna danost in naša prihodnost. Vendar — naravna danost in volja do dela je danes za hitrejši razvoj premalo — potrebujemo še znanje in kapital. Za hitrejši razvoj kmetijstva bo morala prispevati tudi razvitejša Slovenija, če hočemo, da se bomo izkopali iz težav in če želimo, da ne bomo imeli družbenopolitičnih problemov.

Sledil je kulturni program, v katerem so sodelovali pihalni orkester kulturnega društva Bučkovci, mešani pevski zbor, recitacijska in folklorna skupina kulturnega društva Cezanjci in učenci tamkajšnje osnovne šole.

Po proslavi pa se je 26 mladink in mladincev prostovoljcev enot TO slavnostno zaočevalo. Dušan Loparnik

LJUTOMER

NOVA STISKALNICA ZA SIRE

LENDAVA

20-letnica mejnega prehoda in prvomajsko slavlje

Letošnji praznik dela bodo v lendavski občini nadevse slovesno obeležili. Praznik bo tudi v znamenju 20-letnice otvoritve mejnega prehoda z Madžarsko v Dolgi vasi. V Lenti bo v četrtek jutraj odpotovala delegacija, ki jo bo vodil podpredsednik občine Tibor Füle, prav tako pa bodo tja odšli tamburaši iz Žižkov, folklorna skupina iz Velike Polane in mešani pevski zbor iz Turnišča in nastopili na prvomajski slovesnosti. Podoben protokol bo tudi iz madžarske strani, saj bo k nam pripotovala delegacija mestnega sveta Lenti pod vodstvom predsednika Jozefa Horvatha, prišli pa bodo še člani kulturnih skupin in nastopili na prvomajski slovesnosti. Predstavniki naše delegacije bo imel krajši nagovor na prvomajskem slavlju v Lenti in vodja madžarske delegacije bo spregovoril na slavlju v termalnem kopališču v Petišovcih, kjer bo tradicionalni prvomajski piknik. Slavlje se bo začelo že ob 10. uri. Slavnostna govornica bo predsednica občinskega sindikalnega sveta Marija Dobrijevič, nato pa bo bogat kulturni, zabavni in športni program. Poskrbeli so tudi za okrepčilo. Glede na to, da se je lani udeležilo prvomajskih slovesnosti (in zabavnega dela) veliko delavcev, pričakujejo tudi letos mnogo obiskovalcev. Prizadevajo si, da bi delavci resnično preživeli svoj praznik v prijetnem vzdušju.

S. S.

Pet sladkih let Tamare

Te dni so bili gostje slaščičarne Tamara v Radenci prijetno presenečeni. Lastnika Danica in Darko Štrucelj, ki te dni praznujeta peto leto dela v tej domači slaščičarni, sta v ta namen pripravila in pozne-

je razrezala veliko sladko torto v obliki srca in pogostila obiskovalce. Še lep čas slovi Tamara kot ena najboljših slaščičarn v Pomurju in to ime sta si lastnika ustvarila s trdim delom in kakovostnimi izdelki. Ponudba slaščic je pestra, saj Danica in Darko nenehno skrbita za kakšno novost, vse, kar je sladkega v slaščičarni, pa je njun lastni izdelek.

Ta slaščičarna dopolnjuje tudi turistično ponudbo v tem zdraviliškem mestu, saj prenekateri gost zavije v Tamaro na priboljšek.

Knjiga vtisov, ki jo imata Danica in Darko za potrjuje zadovoljstvo tistih, ki se razumejo na slaščičarsko umetnost in znajo ceniti njuno delo.

D. L.

V DO Mlekopromet so te dni končali z vgrajevanjem nove stiskalnice za sir ementalec. V stiskalnici je prostora za 24 kolotov sira (skupaj 48), izdelalo pa jo je znano švicarsko podjetje Mator, s katero DO Mlekopromet dobro sodeluje.

ZAMEJCI IN IZSELJENCI V LENDAVI — Okrog 30 študentov slovenskega rodu (iz sosednjih dežel in nekaterih držav, kjer živijo naši izseljenci), ki študirajo v Ljubljani, je minuli torek obiskalo dvojezično osnovno šolo Drago Lugarič v Lendavi. Tam so jih seznanili z dvojezičnim delom in življenjem šole, pa tudi z uredništvom pravic pripadnikov madžarske narodnosti. Strokovno ekskurzijo je organizirala komisija za manjšinska in izseljenska vprašanja pri republiški konferenci SZDL Slovenije.

(Foto: J. G.)